2021

LETNO POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

AZN

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2021

Uvodna beseda direktorja s ključnimi poudarki iz Poročila Agencije za zavarovalni nadzor

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2021

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2021

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

AZN

2021

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Mag. **Gorazd Čibej**, direktor

Tudi v letu 2021 sta poslovanje zavarovalniškega sektorja zaznamovala epidemija bolezni COVID-19 in nadaljevanje okolja nizkih obrestnih mer.

V poslovnem letu 2021 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za dobre 2,4 mrd EUR kosmate zavarovalne premije, kar znaša skoraj 38 mio EUR več kot pred letom dni. To pomeni nominalno 1,6-odstotno rast oziroma realno 0,4-odstotni padec. Rast obračunane kosmate premije sicer ni bila tako visoka, kot bi si želeli, vendar pa je bilo leto 2021 toliko bolj uspešno na strani finančnih donosov. V letu 2021 so tako zavarovalnice izkazale za 210,2 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 58,5 mio EUR ali za 38,6 odstotka več kot v letu 2020. Pozavarovalnici sta v letu 2021 skupaj obračunali 390,0 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 7,7-odstotno povečanje glede na leto 2020 oziroma realno 5,7-odstotno povečanje. V letu 2021 sta v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 22,3 mio EUR ali 8,7 odstotka. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Navedeno gibanje je vodilo k pozitivnemu zavarovalno-tehničnemu izidu pozavarovalnic v znesku 18,1 mio EUR. Zaradi zelo dobrega finančnega rezultata iz naložb je visoko pozitiven tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša 64,2 mio EUR. Pokojninske družbe so v letu 2021 kot sektor ustvarile čisti poslovni izid v višini 5,7 mio EUR, kar je za 4,4 mio EUR ali kar za 338 odstotkov več kot v letu 2020. Takšen primerjalni rezultat je predvsem posledica višjih prihodkov in nižjih odhodkov naložb ter zajema rezultata dodatne pokojninske družbe, ki je dobila dovoljenje za opravljanje poslov v letu 2021.

Poročilo Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2021 prinaša zbrane podatke in analizo poslovanja zavarovalnih subjektov v lanskem letu ter podatke o delu Agencije za zavarovalni nadzor. Ugotovimo lahko, da je bilo leto 2021 za zavarovalniški sektor uspešno kljub nadaljevanju bolezni COVID-19 in okolju nizkih obrestnih mer. Stanje v poslovnem okolju in na kapitalskih trgih je pozitivno vplivalo na dobiček zavarovalniškega sektorja. Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe so dokazale zmožnost učinkovitega prilagajanja spremembam in posledično temu ohranile svojo finančno moč.

Delo Agencije je bilo poleg opravljanja nadzornih in regulatornih aktivnosti doma zelo pestro tudi na mednarodnem področju, saj je Agencija v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije prevzela vodenje dosjeja revizije Solventnost II, kjer je naredila pomemben napredek. Agencija je v okviru predsedovanja aktivno sodelovala tudi pri predlogu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic. Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v več delovnih skupinah v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) in Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

Naj zaključim s pohvalo in zahvalo zaposlenim v Agenciji za zavarovalni nadzor, ki so s svojim predanim delom prispevali k izpolnitvi nalog in ciljev, ki smo si jih zadali.

Spoštovane bralke in bralci, strokovnjakinje in strokovnjaki iz zavarovalniške panoge in vsi drugi, prijazno vas vabim k branju poročila Agencije za zavarovalni nadzor o poslovanju zavarovalnih subjektov in delu Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2021.

S spoštovanjem,

mag. Gorazd Čibej, direktor

Ljubljana, junij 2022

AZN

2021

Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2021

ZAVAROVALNI SUBJEKTI, KI DELUJEJO NA OBMOČJU RS

V zavarovalniškem sektorju na območju Republike Slovenije je leta 2021 delovalo trinajst zavarovalnic, dve pozavarovalnici, štiri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 459 zavarovalnozastopniških družb, 1.010 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov, 11.861 zavarovalnih zastopnikov fizičnih oseb, 92 zavarovalnoposredniških družb, 12 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov in 398 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

V letu 2021 se je od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, dejavnost ponujanja in izplačevanja pokojninskih rent in upravljanja pokojninskih skladov in kritnih skladov za izplačevanje pokojninskih rent. V letu 2021 je Agencija Prvi pokojninski družbi, d. d., izdala dovoljenje za opravljanje dejavnosti pokojninske družbe, to je opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov in opravljanje storitev izplačevanja pokojninskih rent.

V letu 2020 je začela poslovati zavarovalna delniška družba AVRIO, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d., Ljubljana, na katero so bile v letu 2021, na podlagi dovoljenja Agencije, iz Sklada obrtnikov in podjetnikov, prenesene zavarovalne pogodbe rentnih pokojninskih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalniškem trgu v letu 2020 delovalo še šest podružnic zavarovalnic držav članic EU. Agencija je od madžarskega nadzornega organa v letu 2021 prejela obvestilo o nameri madžarske zavarovalnice o ustanovitvi podružnice na ozemlju Republike Slovenije in v začetku leta 2022 izdala soglasje k ustanovitvi.

Konec leta 2021 je bilo na seznamu zavarovalnih subjektov evidentiranih tudi 681 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov na ozemlju Republike Slovenije. Agencija od 1. januarja 2021 na javnem seznamu zavarovalnih subjektov, med zavarovalnicami držav članic EU, ki na slovenskem trgu opravljajo posle neposredno, ne prikazuje več zavarovalnic Združenega kraljestva, saj je Združeno kraljestvo pravnoformalno postalo tretja država.

NEKATERE POMEMBNE UREDBE KOMISIJE EU ZA ZAVAROVALNICE, POZAVAROVALNICE IN POKOJNINSKE DRUŽBE, OBJAVLJENE V LETU 2021

V Uradnem listu Evropske unije, L 416, z dne 23. 11. 2021[1] je bila objavljena Uredba Komisije (EU) 2021/2036 z dne 19. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17[2] (v nadaljevanju: Uredba 2021/2036), ki je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Z Uredbo 2021/2036 je bil sprejet Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 Zavarovalne pogodbe (v nadaljevanju: MSRP 17) in z njim povezane spremembe drugih mednarodnih standardov računovodskega poročanja oziroma mednarodnih računovodskih standardov in Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje SOP-27. MSRP 17 prinaša korenite spremembe v načinu vrednotenja zavarovalnih pogodb.

Podjetje oziroma zavarovatelj mora začeti uporabljati MSRP 17 z začetkom prvega poslovnega leta, ki se začne 1. 1. 2023 ali po tem datumu. Dopusten je tudi zgodnejši začetek uporabe, vendar le za podjetja, ki na datum začetka uporabe MSRP 17 ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 9 - Finančni instrumenti.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2021:416:TOC
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R2036

Na področju trajnostnega razvoja je bilo sprejetih nekaj uredb. V Uradnem listu Evropske unije, L 277, z dne 2. 8. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1256 z dne 21. aprila 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic in pozavarovalnic (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/1256),[3] ki se bo uporabljala od 2. 8. 2022.

Zavarovalnice in pozavarovalnice bodo morale redno ocenjevati ne le finančna tveganja, ampak tudi relevantna tveganja glede trajnostnosti iz Uredbe (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (v nadaljevanju: Uredba SFDR ali Uredba 2019/2088), ki bi lahko, kadar se pojavijo, dejansko ali potencialno bistveno negativno vplivala na vrednost naložbe ali obveznosti.

Uredba 2019/2088 nadaljuje zavezo k Pariškemu sporazumu, klimatske spremembe pa naslavlja predvsem tako, da usmerja finančne tokove v projekte z nizkim ogljičnim odtisom in učinkovito rabo naravnih virov ter spodbuja vzdržen ekonomski razvoj. Cilj Uredbe SFDR je omogočiti investitorjem na vseh trgih enakovredno primerjavo naložb in naložbenih produktov, zato so zahteve po razkritjih harmonizirane, posledično pa morajo udeleženci finančnih trgov in finančni svetovalci razkriti specifične informacije glede svojih pristopov k integraciji trajnostnih tveganj v svoje naložbene odločitve. Uredba 2019/2088 velja od 10. 3. 2021 naprej, ko morajo finančni udeleženci na svojih spletnih straneh objaviti informacije o tem, kako pri svojem poslovanju in naložbenih odločitvah upoštevajo trajnostna tveganja.

V Uradnem listu Evropske unije, L 433, z dne 10. 12. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/2178). Delegirana uredba 2021/2178 določa kazalnike o aktivnostih podjetja, ki so opredeljene kot okoljsko trajnostne, in velja za finančna podjetja, tj. kreditne institucije, upravitelje premoženja, investicijska podjetja ter zavarovalnice in pozavarovalnice, in določa metodologije za izračun ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti podjetja, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, ter podrobneje opredeljuje vsebino in prikaz informacij, ki jih morajo razkriti vsa podjetja (finančna in nefinančna).

Zaradi težav glede ocenjevanja skladnosti gospodarskih dejavnosti v letu 2022 s tehničnimi merili je uporaba Delegirane uredbe 2021/2178 v letu 2022 omejena na nekatere elemente in kvalitativno poročanje, preostale določbe pa se bodo začele uporabljati pozneje, to je od 1. 1. 2023 za nefinančna podjetja in od 1. 1. 2024 za finančna podjetja.

GOSPODARSKA SLIKA

Tudi leto 2021 je močno zaznamovala pandemija COVID–19, ki se je izkazala za zelo vztrajno. Svetovno gospodarstvo se je v tem letu opazno, a ne povsem enotno izvijalo iz primeža pandemije COVID-19.

V juliju se je pojavila nova, delta različica koronavirusa, gospodarski kazalniki so se začeli umirjati, z njimi pa tudi gospodarska aktivnost. Njeno ekspanzijo so vse opazneje upočasnjevale ovire v dobavi in proizvodnji, proti koncu leta pa še izrazit skok cen energentov in ponovni val okužb, ki ga je spremljalo širjenje visoko nalezljivega seva omikron. Obsežni spodbujevalni ukrepi gospodarskih politik so ohranjali ugodne razmere na trgu dela, zdrav finančni položaj gospodinjstev in podjetij pa je krepil agregatno povpraševanje. Proizvodne cene so se začele vidneje zviševati in so se kmalu prelile v cene življenjskih potrebščin. Inflacija na medletni ravni se je v decembru v ZDA povzpela na sedem odstotkov in tako dosegla najvišjo vrednost v zadnjih 31 letih.

V evrskem območju se je inflacija zvišala nekoliko manj, za pet odstotkov, kar pa je največ od uvedbe evra. Na podlagi ocen mednarodnih institucij je povprečna inflacija v evrskem območju v letu 2021 znašala 2,6 odstotka in bo blizu te vrednosti ostala tudi v letu 2022, gospodarska rast - po predvidevanjih naj bi bila 5,1-odstotna - pa se bo umirila pri dobrih štirih odstotkih. Ravni BDP s konca leta 2019 v letu 2021 še ni dosegla tretjina članic evrskega območja, zlasti tiste, ki so v veliki meri odvisne od mednarodnega turizma. Sem sodijo predvsem Španija, Portugalska, Malta in Italija, ki so v letu 2020 zaradi velikega deleža storitev v BDP,

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1256&from=EN

vezanih na neposredni stik med ponudnikom in potrošnikom, ter izredno strogih omejitvenih ukrepov beležile največji izpad BDP.[4] Analitiki ob napovedih opozarjajo predvsem na veliko negotovost zaradi vztrajnega višanja inflacije, a obenem izražajo zaupanje v nadaljevanje nadpovprečne gospodarske rasti. Za evrsko območje pričakujejo 4-odstotno gospodarsko rast v 2022 in 2,5-odstotno rast v letu 2023.

Za slovensko gospodarstvo je bilo, po zmanjšanju BDP v letu 2020 (za 4,2 % na 46.918 mio EUR), leto 2021 leto okrevanja. Okrevalo je pospešeno in nadpovprečno. V tretjem četrtletju je njegova aktivnost že presegla raven pred epidemijo in je hkrati prehitela stopnjo okrevanja v evrskem območju. Bruto domači proizvod, izražen v tekočih cenah, je tako za leto 2021 izkazan v znesku 52.020 mio EUR in je za 10,9 odstotka višji od bruto domačega proizvoda v letu 2020. Na razmeroma visoko gospodarsko rast je pomembno vplivalo domače povpraševanje. Domača potrošnja se je na letni ravni povečala za 10,8 % (po 4,6-odstotnem zmanjšanju v 2020). Končna potrošnja je imela pri tem večji vpliv od bruto investicij.

Povečalo se je tudi zunanje povpraševanje. Izvoz je bil večji za 13,2 %, uvoz pa za 17,4 %. Zaradi hitrejšega naraščanja uvoza v primerjavi z izvozom in slabših pogojev menjave v večini leta 2021 se je zmanjšal zunanjetrgovinski presežek, in sicer na 2.764 milijonov evrov (leto prej 4.328 milijonov evrov).

Skupna zaposlenost je znašala 1.054.000 oseb; na letni ravni se je povečala za 14.600 oseb ali za 1,4 odstotka. Največ oseb se je zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu, zdravstvu in socialnem varstvu ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (v vsaki od teh dejavnosti približno 3.000 oseb). Pri stopnji brezposelnosti se v letu 2021 beležijo rekordno nizki rezultati (4,5 %, leto prej 5,1 %). Povprečna bruto plača se je v primerjavi z lanskim letom povišala za 2,8 % in znaša 2.084,38 EUR. V primerjavi z lanskim letom se je bruto plača zvišala v vseh dejavnostih, pri čemer velja poudariti, da je bila najvišja povprečna bruto plača zabeležena v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (2.790,04 EUR), najnižja pa v dejavnosti gostinstvo (1.330,27 EUR).[5]

Povišana bo ostala tudi inflacija, ki je, kljub 4,9-odstotni medletni ravni v decembru, med letom 2021 v povprečju znašala 1,9 odstotka, po napovedih pa se bo v letu 2022 zvišala na 3,8 odstotka. Napovedano inflacijsko gibanje spremljajo številne negotovosti, med katerimi so epidemiološke razmere eden od ključnih dejavnikov poteka prihodnje gospodarske rasti in inflacije.

Finančno-kapitalski sektor gospodarstva je še zmeraj pod izrazitim vplivom t. i. okolja nizkih obrestnih mer, ki se je vzpostavilo že leta 2015 in se s svojimi negativnimi vplivi nadaljuje tudi v letu 2021 ter tako še zmeraj pomembno zaznamuje slovenski zavarovalniški trg, predvsem na področju življenjskih zavarovanj. Republika Slovenija je v začetku januarja 2021 izdala za 1,75 milijarde evrov 10-letnih obveznic z negativnim donosom do dospetja v višini -0,096 odstotka in kuponsko obrestno mero nič odstotkov ter dopolnila izdajo 30-letnih obveznic za 250 milijonov evrov. Pri 10-letnih obveznicah se je prvič dolgoročno zadolžila po negativni obrestni meri do dospetja. Konec januarja 2021 pa je izvedla novo zadolžitev na mednarodnem trgu, drugo večjo v letu 2021. Izdala je za 500 milijonov evrov 60-letnih obveznic. Te imajo najdaljšo ročnost do zdaj. 60-letne evrske obveznice so bile izdane z donosom do dospetja 0,70 odstotka in kuponsko obrestno mero 0,6875 odstotka.

Izdaje obveznic, ki jih izdaja slovenski nefinančni sektor, so po podatkih KDD tudi v letu 2021 ostale skromne.[6] Slovenski indeks SBITOP je dosegel pospešeno rast in se z 39,8 odstotka uvrstil med donosnejše.

STANJE NA TRGU

V poslovnem letu 2021 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale 2.404,4 mio EUR kosmate zavarovalne premije, kar je za 37,7 mio EUR več kot pred letom. To pomeni nominalno 1,6-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini dveh odstotkov, pa realno 0,4-odstotni padec. Od tega je bilo ustvarjene 78,0 odstotka premije v skupini premoženjskih zavarovanj in 22,0 odstotka premije v skupini življenjskih zavarovanj. Prišlo je do porasta premoženjskih, po drugi strani pa do padca življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 2,3 odstotka, druga pa so padla za 0,9 odstotka. Zavarovalnice so 89,9 odstotka premije premoženjskih

[4] Banka Slovenije: gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2022.pdf (windows.net)
[5] Bruto domači proizvod, 4. četrtletje 2021 (stat.si).
[6] Banka Slovenije: gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2022.pdf (windows.net)

zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri življenjskih zavarovanjih pa največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se je glede na leto 2020 povečal za 4,5 odstotne točke in je z 49,5 odstotka za 13,8 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku.

Slovenski zavarovalniški trg je bil tudi v letu 2021 močno koncentriran, saj so štiri največje zavarovalnice (to so Zavarovalnica Triglav, Generali, Zavarovalnica Sava in Vzajemna) obvladovale dobrih 79,7 odstotka zavarovalniškega trga.

Zavarovalnice del nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti, oddajo v kritje pozavarovalnicam. Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2021 skupaj obračunali 390,0 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 7,7-odstotno povečanje glede na leto 2020 oziroma realno 5,7-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,6 odstotka, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

EVROPSKI ZAVAROVALNIŠKI TRG

Konec leta 2021 je bilo 681 zavarovalnic, ki so imele sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Od tega je imelo največ zavarovalnic sedež v Luksemburgu, to je 109 zavarovalnic ali 16,0 odstotka. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (91 zavarovalnic ali 13,4 odstotka), na Irskem (71 zavarovalnic ali 10,4 odstotka), v Franciji (66 zavarovalnic ali 9,7 odstotka), Belgiji (58 zavarovalnic ali 8,5 odstotka) in na Nizozemskem (46 zavarovalnic ali 6,8 odstotka). Zavarovalnic s sedežem v drugih državah EU oziroma EGP, ki so lahko v Sloveniji v letu 2021 neposredno opravljale zavarovalne posle, je bilo manj kot 50 iz posamezne države.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2021 opravljalo zavarovalne posle tudi šest podružnic zavarovalnic iz držav članic EU. Agencija je od madžarskega nadzornega organa v letu 2021 prejela obvestilo o nameri madžarske zavarovalnice o ustanovitvi podružnice na ozemlju republike Slovenije in v začetku leta 2022 izdala soglasje k ustanovitvi.

Bruto obračunana premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic, s sedežem v državah EGP, v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2020 znašala 231 mio EUR.

POSLOVANJE ZAVAROVALNIH SUBJEKTOV

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju kljub epidemiji COVID-19 in še vedno trajajočemu okolju nizkih obrestnih mer ter naravnim katastrofam imele pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja.

Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 179,5 mio EUR, kar je za 32,2 mio EUR ali skoraj 22 odstotkov več kot v letu 2020. Zavarovalno-tehnični izid je v letu 2021 glede na leto 2020 porastel tudi v življenjskih zavarovanjih, in sicer s 30,3 mio EUR na 54,8 mio EUR, kar je kar za 24,5 mio EUR ali 80,9 odstotka.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2021 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 250,9 mio EUR, kar je kar za 66,3 mio EUR ali skoraj 36 odstotkov več kot v poslovnem letu 2020. Višji skupni poslovni izid je predvsem posledica že prej omenjenega višjega zavarovalno-tehničnega izida v premoženjskih in življenjskih zavarovanjih.

Leto 2021 je bilo za zavarovalnice, merjeno tudi s čistim poslovnim izidom, izrazito bolj uspešno kot leto 2020. Izkazale so za 210,2 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je kar za 58,5 mio EUR ali za 38,6 odstotka več kot v letu 2020.

Pozavarovalnici sta v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 22,3 mio EUR ali 8,7 odstotka. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so tako v letu 2021 znašali 278,8 mio EUR. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode - za 6,3 mio EUR in čisti obratovalni stroški - za 7,0 mio EUR, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Navedeno gibanje je vodilo k pozitivnemu zavarovalno-tehničnemu izidu pre-

moženjskih zavarovanj pozavarovalnic v znesku 18,1 mio EUR. Zaradi zelo dobrega finančnega rezultata iz naložb je visoko pozitiven tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša 64,2 mio EUR.

Pokojninske družbe so v letu 2021 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid, ki je znašal 2,4 mio EUR in je bil za 2,2 mio EUR višji od zavarovalno-tehničnega izida za leto 2020, kar je zelo razveseljivo, še posebej v primerjavi z dejstvom, da se je v preteklem primerjalnem obdobju, to je v letu 2020 glede na leto 2019, zavarovalno-tehnični izid znižal za 1,6 mio EUR. Višji zavarovalno-tehnični izid je predvsem posledica precej višjih čistih prihodkov za zavarovalne premije (za 4,7 mio EUR), katerih povišanje je močno višje od povišanja čistih odhodkov za škode, ki je znašalo (le) 1,6 mio EUR. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2021 ustvarile dobiček v višini 5,7 mio EUR, kar je kar za 4,4 mio EUR ali 338 odstotkov več kot v letu 2020.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2021 so znašale 7.617,9 mio EUR, kar je za 16,1 mio EUR ali za 0,2 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2020, in sicer so se znižala sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja (za 43,9 mio EUR), medtem ko so se ostala sredstva povišala (za 27,8 mio EUR). Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 1.135,4 mio EUR in so bile za 93,6 mio EUR ali 9,0 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2020.

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2021 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 1.393,8 mio EUR (leta 2020 934,8 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 1.339,5 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 53,8 mio EUR.

Vse zavarovalnice in obe pozavarovalnici na dan 31. 12. 2021 izkazujejo presežek primernih lastnih virov sredstev nad zahtevanim solventnostnim kapitalom. Kot sektor zavarovalnice izkazujejo količnik kapitalske ustreznosti v višini 220,7 odstotka, pozavarovalnici pa v višini 274,0 odstotka.

Tudi pokojninske družbe na dan 31. 12. 2021 izkazujejo presežek kapitala nad minimalnim, količnik kapitalske ustreznosti pa znaša 137,1 odstotka.

POKOJNINSKA ZAVAROVANJA

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

Pokojninske družbe lahko opravljajo samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in posle storitev izplačevanja pokojninskih rent.

Ker zavarovanci prehajajo iz obdobja varčevanja sredstev v obdobje izplačevanja pokojninskih rent, temu sledijo tudi kritni skladi. Tako so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj v letu 2021 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 128,2 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR oziroma 0,08 odstotka več kot v letu 2020. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 81,7 odstotka (v letu 2020 58,4 odstotka, pri čemer je treba upoštevati, da 20,3 odstotka odpade na novoustanovljeno Prvo pokojninsko družbo), zavarovalnice pa 18,3 odstotka. Z varčevalnega dela na rentni del je bilo v letu 2021 prenesenih 94,5 mio EUR denarnih sredstev. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 78,8-odstotni, sredstva pokojninskih družb pa 21,2odstotni delež.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Sredstva skladov življenjskega cikla so v letu 2021 znašala skoraj 1,6 mrd EUR, pri čemer večino teh sredstev, in sicer dobrih 79 odstotkov, predstavljajo sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. V zajamčenih skladih večino naložb predstavljajo podjetniške in državne obveznice, v zmernih skladih sredstva kolektivnih naložbenih podjemov in podjetniške obveznice, v drznih skladih pa sredstva kolektivnih naložbenih podjemov in vlaganja v lastniški kapital. Iz strukture naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb pa je razvidno, da prevladujejo podjetniške in državne obveznice.

V letu 2021 je zakonsko predpisana minimalna

zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,11 odstotka na letni ravni. Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 50 odstotkov povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je pri nekaterih izvajalcih znašala manj, pri drugih pa več kot leto prej, saj se je gibala med -1,55 in 4,27 odstotka, medtem ko je leta 2020 znašala med -0,78 in 2,7 odstotka.

V prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je bila pri vseh zavarovalnicah in pokojninskih družbah donosnost v letu 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, precej višja kot v letu 2020. Tako je v letu 2021 donosnost v tem podskladu znašala med 18,28 in 27,35 odstotka in je bila celo na ravni leta 2019. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med 7,70 in 11,77 odstotka, kar je tudi občutno višje kot v letu 2020, ko je znašala med 0,88 in 3,82 odstotka.

IZVAJANJE NALOG AGENCIJE

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2021 opravljala naloge, ki ji jih nalagajo veljavni zakonski predpisi. Ključne naloge Agencije obsegajo izdajanje predpisov, izvajanje nadzora ter izdajo dovoljenj. Naloge obsegajo tudi transpozicijo evropske zakonodaje ter sodelovanje pri pripravi zakonov, kar je razvidno iz Poročila o delu Agencije.

Kot že izpostavljeno, Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov. Nadzor se opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil vseh subjektov nadzora. V skladu z zakonodajo pa Agencija pri subjektih nadzora opravlja preglede poslovanja.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 507 dovoljenj na področju opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 96 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in zavarovalnoposredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopniki dopolnilnih zavarovanj). Agencija pa je izdala 411 dovoljenj fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov in informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2021 pripravile skladno z zahtevami Solventnosti 2. Poleg navedenih aktivnosti je Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2021 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Agencija za zavarovalni nadzor je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulativno oceno. Tako pridobljena regulativna ocena Agenciji za zavarovalni nadzor omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti in obenem pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalniškega sektorja.

Na področju neposrednih pregledov poslovanja zavarovalnic je bilo v letu 2021 začetih šest pregledov poslovanja. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2021 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila sedem pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2021 izdala 62 ukrepov nadzora, kar je kar 21 več kot leto prej. Agencija je v tem letu izdala predvsem več priporočil in opozoril. V skladu z zakonom je Agencija v vlogi prekrškovnega organa izrekla za skupno 40 obvestil in opozoril zoper zavarovalnozastopniške družbe, ki niso predložile poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti.

Agencija za zavarovalni nadzor je bila v letu 2021 vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja predpisov, ki se nanašajo na delo oziroma vplivajo na samo delo Agencije ali subjektov, ki jih nadzira. Med pomembnejšimi so Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 - ZBNIP;

ZBan-3), Zakon o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 - odl. US, 62/10, 98/11 - odl. US, 109/12 in 10/17 - ZPP-E; ZUS-1) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 - uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 - ZBan-1J, 63/13 - ZS-K, 30/16, 9/17, 77/18 - ZTFI-1, 66/19 - ZTFI-1A in 123/21 - ZTFI-1B). Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija v letu 2021 proučevala in podajala pripombe na razne delegirane uredbe.

Agencija za zavarovalni nadzor je leta 2021 izdala tudi dva sklepa o spremembi in dopolnitvi sklepa na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V SLOVENIJI IN EU

Poleg tega je bilo pestro tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Kot članica Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je Agencija v letu 2021 izvajala naloge organizacije sestankov komisije. Skupno so bila v letu 2021 sklicana štiri srečanja. Agencija je sodelovala tudi na štirih srečanjih Odbora za finančno stabilnost in se udeleževala sej Generalnega odbora Evropskega odbora za sistemska tveganja. V letu 2021 je bila Agencija vključena tudi v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor, kjer je opravljala nadzor nad izvajanjem določb zakona ZPPDFT (Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma). Agencija za zavarovalni nadzor pa sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. Nadalje so zaposleni v Agenciji za zavarovalni nadzor tudi v letu 2021 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov, in sicer v skupini Merkur zavarovalnice, Grawe zavarovalnice ter Generali zavarovalnice. Agencija za zavarovalni nadzor je leta 2021 organizirala tudi kolegij nadzornikov za eno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

PREDSEDOVANJE SVETU EU

Agencija je v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije prevzela vodenje dosjeja o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/138/ES glede sorazmernosti, kakovosti nadzora, poročanja, ukrepov dolgoročnih jamstev, makrobonitetnih orodij, tveganj glede vzdržnosti, nadzora skupin in čezmejnega nadzora (revizija Solventnosti II). Delovni skupini, ki je obravnavala omenjeni dosje, je predsedoval direktor Agencije mag. Gorazd Čibej.

Agencija se je v prvi polovici leta 2021 aktivno pripravljala na vodenje dosjeja in se zato na številnih bilateralnih srečanjih srečala z različnimi predstavniki evropskih ministrstev za finance, kakor tudi z ostalimi zainteresiranimi deležniki. Tovrstne sestanke je Agencija nadaljevala tudi v času predsedovanja Svetu Evropske unije.

Evropska komisija je zakonodajni predlog objavila 22. septembra 2021. Agencija je zaradi kratkega časovnega okvira, ki ga je imela na voljo, ter z namenom večje učinkovitosti predlog revizije Solventnosti II razdelila na naslednjih devet poglavij: Proporcionalnost, Kakovost nadzora, Poročanje in razkritja, Dolgoročni jamstveni ukrepi (Long-term guarantee measures), Makro bonitetna orodja (Macro-prudential tools), Evropski zeleni dogovor, Nadzor skupin, Nadzor čezmejnega poslovanja zavarovalnic in Ostalo.

Na področju revizije Solventnosti II je Agencija organizirala pet sestankov delovne skupine pri Svetu Evropske unije in še pred začetkom prvega sestanka delovne skupine zbrala odzive držav članic na zakonodajni predlog Komisije. Na prvem sestanku delovne skupine (14. 10.) je Evropska komisija predstavila zakonodajni predlog revizije Solventnosti II in odgovarjala na vprašanja držav članic. Za naslednji sestanek delovne skupine (27. 10.) je Agencija pripravila neuradni dokument predsedovanja, ki je pokrival proporcionalnost. V njem je predstavila predlagane spremembe in s pomočjo vnaprej postavljenih vprašanj dvignila kakovost obravnave na sestanku. Na naslednjem sestanku delovne skupine (15. 11.) je Agencija s pomočjo treh vnaprej pripravljenih neuradnih dokumentov, ki so pokrivali področje poročanja in razkritij, kakovosti nadzora in nadzora čezmejnega poslovanja, poskušala pridobiti mnenja držav članic o predlaganih spremembah. Za četrti sestanek delovne skupine (30. 11.) je Agencija pripravila dva neuradna dokumenta predsedovanja. S prvim je predstavila kompromisni predlog na področju proporcionalnosti, medtem ko je v drugem zbrala predloge za vse spremembe, ki jih vsebinsko ni bilo mogoče umestiti v predhodno navedenih prvih osem poglavij, zato se je tudi oblikovalo poglavje »Ostalo«.

Na zadnjem sestanku delovne skupine (13. 12.) je Agencija predstavila še dva neuradna dokumenta predsedovanja. S prvim je Agencija oblikovala kompromisni predlog zakonodajnih določb in s tem poskusila zaključiti poglavje proporcionalnosti, medtem ko je drugi vseboval kompromisno besedilo določb dveh poglavij, in sicer na področju poročanja in razkritij ter kakovosti nadzora. Pri vseh treh poglavjih, ki so bila obravnavana na zadnjem sestanku delovne skupine, je bil v času slovenskega predsedovanja dosežen velik napredek.

Delo na področju predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic

Agencija je v okviru predsedovanja in opredeljevanja do predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembi direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012 (v nadaljevanju: Direktiva) sodelovala pri izvedbi sestanka z Evropsko komisijo in Svetom ter tremi delovnimi skupinami, na katerih so obravnavali posamezna področja in tematike, ki jih predlog Direktive ureja.

Poglavja, s katerimi se je delovna skupina ukvarjala, so Preventivno načrtovanje sanacije in Načrtovanje reševanja, Cilji in pogoji reševanja, Vrednotenje, Instrumenti za reševanje, Pooblastila za reševanje in Zaščitni ukrepi. Poleg tega je obravnavala tudi poglavji o čezmejnem reševanju in o odnosih s tretjimi državami.

Osnovni namen predloga Direktive je vzpostaviti sistem sanacije in reševanja zavarovalnic in pozavarovalnic, ki imajo sedež v EU in za katere se uporablja Solventnost II. Cilji reševanja, ki ga vodi organ za reševanje, so zaščita imetnikov polic in drugih upravičencev, ohranjanje finančne stabilnosti, zagotavljanje nadaljevanja kritičnih funkcij in zaščita javnih sredstev.

Postopki v predlogu Direktive se v osnovi ločijo v dve fazi, in sicer fazo sanacije oz. preventivno fazo ter fazo reševanja. Med preventivno fazo bi morali delničarji ohraniti polno odgovornost nad zavarovalnico ali pozavarovalnico, to odgovornost pa izgubijo, ko se za podjetje začne postopek reševanja. V preventivni fazi nadzor nad subjekti še vedno opravlja nadzorni organ, v fazi reševanja pa postopke prevzame organ reševanja, ki mora biti organizacijsko ločen in neodvisen od nadzornega organa.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2021 je sodelovala na petih zasedanjih Odbora nadzornikov. Zaposleni Agencije so v letu 2021 aktivno sodelovali tudi v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku. Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost. Na koncu naj omenimo tudi sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS), kjer je bil direktor v letu 2021 ponovno imenovan v Izvršni odbor IAIS kot predstavnik regije CEET, ki vključuje 25 držav. V okviru regije CEET je opravljal tudi naloge regijskega koordinatorja. Zaposleni Agencije so v letu 2021 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev, Implementacijske komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu, Delovne skupine za podpisovanje in Delovne skupine za makroekonomsko politiko. Zaradi pandemije COVID–19 so vse aktivnosti potekale na daljavo, med drugim tudi letna konferenca IAIS, ki se je je udeležilo več zaposlenih iz Agencije.

SKLEP

Ugotovimo lahko, da je bilo leto 2021 za zavarovalniški sektor bolj uspešno kot leto 2020 kljub nadaljevanju bolezni COVID-19 in okolju nizkih obrestnih mer ter da je stanje v poslovnem okolju in na kapitalskih trgih pozitivno vplivalo na dobiček zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, tako da so dokazale zmožnost učinkovitega prilagajanja spremembam in posledično temu ohranile svojo finančno moč.

Trenutna vojna v Ukrajini po mnogih merilih pomeni največjo krizo v več kot 70 letih. Prav tako je pomembno, da smo pravkar izšli iz zdravstvene krize, ki je dodobra pretresla trge. Trenutno smo v fazi znatne inflacije, ki ne kaže znakov, da bo kaj kmalu popustila. Dodatno težave predstavljajo ozka grla v dobavnih verigah, ki so se nabrala v letih pandemije. Delež Rusije v svetovni trgovini je sicer majhen, vendar pa je kljub temu pomembna izvoznica energentov. Ker predstavljata Rusija in Ukrajina le majhen delež globalne ekonomije, analitiki za v prihodnje pričakujejo manjši vpliv vojne na trge, pod pogojem, da se vojna ne vleče predolgo in ne preseže trenutnih okvirov.

Agencija za zavarovalni nadzor je po začetku vojaške operacije Ruske federacije v Ukrajini februarja 2022 takoj pristopila k analizi naložbenega portfelja (po)zavarovalnic in pokojninskih družb ter ugotavljanju izpostavljenosti slovenskega zavarovalniškega sektorja do držav, ki so v vpletene v spor. Prav tako je Agencija takoj začela pridobivati podatke za oceno povečanja tveganja slovenskih (po) zavarovalnic na podlagi sklenjenih zavarovalnih in pozavarovalnih pogodb. Agencija je prav tako pozvala (po)zavarovalnice in pokojninske družbe, da v okviru pojasnil k letnim računovodskim izkazom v letnih poročilih ustrezno razkrijejo vpliv spora na poslovanje zavarovalnice. Iz analize naložbenega portfelja po stanju na dan 31. 12. 2021 je razvidno, da imajo slovenske (po)zavarovalnice in pokojninske družbe naloženih manj kot 0,4 % svojih sredstev v Rusko federacijo, Ukrajino ali Belorusijo ali slabih 38 mio EUR, kar predstavlja zanemarljiv delež vseh sredstev, ki jih imajo (po)zavarovalnice in pokojninske družbe v upravljanju, to je dobrih 10 mrd EUR.

AZN

2021

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2021

AZN

2021

KAZALO

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor 3
Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2021 5

1. UVOD 19

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA 21
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1) 21
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) 24
2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 26
2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1) 27
2.5. Obligacijski zakonik (OZ) 28
2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 28
2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 29
2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) 29
2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS) 30
2.10. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva 30

3. GOSPODARSKO OKOLJE IN POSLOVANJE ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB V RAZMERAH COVID-19 35
3.1. Mednarodno okolje 35
3.2. Slovenija 36
3.3. Poslovanje zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v razmerah COVID-19 37

4. ZAVAROVALNICE 41
4.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga 41
4.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj 41
4.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 44
4.2. Pozavarovanje 45
4.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic 46
4.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2021 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle 49
4.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami 49
4.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 51
4.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 51
4.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 55
4.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 56
4.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije 59
4.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2021 62
4.10. Kazalniki poslovanja 64
4.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2021 65

5. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE 69
5.1. Pokojninske družbe 69
5.1.1. Poslovanje pokojninskih družb 69
5.2. Splošni podatki pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi 72
5.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi 77
5.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi 79

6. SKUPINE 81

7. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 84

AZN

2021

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2021 vključuje poslovanje subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se večinoma nanašajo na poslovno leto 2021, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva.

Konec leta 2021 so na slovenskem zavarovalnem trgu delovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- trinajst zavarovalnic,
- dve pozavarovalnici,
- štiri pokojninske družbe,
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ,
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja,
- 459 zavarovalnozastopniških družb,
- 1.010 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov,
- 11.861 zavarovalnih zastopnikov fizičnih oseb,
- 92 zavarovalnoposredniških družb,
- 12 zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov,
- 398 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Med trinajstimi zavarovalnicami je bilo pet zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. Tri zavarovalnice so opravljale izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst; od njih je bila ena specializirana za kreditna in ena za kavcijska zavarovanja. Zavarovalnica, ki je opravljala zdravstvena ter nezgodna zavarovanja, je v letu 2021 pri Agenciji vložila zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov še v treh dodatnih zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj. Agencija je dovoljenje izdala v januarju leta 2022. Od preostalih petih zavarovalnic, ki so opravljale posle življenjskega zavarovanja, je ena zavarovalnica sklepala le življenjska zavarovanja, dve sta sklepali pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, ena zavarovalnica pa je poleg življenjskih zavarovanj sklepala še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj. Ena od zavarovalnic je sklepala pretežno premoženjska zavarovanja, in sicer zdravstvena ter nezgodna zavarovanja, saj je dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti življenjskih zavarovanj prejela v zadnjem četrtletju leta 2020.

V letu 2021 se je od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, dejavnost ponujanja in izplačevanja pokojninskih rent in upravljanja pokojninskih skladov in kritnih skladov za izplačevanje pokojninskih rent. V letu 2021 je Agencija Prvi pokojninski družbi, d. d., izdala dovoljenje za opravljanje dejavnosti pokojninske družbe, to je opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov in opravljanje storitev izplačevanja pokojninskih rent.

Agencija je v juliju 2021 zavarovalnici z dovoljenjem za opravljanje zavarovalnih poslov, ki opravlja izključno posle premoženjskih zavarovanj, izdala odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja, ker je obstajal utemeljen sum, da zavarovalnica ne izpolnjuje več pogojev za pridobitev dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov. Eden izmed pogojev za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnici v skladu s 119. členom ZZavar-1 je, da morajo delničarji, ki so imetniki kvalificiranih deležev, imeti dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža. Edinemu imetniku kvalificiranega deleža v tej zavarovalnici pa je bila zahteva za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža zavrnjena.

V letu 2020 je začela poslovati zavarovalna delniška družba AVRIO, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d., Ljubljana, na katero so bile v letu 2021, na podlagi dovoljenja Agencije, iz Sklada obrtnikov in podjetnikov, prenesene zavarovalne pogodbe rentnih pokojninskih zavarovanj.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (ZPSPID).

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu v letu 2020 delovalo še šest po-

družnic zavarovalnic držav članic EU. Agencija je od madžarskega nadzornega organa v letu 2021 prejela obvestilo o nameri zavarovalnice Groupama Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság o ustanovitvi podružnice na ozemlju Republike Slovenije in v začetku leta 2022 izdala soglasje k ustanovitvi.

Konec leta 2021 je bilo na seznamu zavarovalnih subjektov evidentiranih tudi 681 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov na ozemlju Republike Slovenije. Agencija od 1. januarja 2021 na javnem seznamu zavarovalnih subjektov, med zavarovalnicami držav članic EU, ki na slovenskem trgu opravljajo posle neposredno, ne prikazuje več zavarovalnic Združenega kraljestva, saj je Združeno kraljestvo pravnoformalno postalo tretja država.

Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad poslovanjem zavarovalnic držav članic, ki na območju Republike Slovenije opravljajo zavarovalne posle prek podružnice ali neposredno.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi skupini je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je Prva Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Republiki Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur International Holding, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska in Coface PKZ, d. d., katere 100-odstotni lastnik je družba Compagnie Française d'Assurance pour le Commerce Extérieur iz Francije.

Preglednica 1:
Zavarovalne vrste, za katere so (po)zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje (po)zavarovalnih poslov (po stanju na dan 26. 1. 2022)

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Avrio, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d.																			✔					
CDA 40 zavarovalnica, d. d.															✔									
Coface PKZ, d. d.														✔										
Generali zavarovalnica, d. d.	✔	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
Grawe zavarovalnica, d. d.	✔		✔					✔	✔	✔			✔					✔	✔		✔			
Merkur zavarovalnica, d. d.	✔	✔						✔	✔				✔			✔			✔	✔	✔			
Modra zavarovalnica, d. d.	✔																		✔					
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔		✔	
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔					
Vita, življenjska zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔			
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	✔	✔																						
Zavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
Pozavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔

Legenda:

1 Nezgodno zavarovanje
2 Zdravstveno zavarovanje
3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil
4 Zavarovanje tirnih vozil
5 Letalsko zavarovanje
6 Zavarovanje plovil
7 Zavarovanje prevoza blaga
8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
9 Drugo škodno zavarovanje
10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil
11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov
12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13 Splošno zavarovanje odgovornosti
14 Kreditno zavarovanje
15 Kavcijsko zavarovanje
16 Zavarovanje različnih finančnih izgub
17 Zavarovanje stroškov postopka
18 Zavarovanje pomoči
19 Življenjsko zavarovanje
20 Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva
21 Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov
22 Tontine
23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so zlasti:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Obligacijski zakonik,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Poleg Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1, Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20) so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID, Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16).

Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/06, 87/11, 56/13) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1, Zakon o bančništvu (ZBan-2, Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUDSOL, 44/19 – odl. US) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1, Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19) v povezavi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. Zato vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje ustrezni pristojni organ in od koordinatorja (nadzornika na najvišji ravni) zahteva, da se s tem organom posvetuje glede določenih nadzornih vprašanj. V letu 2019 je bila skupini z A-Z Finance, d. o. o., na vrhu izdana odločba o identifikaciji finančnega konglomerata.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

ZZavar-1 je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v povezavi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. januarja 2016, pomeni prenos direktive Solventnost II.

Osnovna vsebina ureditve Solventnosti II in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala, zajema najmanj module tveganja premoženjskih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, zahtevani solventnostni kapital izračuna z delnim ali popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapital-

ske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne kakovosti glede na to, koliko ustrezajo lastnostim, določenim z ZZavar-1 in podrobneje predpisanim v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje sredstev zavarovalnice in tudi njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti II.

Poleg prvega stebra Solventnost II sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj spadajo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in zahteve glede sistema upravljanja tveganj ter dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij, in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Direktiva Solventnost II je poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že direktiva Solventnost I, vpeljala funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja zavarovalnic in tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen direktive Solventnost II izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi našteti elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

V letu 2019 je 26. februarja začel veljati ZZavar-1A, katerega poglavitni cilj je implementacija določb Direktive (EU) 2016/97 v slovenski pravni red ter izboljšava zapisanih določil oziroma odprava ugotovljenih nedoslednosti glede implementacije nekaterih določb direktive Solventnost II. V začetku leta 2016 je bila namreč sprejeta direktiva IDD, ki je prinesla veliko sprememb na tem področju in zahtevala njihov prenos v nacionalno zakonodajo držav članic Evropske unije. Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj.

Posodobljene in dopolnjene so opredelitve pojmov, ki so povezani z distribucijo zavarovalnih produktov.

V zavarovalnicah morajo biti vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem.

Ob navzkrižni prodaji, tj. kadar se zavarovalni produkt ponudi skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, kot del paketa, mora biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljen mora biti ustrezen opis paketa, pa tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente.

Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno ter skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna morajo biti tudi tržna sporočila.

Zavarovalnica ali zavarovalnozastopniška oziroma zavarovalnoposredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma posrednik svojih zaposlenih ne smejo plačevati ali njihove uspešnosti ocenjevati na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca.

Zavarovalnica mora pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, mora vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da lahko sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi prepreči, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije o znanju in izkušnjah zavarovalca s področja naložb ter o njegovem finančnem položaju, da mu lahko priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se bodo morali stalno poklicno usposabljati, da bodo ohranili primerno raven storitev. To bo temeljijo na vsaj 15 urah poklicnega usposabljanja na leto, pri tem pa se bodo upoštevale narava prodajanih produktov, njihova vloga in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposabljanje se bo dokazovalo s pridobitvijo spričevala.

V registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov bodo morala biti navedena imena fizičnih oseb

znotraj njihove uprave. Registri bodo vsebovali tudi podatke o državah članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev.

Julija 2020 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1B.

Razlogi za potrebo po noveli ZZavar-1B so bili predvsem:

a) sprejetje Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/2177);
b) sprejetje Sklepa Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi ter Sklepa Sveta (EU) 2017/1793 z dne 15. septembra 2017 o spremembi Sklepa (EU) 2017/1792 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi;
c) sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019; v nadaljevanju: ZPIZ-2G).

Novela ZZavar-1B je med drugim dopolnila ZZavar-1 z novostjo, da kadar namerava Agencija izdati dovoljenje zavarovalnici, katere poslovni načrt izkazuje, da del njenih dejavnosti temelji na neposrednem opravljanju poslov in opravljanju poslov prek podružnice na območju druge države članice, ter Agencija oceni, da so te dejavnosti pomembne za trg države članice, o tem obvesti nadzorni organ države članice in EIOPO (prvi odstavek 131.b člena ZZavar-1). Navedena določba se je začela uporabljati s 1. julijem 2021.

Agencija je postala del platforme za sodelovanje, ki jo v primeru utemeljenih in resnih sumov o negativnem vplivu na zavarovalce, zavarovance in druge upravičence iz zavarovanj na lastno pobudo ali pobudo enega ali več nadzornih organov držav članic vzpostavi EIOPA z namenom okrepitve izmenjave informacij in spodbude sodelovanja med nadzornimi organi držav članic, kadar:

1. so posli, ki jih namerava zavarovalnica opravljati v državi članici, pomembni za trg države članice;
2. je Agencija obvestila EIOPO in nadzorni organ države članice o poslabšanju finančnega stanja zavarovalnice, ki opravlja posle v državi članici, ali o obstoju drugih tveganj v zvezi z opravljanjem poslov zavarovalnice, ki lahko vplivajo na trg države članice;
3. je nadzorni organ države članice obvestil Agencijo in EIOPO o resnih in utemeljenih pomislekih glede varstva zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovanj, ki jih opravlja zavarovalnica iz države članice na ozemlju Republike Slovenije; ali
4. je bila zadeva predložena EIOPI in posredovana zahteva EIOPI za pomoč pri oblikovanju dvostranske rešitve (šesti odstavek 131.b člena ZZavar-1).

Tudi ta določba se je začela uporabljati 1. julija 2021.

Z dopolnitvijo prvega odstavka 137. člena ZZavar-1 se v ZZavar-1 ustrezno prenaša Sklep Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017, ki je vsebovan v Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

Direktiva 2019/2177 spreminja direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Direktiva 2019/2177 spreminja določbo direktive Solventnost II, ki predpisuje možnost uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento. Za zagotovitev, da ta državna komponenta učinkovito blaži pretiravanje pri razmikih v donosnosti obveznic v zadevni državi, prag za razpon države s popravkom za tveganje znižuje s 100 na 85 bazičnih točk (peti odstavek 184. člena ZZavar-1).

Dodatna novost je tudi, da Agencija v skladu s prvim odstavkom 35. člena Uredbe (EU) št. 1094/2010 obvesti EIOPO o vlogi zavarovalnice za uporabo ali spremembo popolnega ali delnega notranjega modela. Agencija lahko EIOPO zaprosi za tehnično pomoč pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela (tretji odstavek 218. člena ZZavar-1).

Nadalje je noviteta, ki jo je v ZZavar-1 prinesel ZZavar-1B, da v primeru, če Agencija pri pregledu

poslovanja ne ugotovi kršitve predpisov iz prvega odstavka 277. člena ZZavar-1, o tem pisno obvesti zavarovalnico (tretji odstavek 301. člena ZZavar-1).

ZZavar-1B vsebuje tudi uskladitev določb z novelo ZPIZ-2G zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2.

Na podlagi ZZavar-1B je Agencija v letu 2020 izdala Sklep o spremembi Sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov (Uradni list RS, št. 162/20). Tako se v register zavarovalnozastopniških družb, v register zavarovalnoposredniških družb, v register zastopnikov dopolnilnih zavarovanj in v register bank, ki opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja, ne vpisujejo več prokuristi, vpisujejo se ime in priimek ter funkcija poslovodnih oseb družbe, ki so odgovorne za distribucijo zavarovalnih produktov.

Agencija je v letu 2020 izdala še Sklep o ureditvi položaja zavarovalnic s sedežem v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske po zaključku prehodnega obdobja (Uradni list RS, št. 184/20).

V letu 2021 je Agencija izdala Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o poročanju oseb, ki opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja in zavarovalnega posredovanja (Uradni list RS, št. 80/21), v katerem je:

- dodana zahteva, da zastopniki dopolnilnih zavarovanj in banke poročajo Agenciji glede spremembe poslovodne osebe ali novih poslovodnih oseb, odgovornih za distribucijo zavarovalnih produktov, na način, da predložijo listino, ki dokazuje imenovanje teh oseb; in
- črtana obveznost poročanja sprememb oziroma imenovanja prokuristov Agenciji, ker se prokuristi ne vpisujejo več v registre.

V letu 2021 je Agencija izdala na podlagi ZPIZ-2 in ZZavar-1 Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o dodatnem revizijskem pregledu zavarovalnice in dodatnem revizorjevem poročilu (Uradni list RS, št. 161/21).

Državni zbor Republike Slovenije je od prvotne razglasitve epidemije nalezljive bolezni COVID-19 v marcu 2020 pa vse do julija 2021 sprejel devet interventnih zakonov, namenjenih ublažitvi posledic epidemije. Dne 28. decembra 2021 se jim je pridružil še deseti protikoronski paket, imenovan Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (ZDUPŠOP). Med temi je Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) v aprilu 2020 določil, da lahko zavarovalnica v letu 2020 Agenciji predloži letno poročilo in revizorjevo poročilo o revidiranju letnega poročila najpozneje v petih mesecih po koncu koledarskega leta 2019 in da lahko javna družba oziroma investicijsko podjetje v letu 2020 izjemoma objavi letno poročilo, polletno poročilo oziroma konsolidirano letno poročilo kadar koli do 31. maja 2020.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 23/17, 40/17, 65/17, 71/17 – ZIPRS1819, 28/19, 75/19 – ZIPRS2021, 75/19 – ZUPPJS2021 in 139/20, 75/19), ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Ta nadzor opravlja skladno z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad,
- krovni pokojninski sklad,
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljen iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 naprej, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mo-

goče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokojninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Dalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Izplačevanje rent se izvaja prek kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in skladno s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo, in ki se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

Na področju pokojninskega zavarovanja je bila z novelo ZPIZ-2 (ZPIZ-2G, Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019) v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (IORP II). Pri obveznem zavarovanju so bile nove določbe, ki za nekatere zavarovance, ki bodo uveljavljali pravice iz pokojninskega zavarovanja, določajo večji obseg pravic.

Splošni pogoj za pridobitev pravice do starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja pridobi zavarovanec v letu 2020 (moški in ženska) pri starosti 65 let, če ima dopolnjenih najmanj 15 let zavarovalne dobe, oziroma pri starosti 60 let, če ima dopolnjenih 40 let pokojninske dobe brez dokupa.

Z ZPIZ-2G so bile spremenjene oziroma dopolnjene zahteve o obveščanju članov dodatnega zavarovanja: ob vključitvi, med trajanjem varčevanja, pred upokojitvijo in v obdobju prejemanja pokojnine. Uvaja se spremenjeno potrdilo o pravicah iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki nadomešča dosedanje potrdilo o stanju na osebnem računu člana in podatek o vseh vplačilih v pokojninski sklad v preteklem letu.

Na novo sta se določila dodatna vsebina obvestila o vključitvi in čezmejno upravljanje pokojninskih skladov.

Nekatera poglavja, ki se nanašajo na poslovanje pokojninskih družb, so bila z novelo v ZPIZ-2 na novo vključena, ker so se v celoti prenesla iz ZZavar-1. Tako pokojninska družba vzpostavi in uresničuje trden in zanesljiv sistem upravljanja, ki obsega najmanj pregledno organizacijsko strukturo z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti, učinkovit sistem prenosa informacij ter strategijo in ukrepe za zagotovitev rednega in stalnega poslovanja. Sistem upravljanja pokojninske družbe vključuje funkcijo upravljanja tveganj, funkcijo spremljanja skladnosti, funkcijo notranje revizije in aktuarsko funkcijo.

Z novelo ZPIZ-2H se je v letu 2020 vsem, ki so dokupili dobo do 31. decembra 2012, le-ta upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. V pokojninsko dobo brez dokupa se ne bo štela samo dokupljena doba po 1. januarju 2013.

V letu 2020 je Agencija izdala osem sklepov na podlagi ZPIZ-2, od tega šest novih sklepov, en sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa ter en sklep o spremembah sklepa. Poleg tega je Agencija izdala na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2 še štiri sklepe o spremembah oziroma spremembah in dopolnitvah.

V letu 2021 so bile sprejete tri novele ZPIZ-2 - aprila ZPIZ-2I, julija ZPIZ-2J in oktobra ZPIZ-2K. Prva novela, tj. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 51/21, v nadaljevanju: ZPIZ-2I), ki se uporablja od 1. maja 2021, je za zavarovance skrajšala prehodno obdobje postopnega izenačevanja odmerne lestvice z zavarovankami. Zavarovancem se bo tako v letu 2022 starostna pokojnina za 40 let pokojninske dobe odmerila v višini 61,5 odstotka od pokojninske osnove, od 1. januarja 2023 naprej pa bo za 40 let dopolnjene pokojninske dobe za zavarovance in zavarovanke veljal enak odmerni odstotek, to je 63,5 odstotka.

Z novelo ZPIZ-2I je bila na novo določena višina najnižje pokojnine, in sicer v višini 29,5 odstotka od najnižje pokojninske osnove, kar od 1. maja 2021 naprej znaša 279,56 evra. Najnižja pokojnina se bo od določitve naprej le še usklajevala tako kot pokojnine in se ne bo več na novo določala v vsakem koledarskem letu za nove upravičence. Na ta način ne bo več razlik med upravičenci do najnižje pokojnine, saj se je za vse upravičence ta znesek izenačil.

Poleg tega je z novelo ZPIZ-2I na novo določen tudi znesek zagotovljene pokojnine, do katere so upravičeni tisti zavarovanci, ki so izpolnili pogoje za pridobitev pravice do starostne ali invalidske pokojnine in so dopolnili pokojninsko dobo v enaki dolžini, kot je predpisana dolžina pokojninske dobe brez dokupa za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti. Zagotovljena pokojnina

od 1. maja 2021 naprej znaša 620,00 evra, naprej pa se bo usklajevala tako kot pokojnine.

Novela ZPIZ-2I je na novo uredila institut najnižjega zneska invalidske pokojnine za zavarovance, ki so pokojnino pridobili po določbah ZPIZ-2. V letu 2021 je bil določen v višini 41 odstotkov najnižje pokojninske osnove in od 1. maja 2021 znaša 388,54 evra. Tudi najnižji znesek invalidske pokojnine se bo naprej usklajeval tako kot pokojnine. Določene so bile tudi spremembe na področju vdovske pokojnine.

Druga novela, ZPIZ-2J, po kateri so bili v krog upravičencev do invalidnine za telesno okvaro ponovno zajeti tudi tisti zavarovanci, pri katerih je telesna okvara nastala kot posledica poškodbe izven dela ali bolezni, je bila uveljavljena 7. avgusta 2021. To pomeni, da se pravica do invalidnine za telesno okvaro, ki je posledica poškodbe izven dela ali bolezni, v skladu s spremenjenim 403. členom ZPIZ-2 lahko prizna in dajatev izplačuje največ od 7. avgusta 2021 naprej.

V tretji noveli, ZPIZ-2K, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 162/21 dne 8. oktobra 2021, je določeno, da se kot pokojninska doba brez dokupa šteje tudi obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje po 1. januarju 2013, če se je oseba prostovoljno vključila v obvezno zavarovanje pred 31. decembrom 2012, vendar zgolj do prve prekinitve zavarovanja in pod pogojem, da so bili za to obdobje plačani prispevki. Novela je začela veljati 23. oktobra 2021, uporabljati pa se je začela 1. novembra 2021.

Uživalcem pokojnin, ki jim je bila starostna ali predčasna pokojnina odmerjena tako, da je bil pri odmeri upoštevan čas prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje med 1. januarjem 2013 in prvo prekinitvijo, bo zavod v šestih mesecih od začetka uporabe ZPIZ-2K po uradni dolžnosti na novo odmeril starostno pokojnino oziroma namesto predčasne pokojnine odmeril starostno pokojnino.

Uživalcem pokojnine tako ni treba vlagati zahteve za ponovno odmero pokojnine, ampak bo zavod ponovno odmero pokojnine opravil sam po uradni dolžnosti. Nova odmera pokojnine se bo opravila z upoštevanjem časa prostovoljne vključitve od 1. januarja 2013 do prve prekinitve v obvezno zavarovanje kot pokojninska doba brez dokupa, če se je oseba prostovoljno vključila v obvezno zavarovanje do 31. decembra 2012 in pod pogojem, da so bili za to obdobje plačani prispevki.

Uživalcem pokojnin bo na novo odmerjena pokojnina pripadala od začetka uporabe ZPIZ-2K, to je od 1. novembra 2021.

2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS, Uradni list RS, št. 100/13) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Ta oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Odbor za finančno stabilnost je pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

Odbor za finančno stabilnost je januarja 2021 ugotovil, da lahko posledice epidemije COVID-19 na področju poslovanja finančnih družb privedejo do motenj v finančnem sistemu, ki bodo imele resne negativne posledice za delovanje finančnega sistema in realnega gospodarstva, zato posledice epidemiološke krize predstavljajo povečano sistemsko tveganje za finančno stabilnost. Zato je priporočil nadzornim organom finančnih družb, da na podlagi 19. člena ZMbNFS izdajo nadzorni ukrep oziroma instrument, sorazmeren tveganjem, usmerjen v omejitev ali previdnost pri izplačilu dividend za leta 2019, 2020 in 2021 ter omejitev ali previdnost

pri odkupu lastnih deležev v korist izplačila lastninskih pravic delničarjem oziroma omejitev ali previdnost pri izplačilu dobičkov, doseženih v letih 2019, 2020 in 2021, nerazporejenih dobičkov in rezerv iz preteklih let za te namene, finančnim družbam, ki poslujejo na ozemlju Republike Slovenije in so pod nadzorom nadzornih organov. Priporočilo OFS/2021/1 je začelo veljati 25. januarja 2021 in je veljalo do 30. septembra 2021.

Agencija je marca 2021 na zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe naslovila poziv, v katerem je izrazila pričakovanje, da do 30. septembra 2021 zadržijo izplačilo dividend, ne prevzemajo nepreklicnih zavez za izplačilo dividend ter se vzdržijo odkupov lastnih delnic, namenjenih nagrajevanju delničarjev. Agencija je v sporočilu za javnost 8. septembra 2021 navedla, da ne bo podaljšala veljavnosti priporočila o začasnem zadržanju izplačila dividend.

2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1)

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1, Uradni list RS, št. 68/16, 81/19 in 91/20) je začel veljati 19. novembra 2016 in je v slovenski pravni red prenesel četrto Direktivo 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Poleg prenosa direktive je cilj ZPPDFT-1 tudi uskladitev slovenskega pravnega reda s splošno uveljavljenimi mednarodnimi standardi na tem področju, zlasti z novimi priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (Financial Action Task Force, FATF) iz leta 2012, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje.

Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

V letu 2019 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1A, Uradni list RS, št. 81/19), ki je začela veljati 11. januarja 2020.

Gre za manjše dopolnitve pri opisu definicij v ZPPDFT-1. Novost je bila, da v primeru ugotavljanja dejanskega lastnika tujega sklada, tuje ustanove ali podobnega pravnega subjekta tujega prava zavezanec pri sklepanju poslovnega razmerja pridobi dovolj podatkov in da Urad za preprečevanje pranja denarja kot pristojni nadzorni organ lahko na novo odredi prepoved opravljanja dejavnosti določenim subjektom (revizijskim družbam, prireditelјem in koncesionarjem, ki prirejajo igre na srečo, osebam, ki opravljajo storitve davčnega svetovanja, osebam podjetniških ali fiduciarnih storitev in osebam v zvezi s poslovanjem z nepremičninami).

V letu 2020 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1B, Uradni list RS, št. 91/20), ki je začela veljati 11. julija 2020 in je spremenila kar tretjino členov zakona.

Novela je bila v celoti prilagojena pravu EU in je v slovenski pravni red prenesla spremembo direktive na naslednjih področjih: dopolnitev definicij posameznih pojmov (elektronski denar, fiat valuta, korespondenčni odnos, plačilna transakcija na daljavo, ponudnik skrbniških denarnic, poslovno razmerje, virtualna valuta); ustrezna opredelitev zavezancev, ki so vključeni v storitve menjav med virtualnimi in fiat valutami ter ponujajo skrbniške denarnice; vzpostavitev posebnega registra; opredelitev načina ugotavljanja ustreznosti in primernosti subjektov za registracijo; dopolnitev opredelitve zavezancev s področja davčnega svetovanja in trgovanja z umetniškimi deli; omejitev obveznosti izvajanja ukrepov za zavezance, ki poslujejo z nepremičninami, in za zavezance, ki trgujejo z umetniškimi deli; dopolnitev določb o izvedbi nacionalne ocene tveganja; prilagoditev določb o izjemah v zvezi z elektronskim denarjem; uskladitev možnosti pregleda stranke s sredstvom elektronske

identifikacije v povezavi z uredbo eIDAS tako neposredno s strani zavezanca kot v okviru pregleda stranke prek tretje osebe; prilagoditev določb v zvezi z ugotavljanjem in vpisovanjem podatkov v register dejanskih lastnikov tako, da je predviden samodejni vpis za subjekte, za katere so do zdaj veljale izjeme za vpis, da je določena izrecna obveznost razkrivanja statusa skrbnika v primeru skladov in podobnih pravnih ureditev tujega prava, da se v register dejanskih lastnikov vključi oznaka o neskladnosti podatkov, ter prilagoditev določb o dostopu javnosti do podatkov o dejanskem lastniku; dopolnitev določb o obravnavi neobičajnih transakcij; dopolnitev določb o izvedbi poglobljenega pregleda v primeru kontokorentnih razmerij; dopolnitev določb v zvezi s politično izpostavljenimi osebami, vključno z določitvijo seznama natančnih navedb funkcij, ki se v Republiki Sloveniji štejejo kot vidni javni položaj; dopolnitev določb o izvedbi poglobljenega pregleda v primeru povezanosti z visoko tveganimi tretjimi državami; razširitev prepovedi uporabe anonimih produktov na sefe; prilagoditev določb o izvajanju politike skupine; dopolnitev določb v zvezi s predložitvijo podatkov in informacij na zaprosilo tuje finančne obveščevalne enote; uvedba dodatnih ukrepov v zvezi z visoko tveganimi državami; dopolnitev določb o zbiranju statističnih podatkov in o načrtovanju nadzora; vzpostavitev možnosti dostopa do registra transakcijskih računov za pristojne organe s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma; razširitev možnosti sodelovanja med nadzornimi organi s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

ZPPDFT-1 je veljal do 4. aprila 2022, ko je bil v Uradnem listu, št. 48/22 dne 4. aprila 2022 objavljen novi Zakon o preprečevanju pranja denarja (ZPPDFT-2), ki se uporablja od 5. aprila 2022 naprej.

2.5. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (OZ, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, so v nadaljevanju OZ še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska zavarovanja in pogodbe za osebna zavarovanja. OZ za premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med vsotna zavarovanja se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, ampak vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi nekatere izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določb OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določbe OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992, 13/93, 9/96, 29/98, 77/98 – odl. US, 6/99, 99/2001, 60/02, 126/03, 62/05 – odl. US, 76/05, 100/05 – odl. US, 38/06, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 87/11, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 90/15 – ZIJZ-1, 90/15 – ZIUPTD, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 75/17 – ZIUPTD-A, 36/20 in 51/21) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavaro-

vanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ zavarovalnicam omogoča izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega, nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

V Uradnem listu, št. 51/21 z dne 2. aprila 2021 je bila objavljena novela ZZVZZ-O, ki je na novo uredila pravico do nadomestila plače zaradi sobivanja enega od staršev, rejnika, skrbnika zakonca ali zunajzakonskega partnerja, kadar sobiva ob otroku v zdravstvenem zavodu ali zdravilišču.

2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 4/16, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 72/18) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2018 na podlagi 19. člena ZOZP spremenila najnižje zavarovalne vsote za obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ker je obveznost omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tako znaša:

a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.240.000 EUR;
b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.050.000 EUR.

2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)

S področja varstva potrošnikov so za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, pomembni Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakon o varstvu potrošnikov in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Področje varstva potrošnikov ureja Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/07), ki podrobneje ureja področje poštenega poslovanja zavarovalnic in pokojninskih družb (podjetij) v razmerju do potrošnikov, s tem ko navaja vrsto poslovnih praks, ki se že po zakonu štejejo za nepoštene in kot take nedovoljene.

Prvotno je to področje urejal Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15 in 31/18), ki delno še velja. Ta ureja pravice potrošnikov in potrošnic, ko podjetja ponujajo, prodajajo ter z drugimi oblikami tržijo blago in storitve, ter določa dolžnosti državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo. Finančne storitve po ZVPot so storitve, ki so predmet zakonov, ki urejajo bančništvo, zavarovalništvo, trg vrednostnih papirjev, investicijske sklade, pokojninske sklade, plačilni promet in potrošniške kredite. Leta 2017 je bil sprejet Zakon o kolektivnih tožbah (Uradni list RS, št. 55/17), ki ureja kolektivno tožbo, kolektivno poravnavo, pravila kolektivnega postopka, vsebino in učinek kolektivne pogodbe, postopek izplačevanja agregatne odškodnine, prisojene s kolektivno odškodninsko tožbo, ter pravila glede stroškov postopka in financiranja kolektivne tožbe.

Zato so določbe ZVPot, ki so urejale to področje splošneje, prenehale veljati.

Sprejeta sprememba ZVPot v letu 2018 ureja področje sklepanja pogodb o paketnem potovanju in pogodb o povezanem potovalnem aranžmaju. Uvedena je natančnejša opredelitev turističnega paketa. Ker se lahko turistični paketi kombinirajo na različne načine, se kot turistični paket obravnavajo vse kombinacije potovalnih storitev, ki imajo lastnosti, ki jih potrošniki običajno povezujejo s turističnimi paketi. Določa se širok nabor informacij, ki jih mora podjetje pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti potrošniku. Z enotnimi pravili o odgovornosti je tudi olajšano čezmejno sodelovanje organizatorjev in prodajalcev. Potrošnik lahko svojo pritožbo naslovi tudi na prodajalca, ki jo mora nemudoma posredovati organizatorju potovanja. Zagotavlja se zaščita potrošnikov ob plačilni nesposobnosti organizatorja potovanja oziroma prodajalca.

2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS)

Novi Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preprostega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni in spletni trgovini.

2.10. Evropski predpisi, ki se nanašajo na področje zavarovalništva

Zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam pomembnejših direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije je objavljen na spletni strani Predpisi Evropske unije / Agencija za zavarovalni nadzor. Pomembne so tudi smernice, ki jih izdaja Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). V smernicah so predstavljena stališča organa EIOPA glede ustreznih nadzorniških praks v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora ali glede tega, kako bi bilo treba uporabljati zakonodajo Evropske unije na posameznih področjih. Organ EIOPA zato od vseh pristojnih organov in finančnih institucij, na katere je naslovil smernice, pričakuje, da jih bodo upoštevali.

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja ter opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: direktiva Solventnost II), ki je prenesena v ZZavar-1. Na podlagi direktive Solventnost II je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki so neposredno uporabne ter zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni.

Najpomembnejša uredba je Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Ta dopolnjuje direktivo Solventnost II z določbami glede vrednotenja sredstev in obveznosti, lastnih virov sredstev, kapitalskih zahtev na podlagi tveganj zavarovalnic, podrobneje ureja sistem upravljanja v zavarovalnicah, ureja večjo preglednost pri javnih razkritjih javnosti in nadzorniku ter odgovornost nadzornih organov. Navedena področja ta delegirana uredba ureja podrobneje še za skupine in določa tudi pravila za zavarovalnice zunaj območja Evropske unije.

Agencija prek članstva v EIOPI spremlja sprejemanje in vpliva na spreminjanje izvedbenih uredb Evropskega parlamenta in Sveta oziroma Evropske komisije, ki se nanašajo na področje dela Agencije ter smernic EIOPA. EIOPA izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na spletni strani EIOPE, https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines. Agencija uporablja smernice EIOPA in poleg tega skupne smernice EIOPE, Evropskega bančnega organa (EBA) in Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA).

Agencija je na svoji spletni strani javno objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPA, pa tudi, da bo v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPA za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

Leta 2016 je bila objavljena Direktiva (EU) 2016/97 — direktiva o zavarovalni distribuciji (IDD), ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, tj. neposredno pri zavarovalnici ali posredno prek drugih distributerjev. Direktiva IDD še posebno poudarja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter ob prodaji s svetovanjem tudi zagotovitev osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezen produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v povezavi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve glede ustreznega informiranja stranke pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe in ob sklenitvi. Direktiva IDD je začela veljati 23. februarja 2016, uporabljati se je začela 1. oktobra 2018, s sprejetjem ZZavar-1A februarja 2019 pa je bila prenesena v ZZavar-1.

V vseh državah članicah EU se je 31. decembra 2016 začela neposredno uporabljati Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (v nadaljevanju: uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen dokument s ključnimi informacijami (angl. Key Information Document ali KID) zaradi lažje medsebojne primerljivosti paketnih naložbenih produktov. Vsak razvijalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, tj. upravljavec naložbenih politik oziroma investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, mora tak dokument pripraviti, objaviti na svoji spletni strani in ga posredovati stranki pred sklenitvijo pogodbe.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov določa vsebino in prikaz dokumenta s ključnimi informacijami, posebne določbe o dokumentu s ključnimi informacijami, pregled in revizijo dokumenta s ključnimi informacijami ter posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.

Evropska komisija je uredbo PRIIP in direktivo IDD predlagala v sprejetje z namenom okrepiti varstvo potrošnikov na območju celotne EU, tako da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, ter bi se na podlagi dostopnih in razumljivih informacij lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

V letu 2017 je bila na podlagi 25. člena direktive IDD sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2358 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov za zavarovalnice in distributerje zavarovalnih produktov. Določa pravila za vzdrževanje, izvajanje in pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje produktov za zavarovalne produkte ter za pomembne prilagoditve obstoječih zavarovalnih produktov, preden se tržijo ali distribuirajo strankam, ter pravila za ureditve distribucije produktov za navedene zavarovalne produkte.

Na podlagi 28., 29. in 30. člena direktive IDD je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami po informacijah in pravili poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov. Uporablja se za distribucijo zavarovalnih produktov v povezavi s prodajo zavarovalnih naložbenih produktov, ki jih prodajajo distributerji zavarovalnih produktov, vključno z zavarovalnicami.

Na podlagi 20. člena direktive IDD je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1469 z dne 11. avgusta 2017 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu. Direktiva IDD od razvijalcev premoženjskih zavarovanj zahteva, da pripravijo standardizirani dokument z informacijami o premoženjskem zavarovalnem produktu. Ta izvedbena uredba pa določa podrobnejšo in enotno zasnovo, sestavo in obliko dokumenta, ki vključuje tudi jasno izjavo, da so popolne predpogodbene in pogodbene informacije o produktu zagotovljene v drugih dokumentih. Dokument mora biti napisan v preprostem jeziku ter vsebovati vse predpisane naslove in informacije.

Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (ZIUDPNP, Uradni list RS, št. 30/18) je določil pristojne organe in prekrške ter postopek

izrekanja nadzornih ukrepov in prekrškov, ki jih pri izvajanju določb uredbe PRIIP izrekajo pristojni organi. Organi, pristojni za izvajanje uredbe PRIIP in ZIUDPNP, so Agencija za zavarovalni nadzor, Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1935 z dne 13. maja 2019 o spremembi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov, s katerimi se prilagodijo osnovni zneski v eurih za poklicno odškodninsko zavarovanje in finančno zmogljivost zavarovalnih in pozavarovalnih posrednikov od 12. junija 2020 naprej določa, da imajo zavarovalni in pozavarovalni posredniki poklicno odškodninsko zavarovanje za celotno ozemlje EU ali drugo primerljivo jamstvo za odgovornost, ki izhaja iz poklicne malomarnosti, in sicer v višini najmanj 1.300.380 EUR za vsak zahtevek in skupno 1.924.560 EUR letno za vse zahtevke, razen če je to zavarovanje ali primerljivo jamstvo že zagotovila zavarovalnica, pozavarovalnica ali drugo podjetje, v imenu katerega zavarovalni ali pozavarovalni posrednik deluje oziroma je zanj pooblaščen, oziroma je to podjetje prevzelo polno odgovornost za njegovo delovanje.

Evropska komisija je v letu 2020 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2020/193, Uredbo (EU) 2020/641 in Uredbo (EU) 2020/1145 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje na referenčne datume, v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

Na področju trajnostnega financiranja je bila sprejeta Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (UL L št. 317/2019 z dne 9. decembra 2019), ki določa harmonizirana pravila za udeležence na finančnem trgu in finančne svetovalce glede preglednosti v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v njihove procese, upoštevanjem škodljivih vplivov glede trajnostnosti v njihovih procesih in zagotavljanjem informacij, povezanih s trajnostnostjo, glede finančnih produktov.

V letu 2020 je bila sprejeta Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198/2020 z dne 22. junija 2020). Uredba določa merila za ugotavljanje, ali se gospodarska dejavnost šteje kot okoljsko trajnostna, za namene določitve stopnje okoljske trajnostnosti naložbe. Uredba se uporablja za:

a) ukrepe, ki jih sprejmejo države članice ali Unija, o določitvi zahtev za udeležence na finančnem trgu ali izdajatelje v zvezi s finančnimi produkti ali podjetniškimi obveznicami, ki so na voljo kot okoljsko trajnostne;
b) udeležence na finančnem trgu, ki dajejo na voljo finančne produkte;
c) podjetja, za katera velja obveznost izjave o nefinančnem poslovanju ali konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju.

Konec leta 2020 je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/473 z dne 18. decembra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni pokojninski produkt. Uredba določa, da kadar se vsebina dokumenta s ključnimi informacijami o vseevropskem pokojninskem produktu (PEPP) ali obvestila o pravicah v okviru PEPP predstavi z uporabo trajnega nosilca podatkov, ki ni papir, predstavitev izpolnjuje naslednje zahteve:

a) informacije so predstavljene na način, ki je prilagojen napravi, s katero varčevalec v PEPP dostopa do dokumenta s ključnimi informacijami o PEPP ali obvestila o pravicah v okviru PEPP;
b) kadar je velikost sestavnih delov oblike spremenjena, se ohranijo oblika, naslovi in zaporedje standardizirane oblike predstavitve ter sorazmerna poudarjenost in velikost posameznih elementov;
c) uporabita se pisava in velikost pisave, s katerima se zagotovijo vidnost, razumljivost in čitljivost informacij;
d) v primeru uporabe avdio- ali videoposnetka se uporabita hitrost govora in glasnost zvoka, s katerima se zagotovijo zaznavnost, razumljivost in slišnost informacij ob običajni pozornosti;
e) predstavljene informacije so enake informacijam, podanim v papirnati različici dokumenta s ključnimi informacijami o PEPP ali obvestila o pravicah v okviru PEPP.

EBA, EIOPA in ESMA so sprejeli Skupne smernice o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki upošteva oceno tveganosti in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti. Agencija je sprejela stališče, da si bo za izvajanje skupnih smernic prizadevala tako, da jih bo vključila v svoje nadzorniške procese in postopke.

Poleg tega so EBA, EIOPA in ESMA sprejeli Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in pove-

čanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju. Agencija je sprejela stališče, da bo navedene smernice uporabljala za presojo vprašanj, ki se nanašajo na presojo imetnikov kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb in ki niso neposredno urejena v ZZavar-1, njegovih podzakonskih predpisih, delegiranih uredbah EU ali drugih predpisih, ki veljajo neposredno.

Epidemija COVID-19 je pokazala na nova tveganja ter spodbudila k aktivnemu zmanjševanju in obravnavanju tveganj, ki izhajajo iz pandemije, zato je EIOPA 7. junija 2021 objavila nadzorno izjavo o nadzorniških praksah in pričakovanjih v primeru kršitve zahtevanega solventnostnega kapitala, 16. junija 2021 pa še nadzorniško izjavo o lastni oceni tveganj (ORSA) v razmerah COVID-19. Cilj prve izjave je spodbujanje konvergence nadzora pri uporabi nadzorne lestvice, zlasti v zvezi z načrtom sanacije, ki ga je nadzorni organ zahteval v primeru nedoseganja zahtevanega solventnostnega kapitala (SCR). Ta nadzorna izjava je uporabna v vsakem primeru, poseben odstavek (3.8) pa se nanaša na nadzorna pričakovanja v zvezi z načrtom sanacije, ki naj ga (po)zavarovalnice pripravijo glede na COVID-19. Cilj izjave glede lastne ocene tveganj v razmerah COVID-19 pa je, da zavarovalnice ocenijo, ali je in kdaj je potrebna izredna lastna ocena tveganj in solventnosti, ter med scenarije, ki bodo vplivali na poslovanje (po)zavarovalnice, vključijo tudi scenarij pandemije. Agencija je (po)zavarovalnice seznanila, da pričakuje, da bodo obravnavale tveganja pandemije pri pripravi lastne ocene tveganj in solventnosti za leto 2022.

V Uradnem listu Evropske unije, L 416, z dne 23. 11. 2021[7] je bila objavljena Uredba Komisije (EU) 2021/2036 z dne 19. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 17[8] (v nadaljevanju: Uredba 2021/2036), ki je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Z Uredbo 2021/2036 je bil sprejet Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 Zavarovalne pogodbe (v nadaljevanju: MSRP 17) in z njim povezane spremembe drugih mednarodnih standardov računovodskega poročanja oziroma mednarodnih računovodskih standardov in Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje SOP-27. MSRP 17 prinaša korenite spremembe v načinu vrednotenja zavarovalnih pogodb.

MSRP 17 se uporablja za zavarovalne pogodbe, pozavarovalne pogodbe in naložbene (investicijske) pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. Določa celovit pristop k obračunavanju zavarovalnih pogodb. Njegov cilj je zagotoviti, da podjetje v svojih računovodskih izkazih navede ustrezne informacije, ki zvesto predstavljajo zavarovalne pogodbe in so zanesljiva podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv zavarovalnih pogodb na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Podjetje oziroma zavarovatelj mora začeti uporabljati MSRP 17 z začetkom prvega poslovnega leta, ki se začne 1. 1. 2023 ali po tem datumu. Dopusten je tudi zgodnejši začetek uporabe, vendar le za podjetja, ki na datum začetka uporabe MSRP 17 ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 9 - Finančni instrumenti.

Na področju trajnostnega razvoja je bilo sprejetih nekaj uredb. V Uradnem listu Evropske unije, L 277, z dne 2. 8. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1256 z dne 21. aprila 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2015/35 v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v upravljanje zavarovalnic in pozavarovalnic (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/1256),[9] ki se bo uporabljala od 2. 8. 2022.

Zavarovalnice in pozavarovalnice bodo morale redno ocenjevati ne le finančna tveganja, ampak tudi relevantna tveganja glede trajnostnosti iz Uredbe (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (v nadaljevanju: Uredba SFDR ali Uredba 2019/2088), ki bi lahko, kadar se pojavijo, dejansko ali potencialno bistveno negativno vplivala na vrednost naložbe ali obveznosti.

Sistem upravljanja zavarovalnic in pozavarovalnic ter ocena skupnih solventnostnih potreb teh podjetij po solventnosti bosta morala odražati tveganja glede trajnostnosti. Zavarovalnice, ki razkrijejo glavne škodljive vplive na dejavnike trajnostnosti v skladu z Uredbo 2019/2088, bodo morale tudi prilagoditi sistem upravljanja, to pomeni svoje postopke, sisteme in notranje kontrole ob upoštevanju teh razkritij.

Politike prejemkov zavarovalnic in pozavarovalnic bodo morale vsebovati informacije o tem, kako te politike upoštevajo vključevanje tveganj glede trajnostnosti v sistem upravljanja tveganj.

[7] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L:2021:416:TOC
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R2036
[9] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1256&from=EN

Zavarovalnice in pozavarovalnice bodo morale pri izvajanju načela preudarne osebe upoštevati tveganja glede trajnostnosti, naložbeni postopki zavarovalnic in pozavarovalnic pa bodo morali odražati preference njihovih strank glede trajnostnosti, kot se upoštevajo v postopku odobritve produkta.

V Uradnem listu Evropske unije, L 433, z dne 10. 12. 2021 je bila objavljena Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja (v nadaljevanju: Delegirana uredba 2021/2178). Delegirana uredba 2021/2178 določa kazalnike o aktivnostih podjetja, ki so opredeljene kot okoljsko trajnostne, in velja za finančna podjetja, tj. kreditne institucije, upravitelje premoženja, investicijska podjetja ter zavarovalnice in pozavarovalnice, in določa metodologije za izračun ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti podjetja, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, ter podrobneje opredeljuje vsebino in prikaz informacij, ki jih morajo razkriti vsa podjetja (finančna in nefinančna).

Ključni kazalniki uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne za zavarovalnice in pozavarovalnice, za katere veljajo obveznosti razkritja iz členov 19a in 29a Direktive 2013/34/EU, zajemajo njihove dejavnosti neživljenjskega zavarovanja in naložbeno politiko, ki je del njihovega poslovnega modela, da prikažejo obseg, v katerem so te dejavnosti usklajene s taksonomijo. Eden od ključnih kazalnikov uspešnosti dejavnosti, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, se nanaša na naložbeno politiko zavarovalnic in pozavarovalnic za denarna sredstva, zbrana pri njihovih dejavnostih zavarovanja, in bi moral prikazovati delež sredstev, vloženih v dejavnosti, usklajene s taksonomijo, v njihovih skupnih sredstvih. Drugi kazalnik se nanaša na same dejavnosti zavarovanja in prikazuje, kolikšen delež vseh dejavnosti neživljenjskega zavarovanja sestavljajo dejavnosti neživljenjskega zavarovanja, ki so povezane s prilagajanjem podnebnim spremembam.

Zaradi težav glede ocenjevanja skladnosti gospodarskih dejavnosti v letu 2022 s tehničnimi merili je uporaba Delegirane uredbe 2021/2178 v letu 2022 omejena na nekatere elemente in kvalitativno poročanje, preostale določbe pa se bodo začele uporabljati pozneje, to je od 1. 1. 2023 za nefinančna podjetja in od 1. 1. 2024 za finančna podjetja.

Na področju trajnostnega financiranja obstajajo številni ambiciozni cilji Evropske unije, s katerimi se želijo finančni tokovi preusmeriti v naložbe trajnostnega gospodarstva.

Uredba (EU) 2019/2088 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (v nadaljevanju: Uredba SFDR ali Uredba 2019/2088) nadaljuje zavezo k Pariškemu sporazumu, klimatske spremembe pa naslavlja predvsem tako, da usmerja finančne tokove v projekte z nizkim ogljičnim odtisom in učinkovito rabo naravnih virov ter spodbuja vzdržen ekonomski razvoj. Cilj Uredbe SFDR je omogočiti investitorjem na vseh trgih enakovredno primerjavo naložb in naložbenih produktov, zato so zahteve po razkritjih harmonizirane, posledično pa morajo udeleženci finančnih trgov in finančni svetovalci razkriti specifične informacije glede svojih pristopov k integraciji trajnostnih tveganj v svoje naložbene odločitve. Uredba SFDR velja od 10. 3. 2021 naprej, ko morajo finančni udeleženci na svojih spletnih straneh objaviti informacije o tem, kako pri svojem poslovanju in naložbenih odločitvah upoštevajo trajnostna tveganja.

Od 30. 6. 2021 naprej morajo udeleženci na finančnih trgih ali matične družbe teh udeležencev, ki na konsolidirani podlagi presegajo merilo povprečnega števila 500 zaposlenih, na svojih spletnih mestih objaviti in tekoče posodabljati izjavo o svojih politikah potrebne skrbnosti v zvezi z glavnimi škodljivimi vplivi svojih investicijskih odločitev na dejavnike okoljske trajnostnosti. Pri tem upoštevajo tudi določila Direktive 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. Od dne 1. 1. 2022 naprej pa morajo udeleženci na finančnih trgih v svojih periodičnih poročilih razkriti, v kolikšni meri njihovi finančni produkti dosegajo okoljske in socialne značilnosti.

3. GOSPODARSKO OKOLJE IN POSLOVANJE ZAVAROVALNIC, POZAVAROVALNIC IN POKOJNINSKIH DRUŽB V RAZMERAH COVID-19

3.1. Mednarodno okolje

Tudi leto 2021 je močno zaznamovala pandemija COVID–19, ki se je izkazala za zelo vztrajno. Svetovno gospodarstvo se je v tem letu opazno, a ne povsem enotno izvijalo iz primeža pandemije COVID-19. Hitrost okrevanja sta večinoma pogojevali jakost epidemičnih valov in gospodarska prilagodljivost novim razmeram. V začetku leta je hitro okrevalo ameriško gospodarstvo, temu pa so sledila gospodarstva preostalega razvitega sveta. V juliju se je pojavila nova, delta različica koronavirusa, gospodarski kazalniki so se začeli umirjati, z njimi pa tudi gospodarska aktivnost. Njeno ekspanzijo so vse opazneje upočasnjevale ovire v dobavi in proizvodnji, proti koncu leta pa še izrazit skok cen energentov in ponovni val okužb, ki ga je spremljalo širjenje visoko nalezljivega seva omikron. Obsežni spodbujevalni ukrepi gospodarskih politik so ohranjali ugodne razmere na trgu dela, zdrav finančni položaj gospodinjstev in podjetij pa je krepil agregatno povpraševanje. Proizvodne cene so se začele vidneje zviševati in so se kmalu prelile v cene življenjskih potrebščin. Inflacija na medletni ravni se je v decembru v ZDA povzpela na sedem odstotkov in tako dosegla najvišjo vrednost v zadnjih 31 letih.

V evrskem območju se je inflacija zvišala nekoliko manj, za pet odstotkov, kar pa je največ od uvedbe evra leta 1999. Na podlagi ocen mednarodnih institucij je povprečna inflacija v evrskem območju v letu 2021 znašala 2,6 odstotka in bo blizu te vrednosti ostala tudi v letu 2022. BDP v evrskem območju se je leta 2021 realno povečal za 5,3%, po strmem upadu zaradi pandemije v letu 2020, saj so se pandemične razmere izboljšale, omejitve pa so se postopoma odpravljale.[10] Ravni BDP s konca leta 2019 v letu 2021 še ni dosegla tretjina članic evrskega območja, zlasti tiste, ki so v veliki meri odvisne od mednarodnega turizma. Sem sodijo predvsem Španija, Portugalska, Malta in Italija, ki so v letu 2020 zaradi velikega deleža storitev v BDP, vezanih na neposredni stik med ponudnikom in potrošnikom, ter izredno strogih omejitvenih ukrepov beležile največji izpad BDP.[11] Analitiki ob napovedih opozarjajo predvsem na veliko negotovost zaradi vztrajnega višanja inflacije, a obenem izražajo zaupanje v nadaljevanje nadpovprečne gospodarske rasti.

Epidemiološke in zdravstvene razmere so odločilno krojile tudi ozračje na kapitalskih trgih. Finančni udeleženci so v drugi polovici leta čedalje večjo pozornost namenjali vse vztrajnejši visoki inflaciji ter ugibali, kako bodo nanjo odgovorile centralne banke. Ameriška centralna banka - FED se je na globalno pandemijo odzvala z znižanjem obrestnih mer, kvantitativnim sproščanjem in več posojilnimi programi, s čimer je v zadnjih dveh letih rešila gospodarstvo pred veliko recesijo. Ključna obrestna mera FED je v letu 2021 znašala med 0 in 0,25 %. Ob okrevanju gospodarstva v letu 2021 in naraščajočih inflacijskih pritiskih ter zniževanju brezposelnosti se je FED začel odmikati od svoje ohlapne denarne politike in se zažel osredotočati na dvigovanje obrestnih mer. Za leto 2022 se tako napovedujejo vsaj trije dvigi obrestnih mer. Evropska centralna banka je v letu 2021 ohranjala ohlapno denarno politiko, kjer je ključna obrestna mera ostala na rekordno nizkih vrednostih (0,00 %). ECB pričakuje, da bodo v podporo doseganju ciljne stopnje inflacije pri 2 % ključne obrestne mere ostale na sedanji ali nižji ravni. Svet ECB bo programa neto nakupov vrednostnih papirjev v času pandemije (angl. PEPP) še naprej izvajal vsaj do konca marca leta 2022. Obvezniški trgi so v letu 2021 beležili manjšo volatilnost kot v letu pred tem, za katero zasluge je mogoče pripisati centralnim bankam, ki so podajale jasne usmeritve glede obrestnih mer in hkrati skrbele za ustrezno likvidnost. Kljub temu so bila medletna nihanja še vedno razmeroma velika. Zahtevana donosnost 10-letne nemške državne obveznice je z najvišje vrednosti, ki je bila maja in

[10] Leto 2021 na kratko (europa.eu)
[11] Banka Slovenije: gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2022.pdf (windows.net)

oktobra blizu -0,10 odstotka, padla vse do -0,50 odstotka v avgustu in -0,39 odstotka v decembru. Leto je zaključila pri vrednosti -0,18 odstotka, kar je 0,39 odstotne točke višje kot na začetku leta, ko je njena vrednost znašala -0,57 odstotka. Pribitki državnih in podjetniških obveznic so bili med večjim delom leta skoraj nespremenjeni, a so se nekoliko zvišali ob pojavu zadnjega vala okužb zaradi novega seva koronavirusa.

Za delniške trge razvitih gospodarstev je bilo leto 2021 izredno dobro. Delnice so kljub zgodovinsko visoki inflaciji, motnjam v dobavnih verigah, pandemiji COVID-19 ter delta in omikron različici virusa v letu 2021 dosegle visoke vrednosti. K rasti finančnih trgov so prispevale podporne politike številnih največjih svetovnih centralnih bank, dostopnost do cepiv in sproščanje omejitvenih ukrepov, vezanih na pandemijo koronavirusne bolezni. Ugodni pogoji so pripomogli, da so si podjetja opomogla po letu 2020, ko je pandemija obremenjevala gospodarsko aktivnost. Ameriška podjetja so dosegala rekordne dobičke in profitne marže. Z izjemo nekaj padcev so tako ameriški kot evropski indeksi močno pridobili vrednost. Nove najvišje vrednosti so dosegli nekateri najbolj znani delniški indeksi, kot sta ameriški S&P in nemški DAX. Prvi je v celotnem letu izkazal 27,2-odstotno rast, drugi pa 15,8-odstotno. Slabše so se v povprečju odrezali indeksi razvijajočih se trgov, med njimi tudi kitajski Hang Seng, ki je vpisal celo 14,1-odstotno izgubo. Naložbe v delniške družbe so bile lani donosne, indeks Euro Stoxx je dosegel približno 20-odsotno rast. Posebej izstopajo evrske banke s približno 40-odstotno letno rastjo cen delnic, na te naj bi posebej pozitivno vplival predvidoma hitrejši izhod obrestnih mer iz negativnega okolja.

Trenutna vojna v Ukrajini po mnogih merilih pomeni največjo krizo v več kot 70 letih. Prav tako je pomembno, da smo pravkar izšli iz zdravstvene krize, ki je dodobra pretresla trge. Trenutno smo v fazi znatne inflacije, ki ne kaže znakov, da bo kaj kmalu popustila. Dodatno težave predstavljajo ozka grla v dobavnih verigah, ki so se nabrala v letih pandemije. Delež Rusije v svetovni trgovini je sicer majhen, vendar pa je kljub temu pomembna izvoznica energentov. Ker predstavljata Rusija in Ukrajina le majhen delež globalne ekonomije, analitiki za v prihodnje pričakujejo manjši vpliv vojne na trge, pod pogojem, da se vojna ne vleče predolgo in ne preseže trenutnih okvirov. Tudi pomembnejše centralne banke spremljajo dogajanje v Ukrajini ter nižajo napovedi za gospodarsko rast v letošnjem letu, vendar po zadnjih napovedih bo ta letos ostala pozitivna.

3.2. Slovenija

Za slovensko gospodarstvo je bilo, po zmanjšanju BDP v letu 2020 (za 4,2 % na 46.918 mio EUR), leto 2021 leto okrevanja. Okrevalo je pospešeno in nadpovprečno. V tretjem četrtletju je njegova aktivnost že presegla raven pred epidemijo in je hkrati prehitela stopnjo okrevanja v evrskem območju. Bruto domači proizvod, izražen v tekočih cenah, je tako za leto 2021 izkazan v znesku 52.020 mio EUR in je višji od bruto domačega proizvoda v letu 2020 za 10,9 odstotka. Na razmeroma visoko gospodarsko rast je pomembno vplivalo domače povpraševanje. Domača potrošnja se je na letni ravni povečala za 10,8 % (po 4,6-odstotnem zmanjšanju v 2020). Končna potrošnja je imela pri tem večji vpliv od bruto investicij.

Povečalo se je tudi zunanje povpraševanje. Izvoz je bil večji za 13,2 %, uvoz pa za 17,4 %. Zaradi hitrejšega naraščanja uvoza v primerjavi z izvozom in slabših pogojev menjave v večini leta 2021 se je zmanjšal zunanjetrgovinski presežek, in sicer na 2.764 milijonov evrov (leto prej 4.328 milijonov evrov).

Skupna zaposlenost je znašala 1.054.000 oseb; na letni ravni se je povečala za 14.600 oseb ali za 1,4 odstotka. Največ oseb se je zaposlilo v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu, zdravstvu in socialnem varstvu ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (v vsaki od teh dejavnosti približno 3.000 oseb). Pri stopnji brezposelnosti se v letu 2021 beležijo rekordno nizki rezultati (4,5 %, leto prej 5,1 %). Povprečna bruto plača se je v primerjavi z lanskim letom povišala za 2,8 % in znaša 2.084,38 EUR. V primerjavi z lanskim letom se je bruto plača zvišala v vseh dejavnostih, pri čemer velja poudariti, da je bila najvišja povprečna bruto plača zabeležena v finančnih in zavarovalniških dejavnostih (2.790,04 EUR), najnižja pa v dejavnosti gostinstvo (1.330,27 EUR).[12]

Povišana bo ostala tudi inflacija, ki je, kljub 4,9-odstotni medletni ravni v decembru, med letom 2021 v povprečju znašala 1,9 odstotka, po napovedih pa se bo v letu 2022 zvišala na 3,8 odstotka. Napovedano inflacijsko gibanje spremljajo številne negotovosti, med katerimi so epidemiološke razmere

[11] Bruto domači proizvod, 4. četrtletje 2021 (stat.si).

eden od ključnih dejavnikov poteka prihodnje gospodarske rasti in inflacije.

Finančno-kapitalski sektor gospodarstva je še zmeraj pod izrazitim vplivom t. i. okolja nizkih obrestnih mer, ki se je vzpostavilo že leta 2015 in se s svojimi negativnimi vplivi nadaljuje tudi v letu 2021 in tako še zmeraj pomembno zaznamuje slovenski zavarovalniški trg, predvsem na področju življenjskih zavarovanj. Republika Slovenija je v začetku januarja 2021 izdala za 1,75 milijarde evrov 10-letnih obveznic z negativnim donosom do dospetja v višini -0,096 odstotka in kuponsko obrestno mero nič odstotkov ter dopolnila izdajo 30-letnih obveznic za 250 milijonov evrov. Pri 10-letnih obveznicah se je prvič dolgoročno zadolžila po negativni obrestni meri do dospetja. Konec januarja 2021 pa je izvedla novo zadolžitev na mednarodnem trgu, drugo večjo v letu 2021. Izdala je za 500 milijonov evrov 60-letnih obveznic. Te imajo najdaljšo ročnost do zdaj. 60-letne evrske obveznice so bile izdane z donosom do dospetja 0,70 odstotka in kuponsko obrestno mero 0,6875 odstotka.[13]

Izdaje obveznic, ki jih izdaja slovenski nefinančni sektor, so po podatkih KDD tudi v letu 2021 ostale skromne.[14] Slovenski indeks SBITOP je dosegel pospešeno rast in se z 39,8 odstotka uvrstil med donosnejše.

3.3. Poslovanje zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v razmerah COVID-19[15]

Nova realnost, ki jo je prineslo leto 2021 in z njim povezane spremembe, je premnoga podjetja, med njimi tudi zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe, postavila pred nove izzive. V zelo kratkem času so se morale odzvati na nove okvirne pogoje - ne glede na to, ali je šlo za zakonske normative ali za ukrepe, namenjene varnosti strank in sodelavcev. Obstoječi krizni načrti so pripomogli k temu, da je bilo mogoče poslovanje kljub številnim omejitvam brez težav ohranjati. V zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah so se spremenjenim okoliščinam vseskozi prilagajali in neprekinjeno poslovanje zagotovili z nadaljnjimi ukrepi za preprečevanje okužb in varovanje zdravja zaposlenih, strank in drugih deležnikov ter s prilagojeno organiziranostjo dela. Široko dostopnost in razpoložljivost storitev so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe strankam omogočile z različnimi načini poslovanja, stike z njimi pa ohranjale po raznovrstnih komunikacijskih poteh. Pospešeno so uvajale novosti, ki so še okrepile digitalne prodajno-komunikacijske in distribucijske kanale ter orodja.

Slovenski zavarovalniški trg se je na zdravstveno, ekonomsko in socialno krizo odzval tako, da je okrepil komunikacijo med nadzornimi organi in subjekti na zavarovalniškem trgu z namenom pravočasne prepoznave morebitnih nevarnosti in tveganj. Nadzorni organi so venomer znova poizvedovali in preverjali pričakovani razvoj poslovanja in obstoječo opremljenost z lastnimi sredstvi. Glede na to so v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah periodično analizirali najrazličnejše scenarije, s čimer so lahko ovrednotili učinke pandemije COVID-19 na poslovne rezultate, načrtovanje in obstoječa lastna sredstva ter zahtevani solventnostni kapital. Agencija je poleg že utečenih četrtletnih poročanj zahtevala dva dodatna izračuna kapitalske ustreznosti, in sicer 30. 4. in 31. 5., ter četrtletno poročanje o likvidnosti v prvem polletju. V nobenem trenutku tega zahtevnega leta ni prišlo do ogrozitve obstoja, sposobnosti ukrepanja ali likvidnosti zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb. Po razglasitvi prvega zaprtja države v 2020 so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe ravnale v skladu s priporočili Vlade Republike Slovenije ter svojim sodelavcem omogočile delo na domu. Tudi v nadaljevanju trajanja te krize in v pretežnem delu 2021 so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe zagotovile, da je del zaposlenih v svojih domovih uporabljal informacijsko infrastrukturo podjetij. V zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah so si močno prizadevali, da bi svojim sodelavcem ublažili občutke negotovosti, ki jih je pandemija povzročila ali okrepila. Pripravljenost podjetij, da se ciljno odzivajo na potrebe svojih sodelavcev, tj.

[13] »To je primerljivo z državami, kot sta Francija in Belgija,« so sporočili z Ministrstva za finance. Slovenija s tem po njihovih navedbah nadaljuje tržno izkazano dolgoročno naložbeno zaupanje vlagateljev v obveznice Republike Slovenije. »Vlagatelji zaupajo v odločitve in ukrepe vlade za omilitev posledic epidemije bolezni covid-19 za državljane in gospodarstvo,« so dodali. Ministrstvo za finance je v ponedeljek sporočilo, da je Slovenija bankam BNP Paribas, Deutsche Bank, Goldman Sachs Bank Europe SE in HSBC podelila mandat za organizacijo izdaje nove evrske obveznice z zapadlostjo leta 2081. Slovenija prvič v zgodovini izdala obveznice z negativnim donosom - siol.net

[14] Banka Slovenije: gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2022.pdf (windows.net)

[15] Vir: Letna poročila zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb za leto 2021.

da je zdravje sodelavcev zmeraj na prvem mestu, je bila osrednjega pomena. Medtem ko je v obdobju prvega zaprtja države veljala začasna prepoved izvajanja tehničnih pregledov in drugih postopkov v zvezi z registracijo motornih vozil, slednje v 2021 ni več začelo veljati. Kljub temu je stik s strankami ostal omejen, zaradi česar so zavarovalnice in pokojninske družbe morale najti nove inovativne rešitve, kot npr. podpis na daljavo.

Ugodna gospodarska rast je spodbudila rast zavarovalne premije, vendar pa so zmanjšano povpraševanje po nekaterih zavarovalnih produktih in storitvah povzročili omejitveni ukrepi in z njimi povezana manjša mobilnost prebivalstva ter ovirane oz. prekinjene dobavne verige in proizvodnja. Zaznati je bilo tudi večjo cenovno občutljivost strank. Epidemija COVID-19 je tudi v letu 2021 zaznamovala prodajo zavarovanj tako pravnim kot fizičnim osebam. V segmentu prodaje zavarovanj fizičnim osebam se je zaznala večja cenovna občutljivost strank, predvsem na področju avtomobilskih zavarovanjih. Zaradi manjše uporabe vozil in posledično manjše izpostavljenosti tveganjem so stranke pričakovale znižanje premije. Pri zavarovanjih potovanj v tujino so se učinki epidemije odražali z manjšim obsegom povpraševanja po teh zavarovanjih. Za ohranitev obstoječih zavarovanj so zavarovalnice strankam ponudile določene ugodnosti. Zmanjšala se je tudi pripravljenost strank za obisk zastopnika oz. sklepalnih mest. S pospešenim sklepanjem na daljavo je večina zavarovalnic stranke uspešno zadržala. Tudi v segmentu prodaje zavarovanj pravnim osebam so zavarovalnice zaznale večje pritiske za zniževanje premije. Zaradi negotovih razmer na trgih so podjetja skrbneje ravnala s finančnimi sredstvi, kar se je odražalo v pritiskih po višjih popustih in nižanju zavarovalnih kritij. Kljub navedenim težavam epidemija COVID-19 ni imela pomembnih negativnih učinkov na obseg in strukturo zbrane premije.

Epidemija je vplivala tudi na škodni del poslovanja. Pri nekaterih zavarovalnih vrstah je bila namreč še vedno opazna nižja škodna pogostnost, pri drugih vrstah pa nekoliko povečan obseg škod predvsem zaradi izplačil zaradi povečane smrtnosti pri življenjskih zavarovanjih in zaradi izpada zdravstvenih storitev pri dopolnilnih zdravstvenih zavarovanjih v predhodnem letu. Zavarovalnice, ki tržijo prostovoljna zdravstvena zavarovanja, so beležile rast kosmatih zneskov škod (do 10 odstotkov). Po drugi strani pa so se znižali odhodki iz izravnalne sheme. Na področju škod pri premoženjskih zavarovanjih je epidemija COVID-19 vplivala predvsem na upad prijav novih škod iz zavarovalnih podvrst, pri katerih je za nastanek škode potrebna aktivnost oz. gibanje posameznika (npr. avtomobilske škode, odgovornostne škode), kar je pozitivno vplivalo na poslovne rezultate tega področja. Na področju škod življenjskih zavarovanj je bil vpliv epidemije na rezultat poslovanja sorazmerno majhen. Zavarovalnice so sicer zabeležile tudi določeno število smrti zaradi epidemije COVID-19, vendar pa je bil njihov vpliv na poslovanje zaradi sorazmerno nizkih zavarovalnih kritij majhen. Se pa v letu 2021 ni nadaljevalo manjšanje števila škod iz naslova dodatnih nezgodnih zavarovanj, ki je kot posledica omejitvenih ukrepov pozitivno vplivalo na rezultat v letu 2020.

Epidemija COVID-19 ni vplivala na predpostavke, uporabljene pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij premoženjskih zavarovanj. Pri oblikovanju matematičnih rezervacij življenjskih zavarovanj je bilo predpostavljeno, da bo dolgoročni vpliv epidemije COVID-19 na smrtnost sorazmerno majhen, pri kritjih dodatnih zavarovanj pa dolgoročni vpliv COVID-19 ni bil predviden. Pri zdravstvenih zavarovanjih so posledice epidemije COVID-19 pomembno vplivale na oblikovanje zavarovalno-tehničnih rezervacij iz naslova dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Z namenom izvrševanja določb Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP) ter ob upoštevanju usmeritev evropskega zavarovalniškega nadzornega organa EIOPA so zavarovalnice, ki ponujajo dopolnilna zdravstvena zavarovanja, oblikovale druge zavarovalno-tehnične rezervacije. Dodatne druge zavarovalno-tehnične rezervacije so bile oblikovane predvsem kot posledica dodatno oblikovanih rezervacij za neiztekle nevarnosti zaradi epidemije v zavarovalnicah, ki izvajajo prostovoljna zdravstvena zavarovanja in so namenjene kritju še ne nastalih oz. prihodnjih škodnih dogodkov, ki izhajajo iz izpada škod iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v letu 2020 in 2021 zaradi epidemije.

EIOPA je zaradi pandemije koronavirusne bolezni dne 8. 7. 2020 objavila izjavo, s katero je pozvala zavarovalnice in ostale razvijalce zavarovalnih produktov, naj pregledajo in po potrebi spremenijo ureditve nadzora in upravljanja zavarovalnih produktov (t. i. ureditve POG) zaradi možnega vpliva pandemije COVID-19 na zavarovalne produkte in njihovo uporabnost za stranke. EIOPA je v Izjavi, med drugim, pozvala zavarovalnice, da za zagotovitev poštene obravnave strank v času COVID-19 opredelijo svoje zavarovalne produkte, na katere COVID-19 vpliva, ocenijo morebitno nepošteno obravnavo strank teh zavarovalnih produktov ter upoštevajo sorazmerne popravne oziroma prilagoditvene ukrepe. Poziv je dne 24. 7. 2020 na svojih spletnih straneh objavila tudi Agencija za zavarovalni nadzor. Zavarovalnice so tako že od junija 2020 naprej previdno oblikovale dodatne druge zavarovalno-tehnične rezervacije, saj so upravičeno pričakovale, da bodo zaradi posledic razglašenih

epidemij v prihodnosti imele dodatne obveznosti bodisi zaradi oblastnih ukrepov, ki so se pozneje uresničili, bodisi zaradi upoštevanja omenjenega poziva EIOPE. Kot posledica navedenega so zavarovalnice od junija 2020 do konca zadnje razglašene epidemije junija 2021 pri oblikovanju dodatnih drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij uporabljale oceno, ki je zasnovana na osnovi ugotavljanja akumuliranega »presežka« na zavarovanca iz naslova zavarovalne premije. Ocenjeni premijski presežek je v obdobju od januarja 2021 do junija 2021 skoraj v celoti zajet v okviru oblikovanih rezervacij za neiztekle nevarnosti za potrebe izvrševanja ZZUOOP. Zavarovalnice predvidevajo, da se bodo v primeru dodatnih zdravstvenih zavarovanj posledice dve leti trajajoče epidemije in njenega napovedanega skorajšnjega zatona izrazile v relativno povečanem obsegu in višini škod v letu 2022 in pozneje, saj so se v preteklih dveh letih zdravstvene storitve zaradi posledic razglašene epidemije izvajale v omejenem obsegu, same posledice epidemije pa se bodo po pričakovanjih odrazile tudi v slabšem zdravstvenem stanju dela populacije in zato povečanju potreb po zdravstveni obravnavi. Tako se sočasno s pričakovano normalizacijo razmer pri dostopu do zdravstvenih storitev po koncu epidemije v prihodnje pričakuje občutnejši porast škod zlasti pri nekaterih produktih dodatnih zdravstvenih zavarovanj.

Zavarovalno-tehnični rezultat zavarovalnic na področju življenjskih zavarovanj je bil primerljiv z rezultati pred epidemijo.

Kljub vsemu pa je epidemija COVID-19 zaradi nižje škodne pogostosti v večini zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb pozitivno vplivala na poslovni izid.

Ob spremenjenih razmerah poslovanja so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe preverjale ustreznost računovodskih usmeritev, ocen in predpostavk za leto 2021 ter ocenile vpliv sprememb na finančni položaj, denarne tokove in poslovni izid. Na vzdušje na kapitalskih trgih so v letu 2021 poleg okrevanja posameznih gospodarstev pomembno vplivale epidemiološke in zdravstvene razmere, povezane z epidemijo COVID-19.

Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe so s scenarijskimi testi redno ocenjevale tveganja in njihov vpliv na poslovanje. Kot najpomembnejša tveganja so ocenile predvsem tržna in kreditna. V okviru tržnih tveganj večji prihodnji izziv predstavljajo povišana inflacija ter prihodnji ukrepi centralnih bank za zajezitev previsokega inflacijskega gibanja. Pri kreditnih tveganjih bodo še naprej posebno pozorno spremljale plačilno disciplino terjatev in kreditno kakovost pomembnejših partnerjev.

Epidemija COVID-19 je vplivala tudi na pozavarovalno in mednarodno zavarovalno okolje s krepitvijo zavedanja, da je v zavarovalne pogodbe treba vpeljati varovalke, ki bi kritja vpliva nalezljivih bolezni izničila ali nadzorovano omejila. Predvsem to velja za pogodbe, ki delujejo po načelu izključevanja. Na domačem trgu je večina pozavarovalnih pogodb sklenjenih po konceptu t. i. nevarnosti, zato je učinek epidemije COVID-19 razmeroma majhen. V pozavarovalne pogodbe, sklenjene na tujih trgih, pa so zavarovalnice in pozavarovalnice z namenom obvladovanja tveganja, ki izhaja iz kritja vpliva nalezljivih bolezni, po potrebi implementirale prilagojene klavzule.

Kljub vsem izzivom, pred katere je zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe postavila pandemija COVID-19, je njihovo poslovanje v letu 2021 potekalo nemoteno in, sodeč po podatkih računovodskih izkazov, uspešno.

Zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe ocenjujejo, da sta njihov zavarovalni in naložbeni portfelj dovolj odporna ter da je kapitalska pozicija ustrezna, zaradi česar se lahko še naprej uspešno soočajo s povečanimi tveganji zaradi epidemije COVID-19.

AZN

2021

4. ZAVAROVALNICE

4.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga

4.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2021 so zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.404,4 mio EUR kosmate premije, tj. za 37,7 mio EUR oziroma 1,6 odstotka več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 1.875,9 mio EUR oziroma 78,0 odstotka, v skupini življenjskih zavarovanj[16] pa 528,4 mio EUR oziroma 22,0 odstotka skupne premije.

Vidimo, da je prišlo do porasta premoženjskih, po drugi strani pa do padca življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 2,3 odstotka (leta 2020 glede na 2019 pa 3,7 odstotka), druga pa so padla za 0,9 odstotka (leta 2020 glede na leto 2019 pa za 1,5 odstotka).

Slika 1:
Obračunane kosmate premije zavarovalnic v letih 2020 in 2021 za osnovni skupini zavarovanj (v mio EUR)

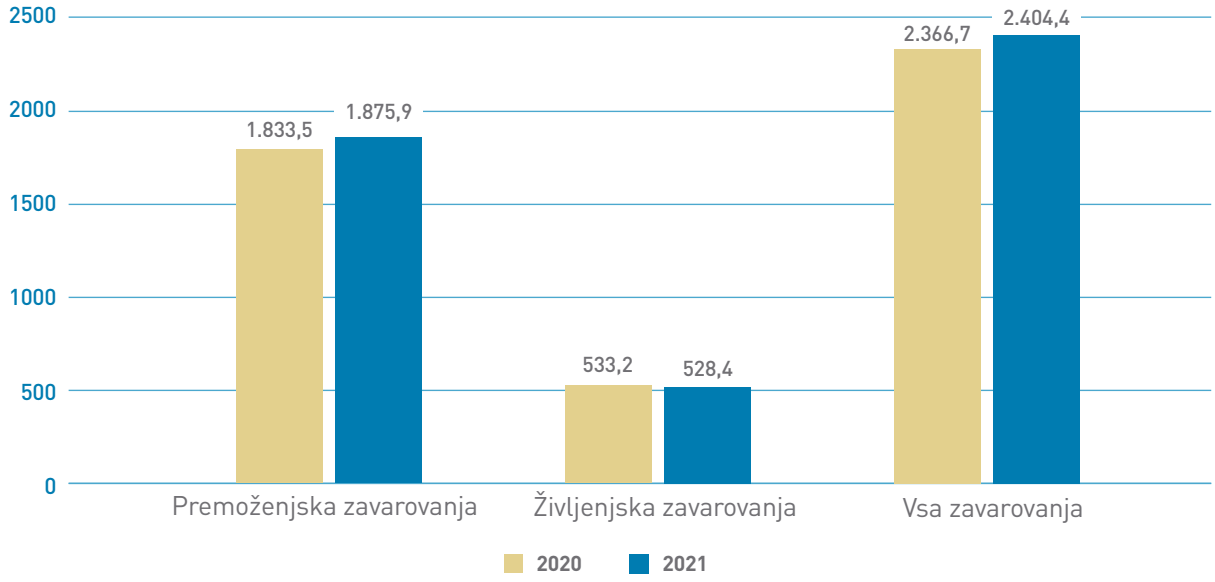

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II (v nadaljevanju: letna S2-poročila)

16 V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 ter so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih po direktivi Solventnost II. Skladno z načeli Solventnosti II je pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja treba upoštevati naravo tveganj v povezavi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II. Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo pri dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj, in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

Slika 2:
Odstotni deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2021

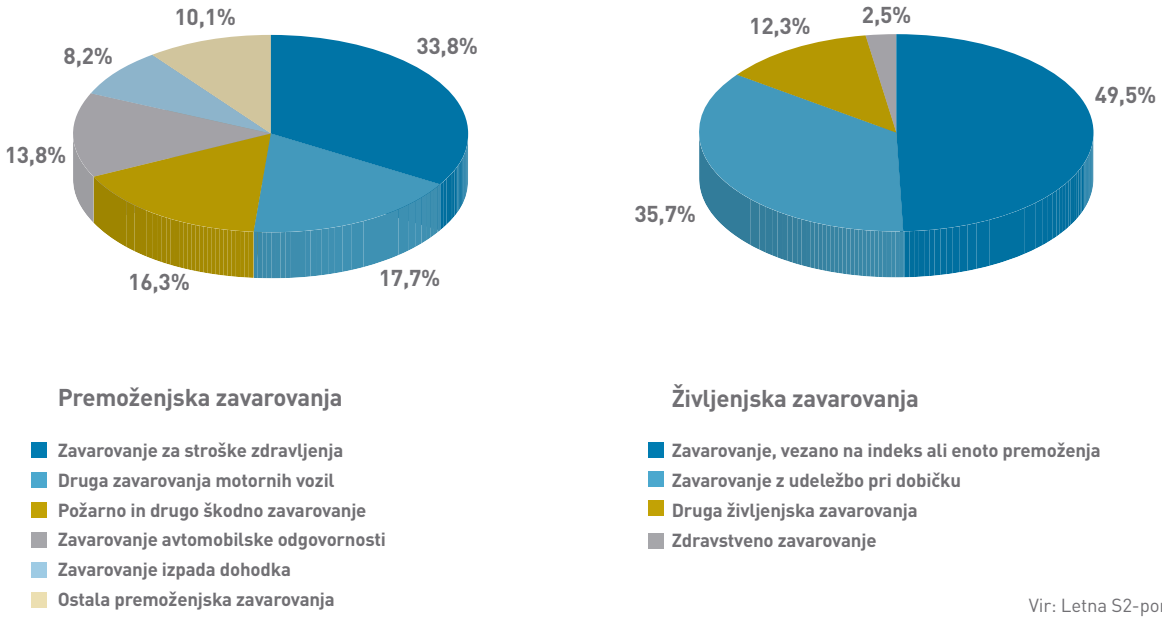

Vir: Letna S2-poročila

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki je v letu 2021 znašala 2 odstotka,[17] se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno zmanjšala za 0,4 odstotka. V bruto domačem proizvodu, izraženem v tekočih cenah in izkazanem v znesku 52.020[18] mio EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije zavarovalnic s sedežem v Republiki Sloveniji znašal 4,6 odstotka.

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** na sliki 2 kaže, da so zavarovalnice kar 89,9 odstotka premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka. Pri tem se je v okviru teh petih vrst poslovanja najbolj povečalo požarno in drugo škodno zavarovanje, zmanjšalo pa zavarovanje za stroške zdravljenja.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se je glede na leto 2020 povečal za 4,5 odstotne točke in je z 49,5 odstotka za 13,8 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. S tem je ta razlika precej večja, kot je bila v letu 2020 glede na leto 2019, ko je bilo zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, samo za 3,6 odstotne točke večje od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 12,3 odstotka so precej manjša druga življenjska zavarovanja, medtem ko zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, znašajo 2,5 odstotka.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika z zneski kosmate obračunane zavarovalne premije v letih 2020 in 2021. Vidimo, da je bila obračunana zavarovalna premija v letu 2021 nižja kot v letu 2020 pri zavarovalni vrsti zavarovanje za stroške zdravljenja in pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti. Pri zavarovalni vrsti

[17] Letna inflacija v 2021 4,9-odstotna, povprečna letna pa 1,9-odstotna – Racunovodja.com
[18] Bruto domači proizvod, 4. četrtletje 2021 (stat.si)

zavarovanje za stroške zdravljenja je bila obračunana zavarovalna premija v letu 2021 nižja v primerjavi z letom 2020 zaradi znižanja decembrske mesečne premije, ker so bili zaradi vpliva epidemije COVID-19 v letu 2021 realizirani nižji odhodki za zdravstvene storitve. V drugih največjih štirih vrstah poslovanja pa je bila obračunana kosmata zavarovalna premija višja.

Podatki na sliki 4 spodaj kažejo, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvi sta zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, z 261,5 mio EUR in zavarovanje z udeležbo pri dobičku s 188,6 mio EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja s 65,2 mio EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjs-

Slika 3:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letih 2020 in 2021

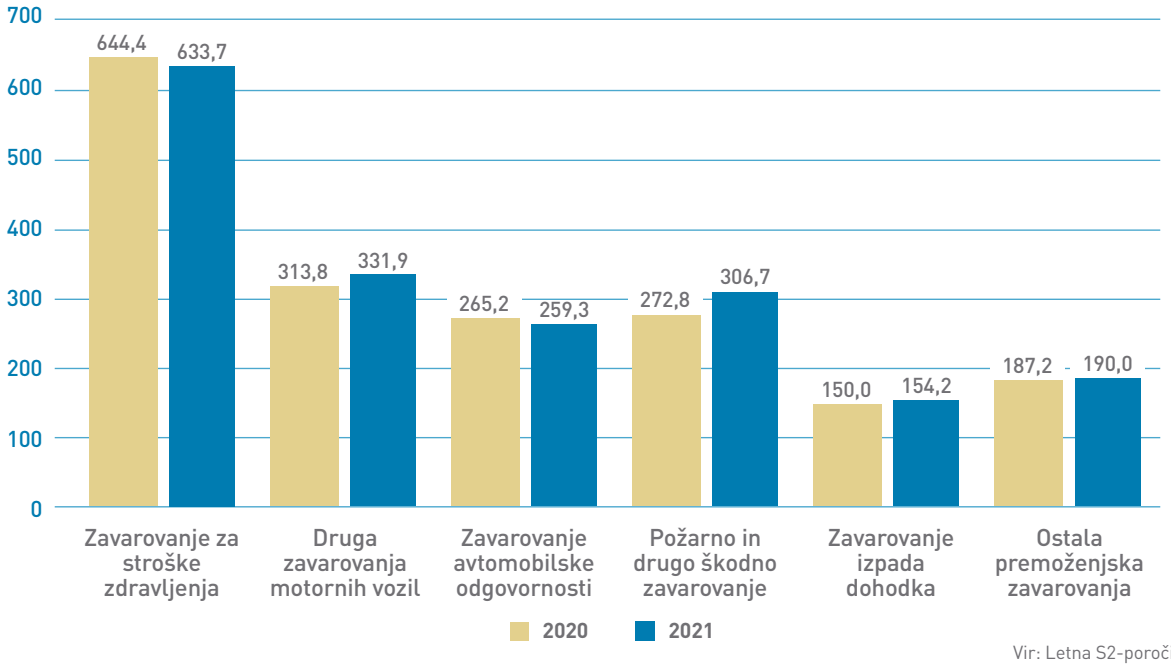

Vir: Letna S2-poročila

Slika 4:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letih 2020 in 2021

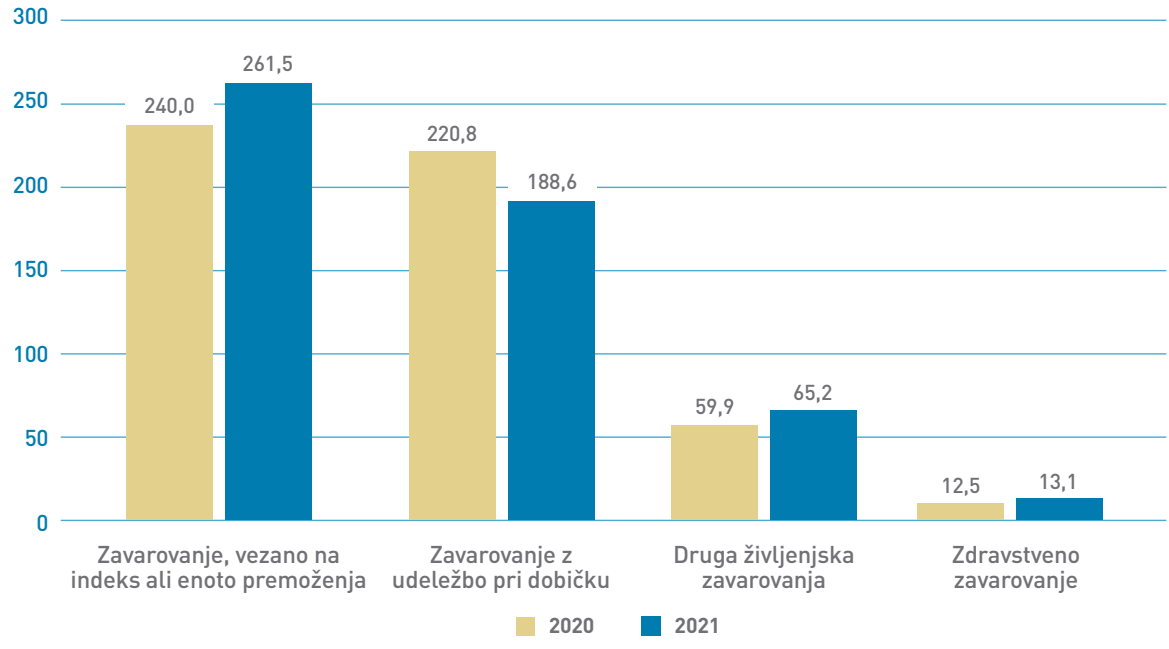

Vir: Letna S2-poročila

kim zavarovanjem, s 13,1 mio EUR. Obračunana kosmata zavarovalna premija se je v letu 2021 glede na vrednosti v letu 2020 povečala v vseh omenjenih vrstah poslovanja,[19] razen v zavarovalni vrsti zavarovanja z udeležbo pri dobičku, močno pa so narasla zavarovanja, vezana na enoto premoženja, predvidevamo, da zato, ker so narasle vrednostni delnic in je bila navedena vrsta zavarovanja za zavarovance zanimiva.

4.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. Štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Generali, Zavarovalnica Sava in Vzajemna, so v letu 2021 obvladovale 79,7 odstotka zavarovalniškega trga (v letu 2020 je ta delež znašal 78,9 odstotka). Generali zavarovalnica, d. d., ki je v letu 2020 prevzela Adriatic Slovenico Zavarovalno družbo, d. d., se je z 18,7-odstotnim deležem uvrstila na drugo mesto. V letu 2021 sta povečanje deležev glede na leto 2020 izkazali Zavarovalnica Triglav, d. d., in Generali zavarovalnica, d. d. (prva za dve odstotni točki, druga pa za 0,7 odstotne točke), zmanjšanje pa Zavarovalnica Sava in Vzajemna (prva za eno odstotno točko, druga pa za 0,8 odstotne točke).

Od preostalih zavarovalnic sta povečanje izkazali Merkur (za 0,1 odstotne točke) in Vita, življenjska zavarovalnica, d. d. (za 0,6 odstotne točke). Gledano po skupinah zavarovanja, je na področju **premoženjskih zavarovanj** brez zdravstvenih v letih 2021 in 2020 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer 45,4 in 43,1 odstotka. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava s 30,8- oziroma 33,7-odstotnim tržnim deležem in Generali z 19,7- oziroma 19,1-odstotnim.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je direktiva Solventnost II uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na po-**

Preglednica 2:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2021 (v mio EUR in %)

Zavarovalnica	Leto 2021							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim)	%	Življenjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Skupaj	%
Avrio	-	-	-	-	0,3	0,1	0,3	0,0
CDA 40	2,1	0,2	-	-	-	-	2,1	0,1
Coface PKZ zavarovalnica	12,8	1,2	-	-	-	-	12,8	0,5
Generali	214,3	19,7	148,2	18,5	86,4	16,8	448,9	18,7
Grawe	27,5	2,5	4,4	0,6	15,8	3,1	47,7	2,0
Merkur	2,9	0,3	11,7	1,5	40,4	7,8	55,0	2,3
Modra zavarovalnica	-	-	0,0	0,0	56,6	11,0	56,6	2,4
Prva osebna zavarovalnica	-	-	6,2	0,8	7,1	1,4	13,3	0,6
Triglav	493,5	45,4	55,0	6,9	158,4	30,7	707,0	29,4
Triglav zdravstvena	-	-	199,4	24,9	0,0	0,0	199,4	8,3
Vita, življenjska zavarovalnica	-	-	4,5	0,6	96,6	18,7	101,1	4,2
Vzajemna	-	-	321,9	40,2	-	-	321,9	13,4
Zavarovalnica Sava	334,9	30,8	49,7	6,2	53,6	10,4	438,3	18,2
Skupaj	**1.088,0**	**100**	**801,1**	**100**	**515,3**	**100**	**2.404,4**	**100**

Vir: Letna S2-poročila

[19] Med druga življenjska zavarovanja spadajo obračunane kosmate zavarovalne premije iz naslova obveznosti iz drugih življenjskih zavarovanj, razen obveznosti, vključenih v vrste poslovanja zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja; zavarovanje z udeležbo pri dobičku; zdravstveno zavarovanje; rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj; in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

dobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarovanjem), in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem). Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja spadajo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa k zavarovanju izpada dohodka in nezgodnemu zavarovanju zaposlenih. V letu 2021 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzajemna s 40,2-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Triglav zdravstvena zavarovalnica s 24,9-odstotnim tržnim deležem in Generali z 18,5-odstotnim.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju življenjskih zavarovanj največji tržni delež s 30,7 odstotka pripadal Zavarovalnici Triglav. Drugo mesto z 18,7 odstotka zaseda Vita, življenjska zavarovalnica, tretje pa Generali zavarovalnica s 16,8 odstotka. Sledita ji Modra zavarovalnica z 11,0-odstotnim deležem in Zavarovalnica Sava z 10,0-odstotnim deležem.

4.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice skladno z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

Pri poslih pozavarovanja se premija po Solventnosti II prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje ter življenjsko pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2021 prikazuje slika 5.

Vidimo, da še vedno daleč največji delež proporcionalnega pozavarovanja odpade na požarno in dru-

Slika 5:
Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2021

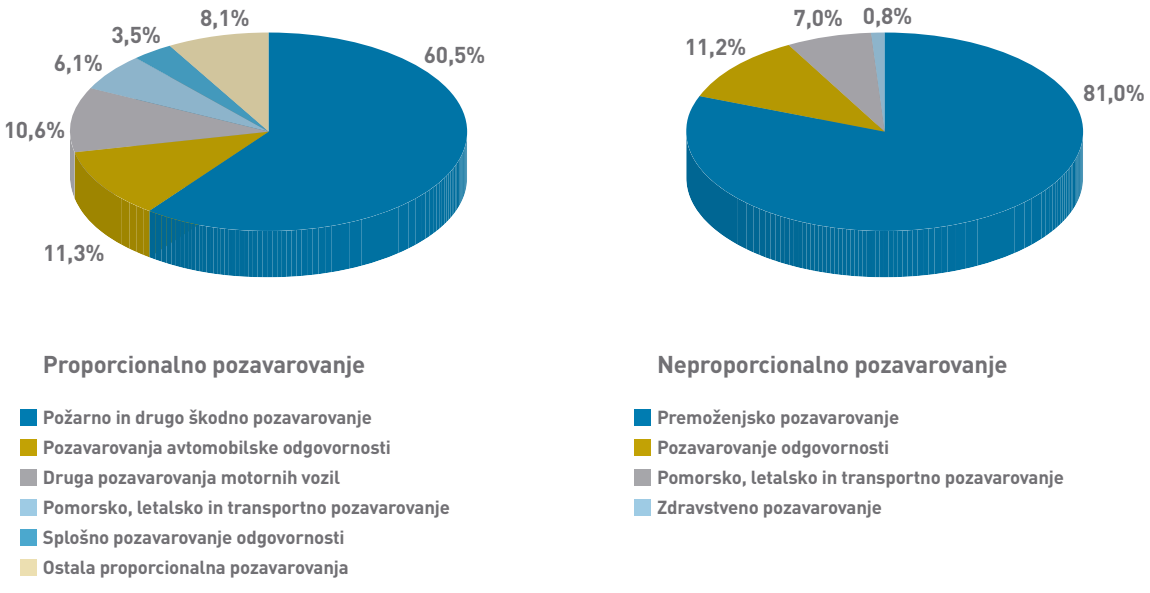

Vir: Letna S2-poročila

go škodno pozavarovanje, kar je razumljivo, saj so tovrstne škode zelo velike in relativno množične, zavarovalnice z velikim deležem pa nevarnosti iz te vrste poslovanja odstopajo v pozavarovanje. Med največjimi deleži se podobno kot pri neposrednem zavarovanju, tj. zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo tudi obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja (po)zavarovanje avtomobilske odgovornosti in drugo (po)zavarovanje motornih vozil. Za zadnjim se pojavlja pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, kar spet lahko pripišemo dejstvu, da so tovrstne škode zelo velike.

S slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2021, vidimo, da daleč največji delež odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcionalnega zavarovanja v povezavi z zavarovalnimi obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanj druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub.

4.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Preglednica 3 prikazuje obračunane kosmate in obračunane čiste zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih vrstah poslovanja. Razlika med njimi je znesek premij pozavarovanja, ki jih zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija). Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, se delež pozavarovanja giblje med 5,8 in 70,3 odstotka. Spodnji delež pozavarovanja je še vedno delež v

Preglednica 3:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode zavarovalnic v letu 2021 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Zavarovanje	2021			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Premoženjska zavarovanja skupaj	**1.865,7**	**1.634,3**	**1.095,5**	**1.029,3**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	633,5	631,5	542,8	542,9
Zavarovanje izpada dohodka	153,8	145,7	47,3	44,8
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	259,3	230,1	118,5	106,3
Druga zavarovanja motornih vozil	324,3	289,9	197,4	180,5
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	27,0	18,1	10,9	7,2
Požarno in drugo škodno zavarovanje	301,6	196,0	121,4	100,0
Splošno zavarovanje odgovornosti	74,9	53,7	19,8	11,4
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	39,9	25,9	7,4	9,2
Zavarovanje stroškov postopka	2,0	1,2	0,0	0,0
Zavarovanje pomoči	42,9	40,4	26,3	25,8
Zavarovanje različnih finančnih izgub	6,4	1,9	3,8	1,3
Življenjska zavarovanja skupaj	**472,0**	**464,2**	**424,1**	**419,2**
Zdravstveno zavarovanje	13,1	12,3	2,9	2,2
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	132,2	131,4	242,3	242,0
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	261,5	261,4	143,4	143,4
Druga življenjska zavarovanja	65,2	59,1	19,6	17,5
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	0,2	0,2
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	15,8	13,8
Vsa zavarovanja skupaj	**2.337,7**	**2.098,5**	**1.519,6**	**1.448,4**

Vir: Letna S2-poročila

vrsti poslovanja zavarovanje pomoči, zgornji pa še vedno delež v vrsti poslovanja zavarovanje finančnih izgub, pri čemer pa sta se glede na leto 2020 deleža pozavarovanja v obeh zavarovalnih vrstah povečala. Premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (zavarovanje za stroške zdravljenja in zavarovanje izpada dohodka), in življenjskih zavarovanj, je majhna, saj pri prvih dveh znaša le 0,3 odstotka in 2,3 odstotka, pri življenjskih zavarovanjih pa 1,6 odstotka obračunane kosmate premije.

Preglednica 4 spodaj prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2020 in 2021. Primerjava količnikov za premoženjska zavarovanja skupaj kaže, da sta se v letu 2021 kosmati škodni količnik in kosmati kombinirani količnik izboljšala, medtem ko se je kosmati stroškovni količnik poslabšal. Prva dva sta se izboljšala predvsem zaradi zavarovanja avtomobilske odgovornosti, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja ter požarnega in drugega škodnega zavarovanja. Stroškovni količnik pa se je poslabšal predvsem zaradi poslabšanja v vrsti zavarovanja izpada dohodka, splošnega zavarovanja odgovornosti ter kreditnega in kavcijskega zavarovanja.

Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2021 skupaj obračunali 390,0 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 7,7-odstotno povečanje glede na leto 2020 oziroma realno 5,7-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,6 odstotka, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže.

Preglednica 6 prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih pozavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih pozavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2020 in 2021. Omenjena preglednica kaže, da se je pri pozavarovalnicah kosmati škodni količnik za vsa pozavarovanja skupaj v letu 2021 kar občutno, to je za 3,2 odstotne točke, poslabšal, medtem ko se je stroškovni količnik malenkost, to je za 0,1 odstotne točke, izboljšal. Zaradi poslabšanja škodnega količnika se je poslabšal tudi kosmati kombinirani količnik. Poslabšanje kosmatega škodnega količnika izhaja iz sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja, predvsem iz zavarovalne vrste pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, medtem ko je kosmati škodni količnik pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju v letu 2021 ugodnejši kot leto prej.

Preglednica 4:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2020 in 2021 po vrstah premoženjskih zavarovanj zavarovalnic (v %)

Vrste poslovanja	2020			2021		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Zavarovanje za stroške zdravljenja	78,5 %	8,9 %	87,3 %	85,7 %	9,3 %	95,0 %
Zavarovanje izpada dohodka	25,7 %	29,4 %	55,1 %	30,7 %	32,1 %	62,9 %
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	62,7 %	27,7 %	90,4 %	45,7 %	25,1 %	70,8 %
Druga zavarovanja motornih vozil	61,2 %	23,9 %	85,1 %	60,9 %	24,0 %	84,8 %
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	50,2 %	16,0 %	66,3 %	40,2 %	16,0 %	56,3 %
Požarno in drugo škodno zavarovanje	50,4 %	30,3 %	80,7 %	40,2 %	27,2 %	67,4 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	8,4 %	21,8 %	30,2 %	26,4 %	36,3 %	62,7 %
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	41,7 %	20,3 %	62,0 %	18,5 %	28,0 %	46,5 %
Zavarovanje stroškov postopka	2,5 %	46,1 %	48,6 %	-0,3 %	46,1 %	45,8 %
Zavarovanje pomoči	56,1 %	31,7 %	87,8 %	61,4 %	30,8 %	92,2 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	140,7 %	28,4 %	169,1 %	59,3 %	21,4 %	80,7 %
Premoženjska zavarovanja skupaj	**60,5 %**	**20,5 %**	**80,9 %**	**58,7 %**	**21,0 %**	**79,7 %**

Vir: Letna S2-poročila
Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62-63.

Preglednica 5:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode pozavarovalnic v letu 2021 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Pozavarovanje	2021			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**297,6**	**218,4**	**171,4**	**137,3**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	1,6	1,2	0,8	0,5
Pozavarovanje izpada dohodka	8,9	8,0	3,0	2,4
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	33,0	24,3	17,7	12,1
Druga pozavarovanja motornih vozil	30,6	25,9	18,7	15,6
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	19,8	15,3	18,7	13,5
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	178,2	128,5	103,7	86,1
Splošno pozavarovanje odgovornosti	12,2	9,5	7,7	7,4
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	9,4	3,7	1,1	0,5
Pozavarovanje stroškov postopka	0,1	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	1,1	0,9	0,7	0,7
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	2,8	1,0	-0,7	-1,6
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**90,8**	**60,1**	**70,8**	**46,9**
Zdravstveno pozavarovanje	0,8	0,7	0,4	0,2
Pozavarovanje odgovornosti	10,7	3,5	3,0	2,7
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	6,2	4,7	6,3	6,2
Premoženjsko pozavarovanje	73,1	51,2	61,0	37,8
Obveznosti iz življenjskih pozavarovanj	**1,7**	**0,4**	**2,1**	**0,8**
Vse skupaj	**390,0**	**278,8**	**244,3**	**185,0**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 6:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2020 in 2021 po vrstah premoženjskih pozavarovanj pozavarovalnic (v %)

Vrste poslovanja	2020			2021		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (neživljenjska zavarovanja)	**59,0 %**	**16,9 %**	**75,9 %**	**57,6 %**	**16,6 %**	**74,2 %**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	125,4 %	14,2 %	139,7 %	51,2 %	14,0 %	65,2 %
Pozavarovanje izpada dohodka	20,0 %	19,6 %	39,6 %	33,3 %	18,4 %	51,7 %
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	59,9 %	13,7 %	73,6 %	53,7 %	10,9 %	64,6 %
Druga pozavarovanja motornih vozil	57,1 %	8,7 %	65,8 %	61,1 %	8,3 %	69,4 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	78,7 %	14,0 %	92,7 %	94,6 %	19,0 %	113,6 %
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	59,0 %	19,9 %	78,9 %	58,2 %	19,0 %	77,2 %
Splošno pozavarovanje odgovornosti	-15,8 %	15,1 %	-0,7 %	63,1 %	15,2 %	78,3 %
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	32,0 %	9,3 %	41,3 %	11,5 %	16,0 %	27,5 %
Pozavarovanje stroškov postopka	9,4 %	13,3 %	22,6 %	2,9 %	11,8 %	14,7 %
Pozavarovanje pomoči	57,5 %	25,2 %	82,7 %	67,3 %	25,7 %	93,0 %
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	346,2 %	10,4 %	356,6 %	-25,9 %	0,5 %	-25,5 %
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**59,6 %**	**9,8 %**	**69,5 %**	**78,0 %**	**10,4 %**	**88,3 %**
Zdravstveno pozavarovanje	58,2 %	14,2 %	72,4 %	57,4 %	14,3 %	71,7 %
Pozavarovanje odgovornosti	40,5 %	4,6 %	45,1 %	28,6 %	4,8 %	33,4 %
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	62,3 %	10,8 %	73,1 %	100,4 %	10,5 %	110,9 %
Premoženjsko pozavarovanje	62,7 %	10,6 %	73,3 %	83,5 %	11,1 %	94,6 %
Vse skupaj	59,2 %	15,2 %	74,3 %	62,4 %	15,1 %	77,5 %

Vir: Letna S2-poročila
Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62-63.

4.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2021 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle

Konec leta 2021 je bilo 681 zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), ki so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Po tej številki, ki je za 146 zavarovalnic manjša od številke v letu 2020, ki je vsebovala tudi zavarovalnice s sedežem v Združenem kraljestvu, se vidi, da so zavarovalnice iz Združenega kraljestva predstavljale največji delež. Kot zapisano že v uvodu tega poročila, pa Agencija od 1. januarja 2021 na javnem seznamu zavarovalnih subjektov, med zavarovalnicami držav članic EU, ki na slovenskem trgu opravljajo posle neposredno, ne prikazuje več zavarovalnic Združenega kraljestva, saj je Združeno kraljestvo pravnoformalno postalo tretja država. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Luksemburgu (109 zavarovalnic ali 16,0 odstotka), Nemčiji (91 zavarovalnic ali 13,4 odstotka), na Irskem (71 zavarovalnic ali 10,4 odstotka), v Franciji (66 zavarovalnic ali 9,7 odstotka), Belgiji (58 zavarovalnic ali 8,5 odstotka), na Nizozemskem (46 zavarovalnic ali 6,8 odstotka), v Avstriji (37 zavarovalnic ali 5,4 odstotka), Španiji (36 zavarovalnic ali 5,3 odstotka), Liechtensteinu (28 zavarovalnic ali 4,1 odstotka) in na Švedskem (26 zavarovalnic ali 3,8 odstotka). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic ali skupaj 16,6 odstotka, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to zavarovalnice iz Italije, z Malte, iz Danske, Hrvaške, Poljske, Finske, Madžarske, Litve, Norveške, Bolgarije, s Cipra, iz Češke republike, Romunije, Slovaške, Estonije, Grčije, z Islandije in iz Latvije, medtem ko Portugalska nima registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, je v Sloveniji v letu 2021 opravljalo zavarovalne posle tudi šest podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.[20] Agencija je od madžarskega nadzornega organa v letu 2021 prejela obvestilo o nameri zavarovalnice Groupama Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság o ustanovitvi podružnice na ozemlju Republike Slovenije in v začetku leta 2022 izdala soglasje k ustanovitvi.

Bruto obračunana premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic, s sedežem v državah EGP, v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2020 znašala 231 mio EUR.

4.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU.[21] Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2020 Slovenija zasedala 10. mesto med državami EU, kar je za eno mesto bolje kot leta 2019. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP je dosegla 71,4 odstotka povprečja EU (70,8 odstotka v letu 2019, 72,6 odstotka v letu 2018, 68,1 odstotka v letu 2017 in 67,6 odstotka v letu 2016) ter je letos pred Portugalsko, Avstrijo, Ciprom, Malto, Luksemburgom, Hrvaško, Poljsko, Češko, Hrvaško, Grčijo, Madžarsko, Bolgarijo, Slovaško in Romunijo, zaostajala pa je za drugimi državami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema 13. mesto med sedemindvajseterico, kar pomeni, da se je glede na leto 2019 uvrstila višje za osem mest. Kar se tiče deleža življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, pa ta v letu 2020 znaša 29,2 odstotka, kar je podobno kot v letu 2019, ko je znašal 29,9 odstotka. Po tem kazalniku je Slovenija uvrščena pred vsemi tistimi državami kot lani, to je pred Hrvaško, Poljsko, Romunijo, Nizozemsko in Bolgarijo in dodatno pred Malto. V letu 2011 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca v Sloveniji znašala 459 USD, v letu 2012 339,5 USD, v letu 2013 390 USD, v letu 2014 344 USD, v letu 2015 303 USD, v letu 2016 307 USD, v letu 2017 355,2 USD, v letu 2018 274,7 USD, v letu 2019 404,8 USD, v letu 2020 pa je porasla na 869,3 USD.

[20] To so: Wiener Städtische Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs, AG, podružnica v Sloveniji, in Österreichische Hagelversicherung, VVaG, podružnica v Sloveniji, ki imajo sedež v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, s sedežem v Nemčiji, Allianz Zagreb, d. d., podružnica v Sloveniji, in CROATIA osiguranje, d. d., podružnica v Sloveniji, s sedežem na Hrvaškem.

[21] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2020.

Preglednica 7:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2020

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	20.596	4,8	2.314	29,9
Belgija (BE)	41.236	6,1	3.586	44,4
Bolgarija (BG)	1.651	2,4	239	11,4
Ciper (CY)	1.025	4,3	1.139	43,6
Češka (CZ)	7.215	2,9	674	30,6
Danska (DK)	38.045	11,0	6.559	72,8
Finska (FI)	28.853	10,7	5.246	82,8
Francija (FR)	231.347	8,6	3.438	59,1
Grčija (GR)	4.882	2,6	456	47,3
Hrvaška (HR)	1.584	2,9	396	25,3
Irska (IE)	58.089	6,6	11.618	87,2
Italija (IT)	161.973	8,6	2.691	73,2
Luksemburg (LU)	37.437	3,9	62.395	64,4
Madžarska (HU)	3.868	2,5	395	44,2
Malta (MT)	5.493	4,2	10.986	27,0
Nemčija (DE)	258.566	6,8	3.108	41,2
Nizozemska (NL)	87.529	9,6	5.030	15,9
Poljska (PL)	15.511	2,6	409	23,3
Portugalska (PT)	11.422	4,9	1.120	46,9
Romunija (RO)	2.710	1,2	141	17,9
Slovaška (SK)	2.477	2,0	450	35,0
Slovenija (SI)	**2.977**	**5,0**	**1.418**	**29,2**
Španija (ES)	66.323	5,2	1.396	37,6
Švedska (SE)	40.939	7,6	3.936	76,0
EU27	**1.133.391**	**7,0**	**2.532**	**53,2**

Vir: Sigma 3/2021
* V preglednici so vključene vse države EU razen Litve, Latvije in Estonije. Podatek EU27 vključuje tudi navedene države.

Slika 6:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v nekaterih državah EU v letu 2021 (v %)

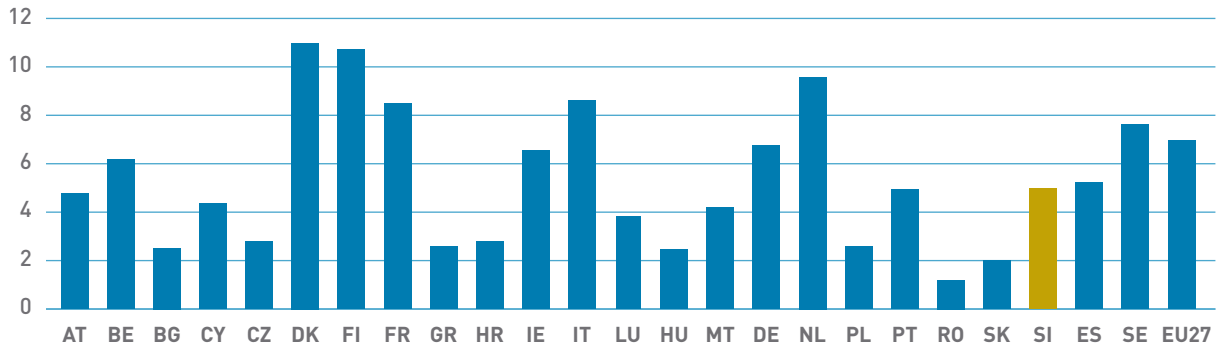

Vir: Sigma 3/2021

4.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2020 so vključeni revidirani računovodski izkazi, za leto 2021 pa nerevidirani. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) in predpisi Agencije.

Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2020 sta zaznamovala epidemija COVID-19 in nadaljevanje okolja nizkih obrestnih mer.

Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic je v letu 2021 precej zaznamovala tudi usmeritev v trajnostni razvoj. Pri tem so nekatere od njih naredile šele prve korake na tem področju in so bodisi razvile kakšen trajnostno naravnan produkt ali pa zaradi načela trajnostnosti slabile določene naložbe, druge pa so podpisale Zavezo družbeni odgovornosti in trajnostnemu razvoju ali pa vključile trajnostno naravnanost v središče svojih strategij. Nekatere so postale podpornice trajnostnosti in so se zavezale, da delujejo na področju vseh treh ključnih dejavnikov ESG (Environmental, Social, Governance) - okoljskega, družbenega in korporativnega upravljanja - in na ta način prispevajo k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja, oziroma so se zavezale, da so odgovoren delodajalec, odgovorna zavarovalnica, odgovoren vlagatelj in odgovoren partner.

4.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in za življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16,

Preglednica 8:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2020	Leto 2021
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	147,3	179,5
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	30,3	54,8
III.	Prihodki naložb	53,6	46,4
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	6,9	12,8
V.	Odhodki naložb	24,8	17,7
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj (A.II)	20,4	16,4
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	6,0	7,3
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	16,8	20,1
IX.	Drugi prihodki	6,8	6,3
X.	Drugi odhodki	4,3	1,9
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV – V – VI + VII – VIII + IX - X)	184,6	250,9
XII.	Davek iz dobička	33,7	40,0
XIII.	Odloženi davki	0,9	-0,7
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI – XII + XIII)	151,7	210,2

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

Preglednica 8/1:
Skupne finančne in zavarovane izgube v letih 2020 in 2021 (v milijardah USD in %)

Finančne in zavarovane izgube	Leto 2021	Leto 2020	Sprememba 2021/2020	Povprečje prejšnjih10 let
Finančne škode (skupaj)	**280**	**217**	**29 %**	**204**
Škode iz naravnih katastrof	270	-	-	-
Škode, ki jih je povzročil človek	10	-	-	-
Zavarovane škode (skupaj)	**119**	**99**	**20 %**	**83**
Škode iz naravnih katastrof	111	90	23 %	74
Škode, ki jih je povzročil človek	8	9	-11 %	9

Vir: Inštitut Swiss RE, Sigma 1/2022

85/16, 12/18 in 82/20; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic), ki ga je Agencija izdala na podlagi Zakona o zavarovalništvu in se je začel uporabljati s 1. 1. 2016 ter ga je nazadnje spremenila oziroma dopolnila v letu 2020, predpisuje samo še ločeni izkaz izida iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Postavke iz zdravstvenih zavarovanj kot ene od vrst iz skupine premoženjskih zavarovanj so vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj.

Po podatkih inštituta švicarske pozavarovalnice Swiss Re so naravne nesreče in nesreče, ki jih je povzročil človek, v letu 2021 povzročile svetovne gospodarske izgube v višini 280 milijard USD, kar je po velikosti šesta najvišja izguba po podatkih Sigme. Od gospodarskih izgub je bilo 270 milijard USD pripisanih naravnim katastrofam.

Med naravnimi katastrofami je bilo v letu 2021, poleg uničujočega potresa na Haitiju, ki je na žalost zahteval več kot 2.000 življenj, po vsem svetu več kot 50 hudih poplavnih dogodkov, pa tudi tropskih ciklonov, epizod ekstremnega mraza in vročine ter hudih konvektivnih neviht (angl.: severe convective storms - SCS). Zavarovane izgube so bile v zadnjih petih letih povišane zaradi ponavljajočih se sekundarnih tveganih dogodkov, kot so hude konvektivne nevihte, poplave in požari. Najdražji industrijski dogodek leta 2021 pa je bil orkan Ida, z zavarovanimi izgubami v višini 30-32 milijard USD.

Medtem ko ne zaznamo povišanih stopenj rasti škod, pa je nov redni pojav večmilijardnih škodnih izidov iz sekundarnih nevarnosti.[22]. Leta 2021 je vsak od dveh ločenih sekundarnih nevarnostnih dogodkov - zimska nevihta Uri v ZDA in uničujoče poplave v srednjezahodnem delu Evrope julija - povzročil izgube, ki presegajo 10 milijard USD. Poplave prizadenejo več ljudi po svetu kot katera koli druga nevarnost. Izgube zaradi poplav imajo globalno naraščajoč trend, ki je bistveno hitrejši od svetovnega BDP.

Zavarovalništvo je leta 2021 pokrilo 42,5 % svetovnih gospodarskih škod, kar je nad desetletnim povprečjem 40,7 %.[23]

Slovenske zavarovalnice so v letu 2021 zabeležile dogodke, ki so jih opredelile kot naravne katastrofalne dogodke, in sicer pozebe, dogodke z viharjem in dogodke s poplavo. Slovenski pozavarovalnici sta bili v letu 2021 na mednarodnih pozavarovalnih trgih soočeni s pestrim dogajanjem, povezanim z naravnimi nesrečami. Najpomembnejši dogodki so bili poplave v Zahodni Evropi (Bernd), neurja v Avstriji (Volker), neurja na Češkem, orkan IDA v ZDA, poplave na Kitajskem (Henan) ter požari v Grčiji in Turčiji. Med zgornjimi dogodki so trije dogodki presegli 1 milijon EUR za delež Save Re, od teh pa poplava Bernd z 20,7 milijona EUR predstavlja tudi največjo kosmato škodo v zgodovini poslovanja Save Re. Zavarovalnica Sava je pri naravnih nesrečah zabeležila dve škodi, ki sta presegli 1 milijon EUR. Število tovrstnih škod je bilo večje kakor v letu 2020. V Sloveniji so aprilska pozeba in vihar ter avgustovska in septembrska neurja s točo in poplavo povzročili za več kot 15 mio EUR škod. Tako je bilo leto 2021 že šesto leto zapored, ko sta sadovnjake, vrtove in vinograde pustošili pozeba in toča.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju kljub epidemiji COVID-19 in še vedno trajajočemu okolju nizkih obrestnih mer ter naravnim katastrofam imele pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 179,5 mio EUR, kar je za 32,2 mio EUR ali skoraj 22 odstotkov več kot v letu 2020. Zavarovalno-tehnični izid je v letu 2021 glede na leto 2020 porastel tudi v življenjskih zavarovanjih, in sicer s 30,3 mio EUR na 54,8 mio EUR, kar je kar za 24,5 mio EUR ali 80,9 odstotka.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2021 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 250,9 mio EUR, kar je kar za 66,3 mio EUR ali skoraj 36 odstotkov več kot v poslovnem letu 2020. Višji skupni poslovni izid je predvsem posledica že prej omenjenega višjega zavarovalno-tehničnega izida v premoženjskih in življenjskih zavarovanjih. Zavarovalnice so skupaj v letu 2021 obračunale za 40,0 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. Izkazale so za 0,7 mio EUR odloženih obveznosti za davek, ki zmanjšujejo čisti poslovni izid. Leto 2021 je bilo za zavarovalnice, merjeno tudi s čistim poslovnim izidom, izrazito bolj uspešno kot leto 2020. Izkazale so za 210,2 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je kar za 58,5 mio EUR ali za 38,6 odstotka več kot v letu 2020. Pozitivni čisti poslovni izid so v letu 2021 izkazale vse zavarovalnice.

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. Celotni vseobsegajoči donos zavaroval-

[22] Sekundarne nevarnosti (secondary peril); sekundarne nevarnosti so na splošno opredeljene kot manjši do srednji dogodki ali sekundarni učinki, ki sledijo primarni nevarnosti. Sekundarni učinki primarne nevarnosti lahko vključujejo poplave, ki jih povzroči orkan, nevihte, neurje s točo, cunami in požar po potresu.

[23] https://www.swissre.com/media/news-releases/nr-20201215-sigma-full-year-2020-preliminary-natcat-loss-estimates.html, sigma-1-2021-en.pdf (swissre.com)

nic je v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom precej porastel, na kar je vplival porast čistega dobička, ki je bil dvakratno višji od padca drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi. Padec drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi pa je rezultat čistih izgub iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Zavarovalnice so v letu 2021 v segmentu premoženjskih zavarovanj ustvarile 1.595,7 mio EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je nekoliko, to je 1,5 mio EUR ali slaba desetinka, več kot v letu 2020. Kot lahko vidimo, visok porast izida premoženjskih zavarovanj za dobrih 32 mio EUR ni posledica povišanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij ali znižanja čistih odhodkov za škode, pač pa znižanja spremembe drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Pri življenjskih zavarovanjih so se čisti prihodki od zavarovalnih premij v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 povečali za 40,2 mio EUR oziroma za

Preglednica 9:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	151,7	210,2
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	28,9	4,5
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	180,7	214,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

Preglednica 10:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	A) IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	1.594,2	1.595,7
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	20,4	16,4
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	9,4	9,3
IV.	Čisti odhodki za škode	1.027,7	1.039,0
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-57,8	-18,9
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	19,7	11,2
VII.	Čisti obratovalni stroški	339,5	342,0
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	32,0	30,9
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III - IV ± V - VI - VII - VIII)	147,3	179,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

Preglednica 11:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	B) IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	523,7	563,9
II.	Prihodki naložb	103,9	98,9
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	121,4	221,8
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	28,5	41,9
V.	Čisti odhodki za škode	423,8	423,7
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-52,2	-269,9
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	-0,1	-0,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	118,4	119,3
IX.	Odhodki naložb	24,9	18,8
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	106,3	15,1
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	14,8	12,2
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	6,9	12,8
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV - V ± VI - VII - VIII - IX - X - XI - XII)	30,3	54,8

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

7,8 odstotka in znašajo skoraj 564 mio EUR. Prihodki naložb so se sicer znižali, skoraj za 83 odstotkov pa so se povišali čisti neiztrženi dobički naložb zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Povišali so se tudi drugi čisti prihodki od zavarovanja. Čisti odhodki za škode so bili na enaki ravni kot v letu 2020. Močno se je povišala sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij. Nadalje so se znižale čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Povišanje čistih prihodkov od zavarovalnih premij in dober rezultat iz naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, sta vodila k višjemu izidu iz življenjskih zavarovanj v letu 2021 od rezultata v letu 2020, ki se je povišal za 24,5 mio EUR.

Sledi prikaz izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnic zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

Zavarovalnice so v letu 2021 izkazale zelo podoben izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se znižali za 16,4 mio EUR ali 2,6 %. Čisti odhodki za škode so se povišali za 32,6 mio EUR ali 6,5 %. Nekoliko so se povišali tudi čisti obratovalni stroški. Močno, to je za 45,3 mio EUR, pa se je znižala sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij, kar je glede na prej navedeno gibanje kategorij izkaza izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj vodilo k približno enakemu izidu iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot v letu 2020. Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij vključuje spremembo zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja in rezervacij za neiztekle nevarnosti. Rezervacije za neiztekle nevarnosti so dodatne rezervacije nad rezervacijami za prenosno premijo in se oblikujejo za kritje škod in stroškov, povezanih s sklenjenimi zavarovalnimi pogodbami, ki bodo nastali po obračunskem obdobju in niso kriti s prenosno premijo ter prihodnjimi premijami do nastanka obveznosti. Poleg obstoječega izračuna rezervacij za neiztekle nevarnosti so zavarovalnice, ki sklepajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, v septembru 2020 v skladu s Predlogom Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 oblikovale rezervacije za neiztekle nevarnosti za Nacionalni razpis za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev. Namenjene so kritju prihodnjih plačil zdravstvenih storitev, ki izhajajo iz obstoječih pogodbenih razmerji in so ocenjene kot znesek presežka, to je odstop realizacije od pričakovanega škodnega rezultata v poslovnem letu 2021 (in 2020). Obveznost zavarovalnic določa Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20 in 175/20 - ZZUOOP; v nadaljevanju: ZZUOOP). Trajanje izvajanja zakona je bilo v letu 2021 podaljšano do 31. 12. 2022.

Za namene izvrševanja določb ZZUOOP ter upoštevanja usmeritev organa EIOPA so zavarovalnice, ki sklepajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, na dan 31. 12. 2021 oblikovale druge zavarovalno-tehnične rezervacije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, ki so namenjene kritju še ne nastalih oziroma prihodnjih škodnih dogodkov, ki izhajajo iz izpada škod zaradi epidemije v letih 2020 in 2021, in sicer rezervacije za neiztekle nevarnosti in rezervacije za bonuse in popuste. Rezervacije za neiztekle nevarnosti so namenjene pokrivanju prihodnjih doplačil zdravstvenih storitev, ki jih je oziroma jih bo določil minister, pristojen za zdravje, v sklepu o Nacionalnem razpisu za izboljšanje

Preglednica 12:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	Aa) IZKAZ IZIDA IZ DOP OLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	626,2	609,8
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnice (postavka C.VI)	1,0	1,2
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,1	0,2
IV.	Čisti odhodki za škode	497,9	530,5
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)[1]	-60,6	-15,3
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	3,3	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	46,9	47,2
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	2,0	1,4
IX.	Izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	16,7	16,8

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

dostopnosti do zdravstvenih storitev. Rezervacije za bonuse in popuste so oblikovane zaradi zagotovitve poštene obravnave strank in upoštevanja prilagoditvenih ukrepov zaradi razmer, ki so nastale zaradi COVID-19, kot izhaja iz poziva organa EIOPA, kot je zapisano v tretjem poglavju tega poročila.

4.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Pozavarovalnici sta v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 22,3 mio EUR ali 8,7 odstotkov. Porasli so sicer tudi čisti odhodki za škode - za 6,3 mio EUR in čisti obratovalni stroški - za 7,0 mio EUR, vendar je bil porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij višji. Navedeno gibanje je vodilo k pozitivnemu zavarovalno-tehničnemu izidu premoženjskih zavarovanj pozavarovalnic v znesku 18,1 mio EUR. Zaradi zelo dobrega finančnega rezultata iz naložb je visoko pozitiven tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša 64,2 mio EUR.

Glede na navedeno in ne visok negativen drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi je dober tudi celotni vseobsegajoči donos.

Preglednica 13:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	A) IZKAZ IZIDA	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	256,5	278,8
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	-0,6	11,9
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,0	0,8
IV.	Čisti odhodki za škode	178,7	185,0
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,0	-0,5
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	80,4	87,4
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,3	0,5
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III - IV + V - VI - VII – VIII)	-4,4	18,1
	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	-4,4	18,1
III.	Prihodki naložb	12,6	71,3
V.	Odhodki naložb	15,6	9,9
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj (A.II)	-0,6	11,9
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	0,4	13,0
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	3,0	12,2
IX.	Drugi prihodki	0,1	0,1
X.	Drugi odhodki	0,7	0.8
XI.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + III - V - VI + VII - VIII + IX - X)	-10,1	67,6
XII.	Davek iz dobička	0,6	3,0
XIII.	Odloženi davki	2,5	-0,4
XIV.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (XI - XII + XIII)	-8,2	64,2
	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	-8,2	64,2
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	1,9	-5,2
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	-6,2	59,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2021

4.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Direktiva Solventnost II ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, vendar od zavarovalnic in pozavarovalnic zahteva, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Dalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Preden preidemo k naložbam slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic, bomo v preglednici 14 prikazali gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 in od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021.

Preglednica 14 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja ter donosa desetletnih nemških državnih obveznic in trimesečnega EURIBOR-ja. Prikazane parametre smo izbrali, ker tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po) zavarovalnic.

Iz gibanja Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja je razvidno, da so se donosi državnih vrednostnih papirjev znižali.

Donosnost desetletnih nemških državnih obveznic v letu 2021 je bila bistveno višja od donosnosti ostalega evroobmočja. Dne 19. januarja 2022 je donos nemških desetletnih obveznic prvič po maju 2019 skočil v pozitivno območje. Preobrat je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP spodbudila naraščajoča inflacija, ki povzroča strah pred zaostrovanjem denarne politike. Nemška desetletna obveznica na dolžniških trgih velja za eno najvarnejših naložb, njen donos pa je marca 2020, ko se je po Evropi začel širiti novi koronavirus, padel na -0,91 odstotka. Vlagatelji so bili, kot navaja AFP, v zameno za relativno varno naložbo, ki jo ponuja državna obveznica, pripravljeni prevzeti izgubo. Globoko v negativnem območju je donos ohranjala sprostitev denarne politike Evropske centralne banke (ECB) za podporo gospodarstvu. Da se je donos nemške obveznice 19. januarja 2022 povzpel na ničlo, analitiki pripisujejo visoki inflaciji, ki vztraja že nekaj mesecev.[25]

Vrednost trimesečnega EURIBOR-ja je bila nizka. Iz gibanja zaključnih tečajev posameznih prikazanih indeksov dalje lahko sodimo, da je bilo leto 2021 resnično leto rasti delniških indeksov.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2021 so znašale 7.617,9 mio EUR, kar je za 16,1 mio EUR ali za 0,2 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2020, in sicer so se znižala sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja (za 43,9 mio EUR),[26] medtem ko so se ostala sredstva povišala (za 27,8 mio EUR). Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 1.135,4 mio EUR in so bile za 93,6 mio EUR ali 9,0 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2020.

Preglednica 15 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja, in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, ter lastne vire sredstev.

Preglednica 16 prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upra-

Preglednica 14:
Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 in od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v % oz. odstotnih točkah)

Ime indeksa	Sprememba vrednosti	
	2020	2021
S&P Eurozone Sovereign Bond Index	2,6 %	-6,8 %
Eurostoxx 50 Index	-6,3 %	20,6 %
DAX Index	2,5 %	16,7 %
SBITOP Index	-3,3 %	39,8 %
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	-0,35 o. t.	(donosnost -0,18 %) 0,43 o. t.
Trimesečni EURIBOR	-0,17 o. t.	-0,03 o. t.

Vir: Bloomberg

[25] Nemške obveznice prvič po maju 2019 s pozitivnim donosom – Megafon
[26] Navedeno je posledica oddelitve Prve pokojninske družbe od Prve osebne zavarovalnice in s tem prenos velikega dela sredstev na imenovano pokojninsko družbo.

Preglednica 15:
Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov	5.864,8	1.135,4
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.753,1	0,0

Vir: Letna S2-poročila

vičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Tržno tveganje pa vodi do kapitalske zahteve za tržna tveganja. Enako velja za naložbe sredstev iz lastnih virov. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upravičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalsko zahtevo, ker se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so v tej preglednici in na slikah, ki ji sledijo, prikazane samo naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in naložbe iz lastnih virov.

Iz preglednice 16 je razvidno, da so konec leta 2021 naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papirje znašale 42,3 odstotka, s čimer se je ta vrsta naložb sicer nekoliko zmanjšala, vendar je v visoki prednosti pred ostalimi. Sledi delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 27,6 odstotka in je bil za 1,5 odstotne točke nižji od deleža v letu 2020. Delež lastniških vrednostnih papirjev pa se je spet povečal, in sicer je v letu 2021 znašal 22,4 odstotka celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, kar pomeni povečanje glede na leto 2020 za 3,7 odstotne točke.

Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2021, drugače kot pri zavarovalnicah, največji delež, tj. 50,7 odstotka, imele naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem sicer za 3,1 odstotne točke nižje kot na zadnji dan leta 2020, vendar še vedno daleč pred ostalimi vrstami naložb. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je bil v primerjavi s preteklim letom višji za 3,2 odstotne točke in je znašal 27,9 odstotka, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa je bil v primerjavi s pretekli letom enak in je konec leta 2021 znašal 15,2 odstotka.

Glede na valuto naložb so nekoliko manjši delež kot leta 2020 (95,2 odstotka) tvorile naložbe v evro, ki so znašale 94,6 odstotka. Od leta 2015, ko je znašal 9,9 odstotka, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2016 znašale le 2,2 odstotka, leta 2017 in leta 2018 še manj, tj. 2 oziroma 1,9 odstotka, leta 2019 pa spet 2 odstotka in leta 2020 1,9 odstotka. Naložbe v hrvaške kune so od leta 2019 nekoliko padle in so z 39,5 mio EUR predstavljale 0,6 odstotka naložb sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov.

Preglednica 16:
Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev, po vrsti naložb, 2021 (v mio EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	2.481,6	317,0
Vrednostni papirji Republike Slovenije	673,4	44,0
Vrednostni papirji drugih držav članic EU	1.584,2	154,7
Vrednostni papirji ostalih držav	224,0	118,2
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.621,0	173,0
Lastniški vrednostni papirji	1.272,6	575,4
Depoziti v bankah	159,4	53,8
Nepremičnine	263,9	13,6
Posojila	28,6	2,6
Ostalo	37,7	0,0
Skupaj naložbe	5.864,8	1.135,4

Vir: Letna S2-poročila

Slika 7:
Valutna sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

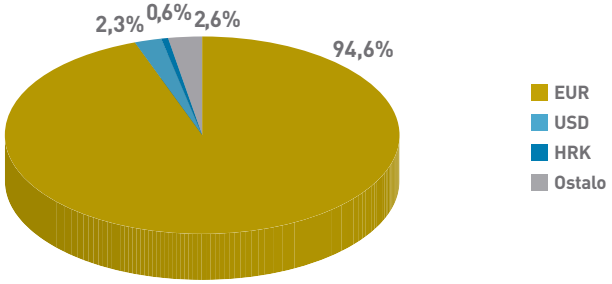

Vir: Letna S2-poročila

Slika 8:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

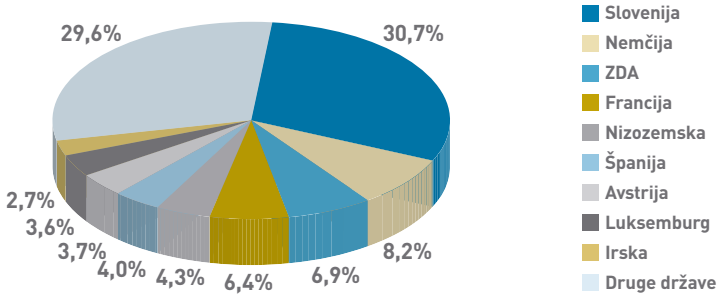

Vir: Letna S2-poročila

Slika 9:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

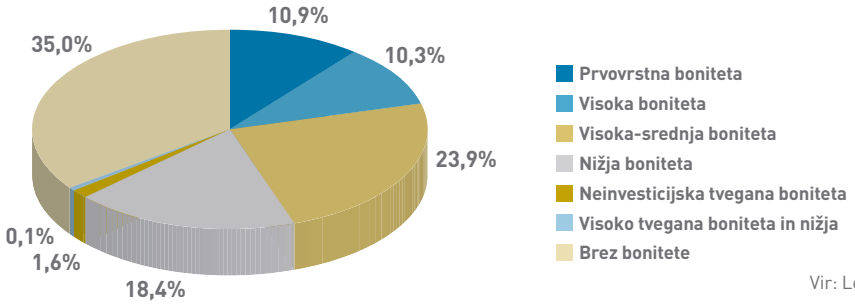

Vir: Letna S2-poročila

Naložbe v preostale valute so se povečale in skupaj znašajo 182,0 mio EUR sredstev ali 2,6 odstotka. Med njimi so omembe vredne naložbe v britanski funt, ki so znašale 21,3 milijona ali 0,3 odstotka naložb sredstev in so glede na leto 2020 ostale približno na isti ravni, južnokorejski won, ki so znašale 15,4 milijona ali 0,22 odstotka naložb sredstev, južnoafriški rand, ki so znašale 12,5 milijona ali 0,18 odstotka, kitajski juan, ki so znašale 11,9 milijona ali 0,17 odstotka, ter indijsko rupijo in japonski jen, ki so znašale vsaka dobrih 10 milijonov ali 0,14 odstotka naložb sredstev. Naložbe v navedene valute so predvsem posledica čezmejnega delovanja obeh pozavarovalnic in zavarovalnic ter usklajevanja valutne sestave njihovih sredstev in obveznosti.

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2021 sicer za 0,7 odstotka manjši kot v letu 2020, pa še vedno največji del sredstev naložen v Sloveniji. Več kot 5 odstotkov sredstev je bilo naloženih še v Nemčiji, ZDA in Franciji.

Gledano po boniteti vrednostnih papirjev, so imele zavarovalnice in pozavarovalnice v letu 2021 sredstva naložena v naložbe s podobno boniteto kot leta 2020. Delu naložb v razredu brez bonitete sledijo naložbe z visoko-srednjo boniteto (od A+ do A–), njim pa naložbe nižje-srednje bonitete (od BBB+ do BBB–). Četrte po velikosti so naložbe prvovrstne bonitete (AAA), ki znašajo 10,9 odstotka ali 763 mio EUR. Nedaleč za njimi so naložbe visoke bonitete, ki znašajo 10,3 odstotka ali 721 mio EUR. Podoben kot v letu 2020 je tudi delež naložb z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB–), ki znaša 1,6 odstotka (leta 2020 je bil 2,0 odstotka). Zelo majhen pa je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša, tako kot leta 2020, le 0,1 odstotka.

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2021 znašale 102,9 mio EUR, kar predstavlja 8,2-odstotno zmanjšanje glede na konec leta 2020, ko so znašale 112,1 mio EUR. V letu 2021 so zavarovalnice kupovale in prodajale tovrstne vrednostne papirje, določeni strukturirani vrednostni papirji so v letu 2021 zapadli v izplačilo in jih na dan 31. 12. 2021 ni več v portfelju finančnih naložb.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje (69,6 mio EUR oz. 67,6 odstotka tovrstnih naložb) sestavlja portfelj življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem in se je v primerjavi z letom 2020, ko je le-ta znašal 95 odstotkov oz. 105,9 mio EUR, zmanjšal. Delež naložb portfelja klasičnih življenjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2021 znašal 12 odstotkov oz. 12,3 mio EUR in se je v primerjavi z letom 2020, ko je le-ta znašal 3,5 odstotka oz. 3,9 mio EUR, povečal. Portfelj premoženjskih zavarovanj konec leta 2021 izkazuje naložbe v strukturirane vrednostne papirje v višini 18,5 mio EUR, kar predstavlja 17,9-odstotni delež vseh naložb v te vrednostne papirje konec leta 2021. Konec leta 2020 portfelj premoženjskih zavarovanj ni izkazoval naložb v strukturirane vrednostne papirje. Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2021, glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic, znašal le 2,5 odstotka oz. 2,5 mio EUR (konec leta 2020 je ta delež znašal 2,1 odstotka).

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2021 tako kot po stanju na dan 31. 12. 2019 nista izkazali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

4.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije

V sistemu Solventnost II, ki v prostoru Evropske unije velja od 1. januarja 2016, se vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij lahko izračuna na dva načina: kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celota. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena je tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je zdajšnja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun zdajšnje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2021 so zavarovalnice vrednoteno skladno z MSRP oblikovale kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 5.703,9 mio EUR, pozavarovalnici pa v višini 553,3 mio EUR, vrednoteno po direktivi Solventnost II pa 5.028,4 mio EUR oziroma 364,4 mio EUR. Slike v nadaljevanju prikazujejo vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenih po direktivi Solventnost II, po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunavajo na ravni homogenih vrst tveganj.[27] Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične

[27] Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovalno-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II.

rezervacije zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrstah poslovanja zavarovanje z udeležbo pri dobičku in zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnici, na katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane premije.

Slika 10:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2021

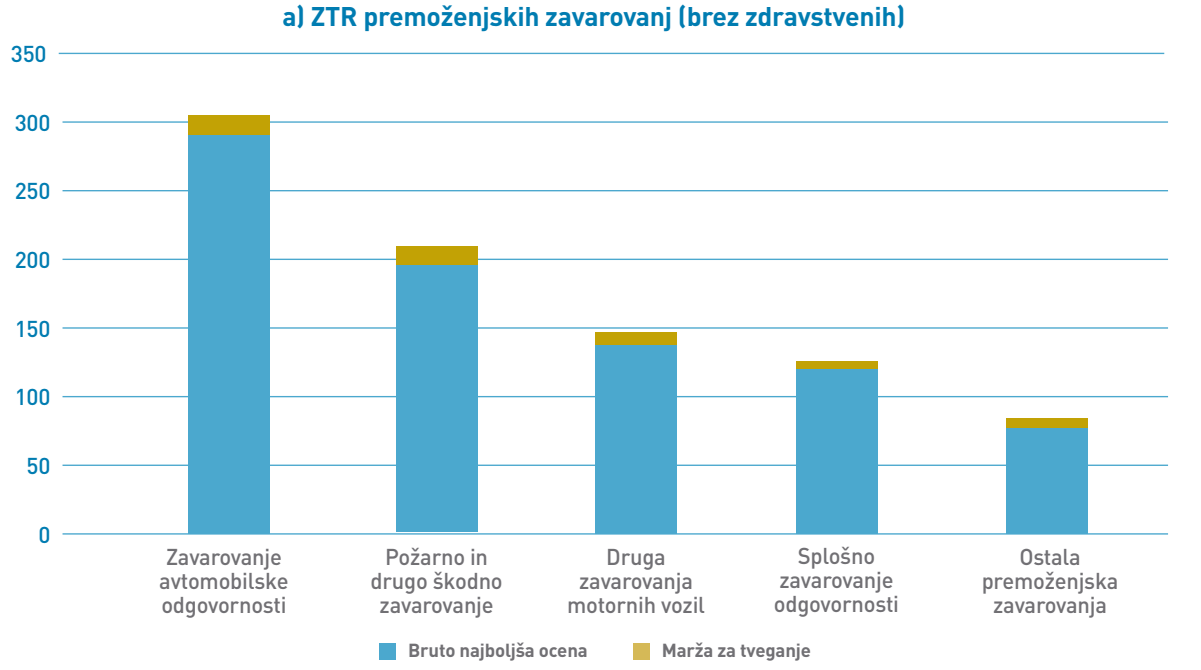

Vir: Letna S2-poročila

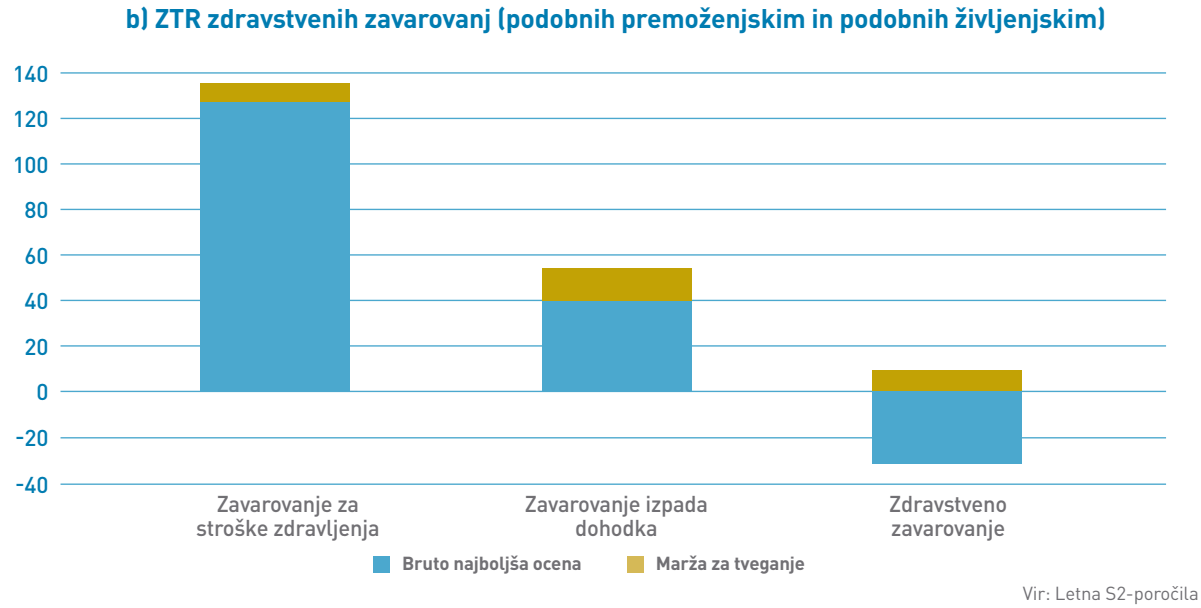

Vir: Letna S2-poročila

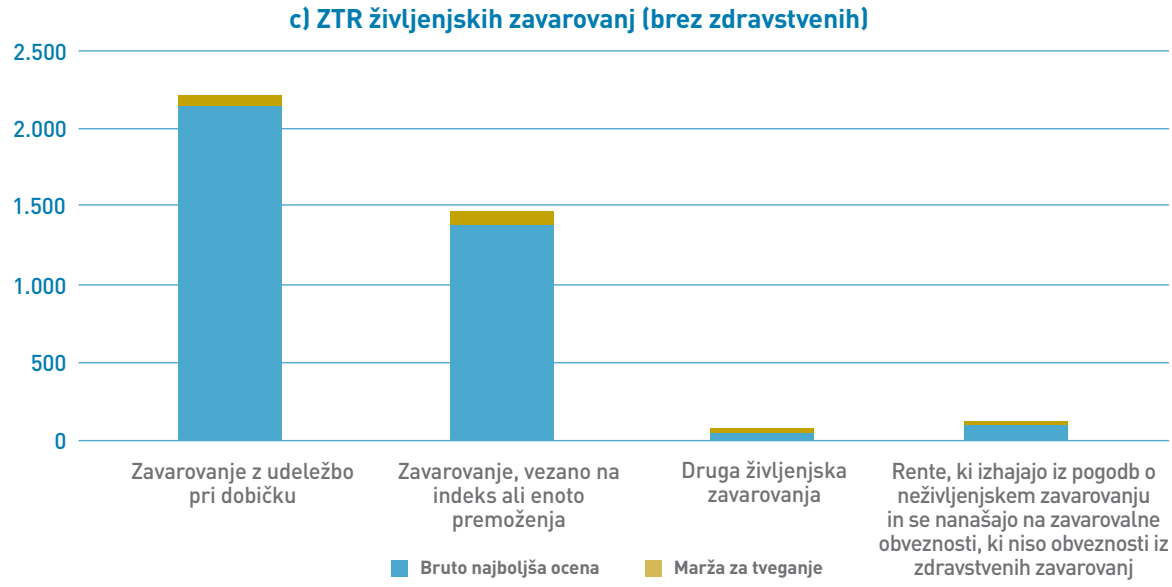

Vir: Letna S2-poročila

Slika 11:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2021

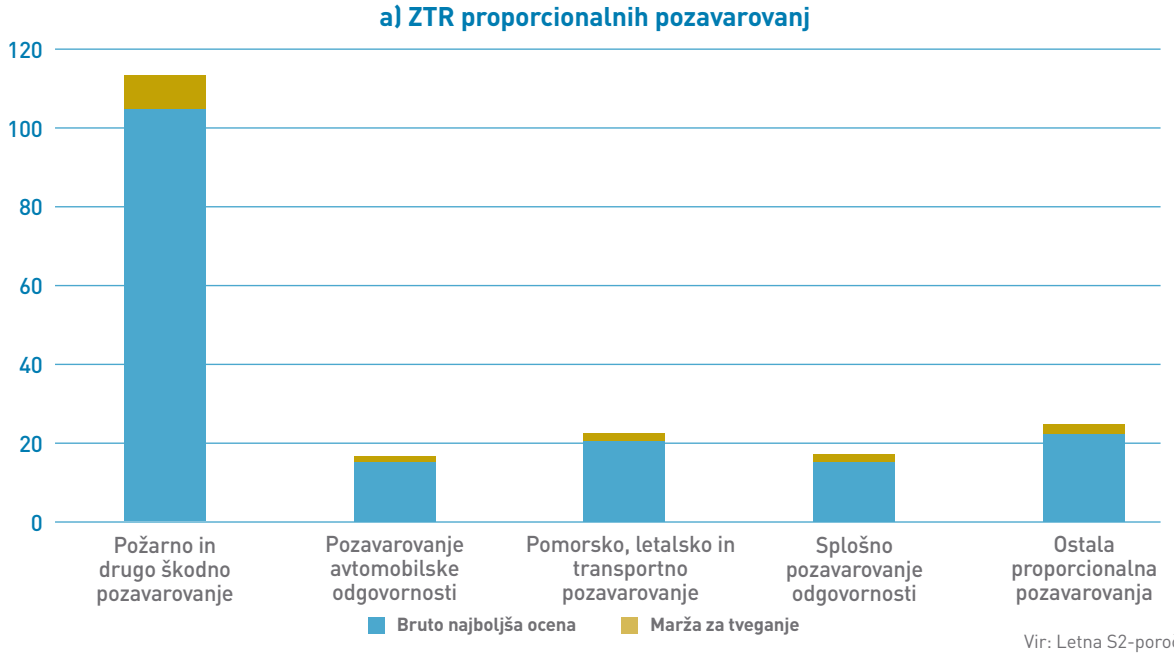

Vir: Letna S2-poročila

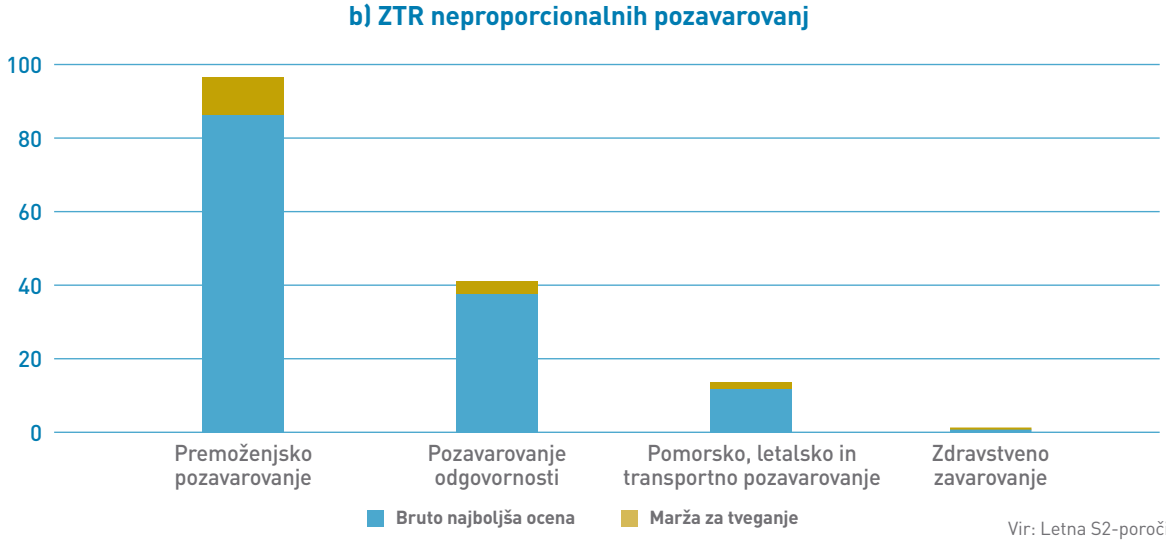

Vir: Letna S2-poročila

4.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2021

Zavarovalnice in pozavarovalnici so z uvedbo direktive Solventnost II dolžne pripravljati bilance stanja po MSRP in bilance stanja po direktivi Solventnost II in predpisih, sprejetih na njeni podlagi. Vrednotenje po direktivi Solventnost II je dosledno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb),[28] medtem ko lahko pri vrednotenju po MSRP pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (nabavna vrednost, tržna vrednost, odplačna vrednost).

V nadaljevanju prikazujemo bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic s postavkami, vrednotenimi po MSRP, in s postavkami, vrednotenimi po direktivi Solventnost II, na dan 31. 12. 2021.

Primerjava postavk sredstev in obveznosti, vrednotenih po MSRP, s postavkami, vrednotenimi za potrebe kapitalske ustreznosti, tj. po direktivi Solventnost II, nam pokaže, da je razlika največja pri vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij. Direktiva Solventnost II namreč zahteva, da se denarni tokovi zavarovalno-tehničnih rezervacij diskontirajo s tržnimi obrestnimi merami, medtem ko se po MSRP večji del rezervacij, razen matematičnih, ne diskontira. Tako vidimo, da so zavarovalno-

Preglednica 17:
Bilančne postavke zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotene po MSRP, na dan 31. 12. 2021 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP	**8.025,9**	**1.219,5**
Neopredmetena sredstva	56,3	4,7
Odložene terjatve za davek	8,8	3,7
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	164,9	3,5
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	5.177,1	856,1
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.841,7	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	3,3	2,6
Posojila, vezana na police	9,8	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	310,3	110,8
Depoziti pri cedentih	0,0	23,0
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	218,1	135,2
Terjatve iz naslova pozavarovanj	33,8	18,4
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	16,4	0,4
Lastne delnice	0,0	24,9
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	95,4	30,5
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	90,0	5,7
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP	**6.207,4**	**727,8**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.703,9	553,3
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	454,0	174,6
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	49,5	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.818,5**	**491,7**

Vir: Letna S2-poročila

[28] Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II).

-tehnične rezervacije, vrednotene po MSRP, višje in so pri zavarovalnicah na dan 31. 12. 2021 znašale 5.703,9 mio EUR (lani 5.757,2 mio EUR), kar je 13,4 odstotka ali 675,5 mio EUR več kot na dan 31. 12. 2021 po direktivi Solventnost II. Pri pozavarovalnicah je relativna razlika še večja. Zavarovalno-tehnične rezervacije, oblikovane po MSRP, so na dan 31. 12. 2021 znašale 553,3 mio EUR in so bile za 51,8 odstotka višje od zavarovalno-tehničnih rezervacij po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2021. Navedeno gre pripisati temu, da sta imeli pozavarovalnici zelo malo zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja, ki jih je treba diskontirati že po MSRP.

Sprememba pri vrednotenju sredstev je manjša. Sprememb pri vrednotenju sredstev je namreč manj, saj so pretežno tudi po MSRP vrednotena po tržnih vrednostih. Tako je vrednost naložb (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks) po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2021 pri zavarovalnicah manjša za 7,3 odstotka od vrednosti istih naložb po Solventnosti II. Pri pozavarovalnicah je vrednost naložb po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2021 znašala 856,1 mio EUR in je bila s tem za 173,9 mio EUR ali 16,9 odstotka nižja od vrednosti naložb po direktivi Solventnost II. Opaznejše razlike nastanejo, če ima zavarovalnica oziroma pozavarovalnica naložbe v povezane družbe, za katere veljajo omenjena pravila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35, po katerih je tržna vrednost povezane družbe presežek sredstev nad obveznostmi. Poleg tega opaznejše razlike nastajajo tudi pri terjatvah iz naslova zavarovanj in terjatvah do posrednikov, kajti vrednotenje po direktivi Solventnost II ne upošteva tistega dela terjatev, ki še ni zapadel v plačilo, po MSRP pa se upoštevajo vse obračunane terjatve.

Preglednica 18:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2021 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**8.019,7**	**1.269,4**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	47,7	23,5
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	178,2	4,3
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	5.584,4	1.030,0
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.753,6	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	17,5	2,6
Posojila, vezana na police	11,1	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	181,9	66,4
Depoziti pri cedentih	0,0	23,0
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	88,9	22,7
Terjatve iz naslova pozavarovanj	30,6	17,8
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	16,5	0,4
Lastne delnice	0,0	48,0
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	92,3	30,5
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	17,0	0,1
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	**5.597,8**	**539,1**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.028,4	364,4
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	569,4	174,7
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,0	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**2.421,9**	**730,3**

Vir: Letna S2-poročila

4.10. Kazalniki poslovanja

V preglednici 19 je prikazanih nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij pri premoženjskih zavarovanjih se je pri zavarovalnicah v letu 2021 glede na leto 2020 malenkostno poslabšalo, in sicer za 0,6 odstotne točke, ker so se v skupini premoženjskih zavarovanj čisti prihodki od zavarovalnih premij povišali manj, kot so se povišali čisti odhodki za škode. Pri življenjskih zavarovanjih pa se je škodni količnik izboljšal kar za 5,8 odstotne točke, ker so se v skupini življenjskih zavarovanj močno povečali čisti prihodki od zavarovalnih premij, medtem ko so čisti odhodki za škode ostali na isti ravni.

Pri pozavarovalnicah se je kazalnik »delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA« v nasprotju z zavarovalnicami izboljšal za 3,3 odstotne točke, in sicer iz razloga, ker je bilo povečanje čistih prihodkov od zavarovalnih premij višje (8,7 odstotka) od povečanja odhodkov za škode (3,5 odstotka).

Razmerje obratovalnih stroškov v **čistih prihodkih od zavarovalnih premij** pri zavarovalnicah je v skupini premoženjskih zavarovanj ostalo na isti ravni, v skupini življenjskih zavarovanj pa se je to razmerje izboljšalo, kar je rezultat nižjega povečanja obratovalnih stroškov od povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij.

Pozavarovalnici sta v letu 2021 ohranili enak rezultat pri kazalniku »delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA«.

V nadaljevanju lahko vidimo, da je zelo dobra tudi pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami, tako pri zavarovalnicah in še posebej pri pozavarovalnicah.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Pri zavarovalnicah in tudi pri pozavarovalnicah se je ta stopnja nekoliko povečala. Pri zavarovalnicah povečanje izhaja iz tega, ker je stanje kapitala nekoliko zraslo, stanje obveznosti do virov sredstev kot celote pa se je nekoliko zmanjšalo. Pri pozavarovalnicah pa je povečanje posledica večjega povečanja kapitala od povečanja obveznosti do virov sredstev.

Kazalnik čiste donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem lastniškega kapitala. Tako pri zavarovalnicah kot pri pozavarovalnicah se je v letu 2021 glede na leto 2020 povišal, še posebej močno pri pozavarovalnicah. Pri zavarovalnicah in pri pozavarovalnicah je povečanje imenovanega kazalnika posledica dejstva, da se je čisti poslovni izid povečal bolj od povprečnega stanja lastniškega kapitala.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji, ki prikazuje odstotek

Preglednica 19:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic (v %)

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
Kazalnik	2020	2021	2020	2021
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	64,5 %	65,1 %	69,7 %	66,4 %
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	80,9 %	75,1 %	-	-
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	21,3 %	21,4 %	31,3 %	31,3 %
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij - ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	22,6 %	21,2 %	-	-
Koef. nalaganja oz. pokritost vseh zavar.-teh. rezervacij z naložbami	122,6 %	126,2 %	144,2 %	142,2 %
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	21,4 %	22,5 %	38,1 %	39,1 %
Čista donosnost kapitala	8,8 %	11,6 %	-1,9 %	13,7 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji - PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	84,5 %	82,5 %	72,2 %	70,8 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji - ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	95,7 %	98,5 %	26,2 %	31,0 %

Vir: Letni statistični obrazci, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2020 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2020 ter letni statistični obrazci, nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2021 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2021

zadržanja premije oziroma lastni delež, vidimo, da je ta odstotek pri zavarovalnicah pri premoženjskih zavarovanjih nekoliko nižji, kar pomeni, da je delež pozavarovanja nekoliko višji. Pri življenjskih zavarovanjih je ta odstotek zelo visok, kar pomeni, da je delež pozavarovanja zelo nizek. Pri pozavarovalnicah je delež pozavarovanja v premoženjskih zavarovanjih precej visok, kar pomeni, da je delež pozavarovanja relativno nizek. Obratna pa je situacija pri življenjskem zavarovanju, kar pomeni, da je delež pozavarovanja zelo visok.

4.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2021

Kapitalska ustreznost po direktivi Solventnost II je razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Lastni viri sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi skladno s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev, ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda pa do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni samo osnovni lastni viri sredstev ter med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda pa do višine določene meje. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Zahtevani solventnostni kapital se skladno s pravili direktive Solventnost II vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega

Preglednica 20:
Struktura osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih sredstev	2.390,1	738,5
Od tega podrejene obveznosti	96,7	78,1
Skupni znesek pomožnih lastnih sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	2.390,1	738,5
Prvi razred - neomejene postavke	2.293,3	660,4
Prvi razred - omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	81,7	78,1
Tretji razred	0,0	0,0
Skupni primerni znesek osnovnih lastnih sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	2.340,3	671,3
Prvi razred - neomejene postavke	2.293,3	660,4
Prvi razred - omejene postavke	15,0	0,0
Drugi razred	32,0	10,9
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala	1.083,0	269,5
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala	345,7	75,7
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	220,7 %	274,0 %
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	677,0 %	886,4 %

Vir: Letna S2-poročila

Slika 12:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2021

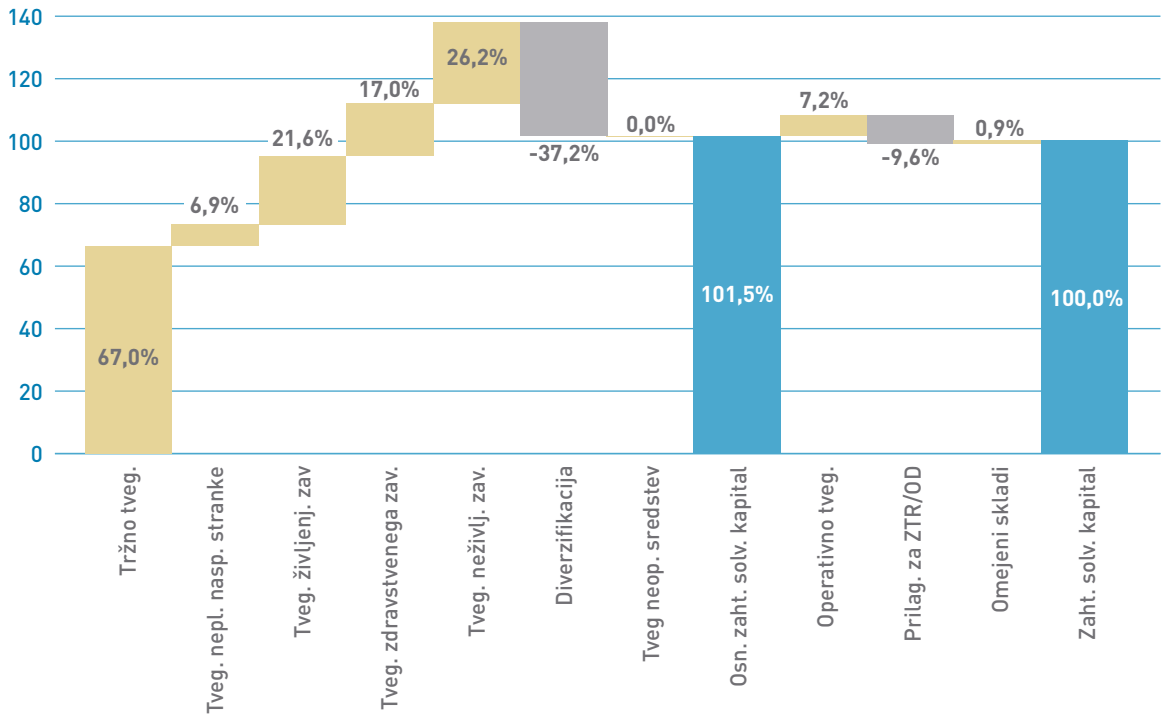

Vir: Letna S2-poročila

Slika 13:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2021

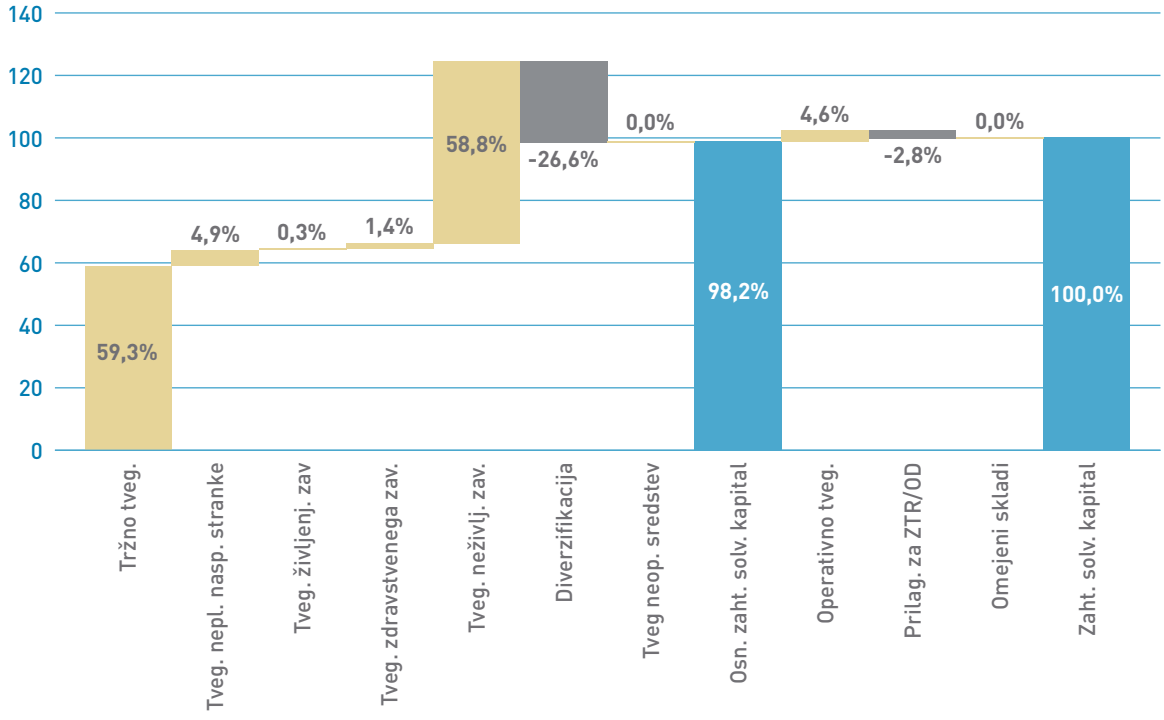

Vir: Letna S2-poročila

kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 odstotka za obdobje enega leta.

Iz zgornje preglednice vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) oziroma zahtevanim minimalnim kapitalom (MCR) po stanju na dan 31. 12. 2021 za zavarovalnice in pozavarovalnici primerno. Za zavarovalnice se je to razmerje nekoliko poslabšalo, saj je lani znašalo 227,7 odstotka, medtem ko se je za pozavarovalnici skupaj s količnikom 269,5 nekoliko izboljšalo glede na količnik iz leta 2020, ki je znašal 268,1 odstotka, do česar je privedlo večje povečanje skupnega primernega zneska lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala od skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala.

Sliki 12 in 13 prikazujeta sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajema najmanj:

1. modul tveganj premoženjskih zavarovanj,
2. modul tveganj življenjskih zavarovanj,
3. modul tveganja zdravstvenih zavarovanj,
4. modul tržnih tveganj,
5. modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

Z zgornje slike je razvidno, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, ki pa je več kot polovico manjše, temu pa tveganje življenjskega zavarovanja. Manjše od tega je tveganje zdravstvenega zavarovanja, še manjše pa je tveganje neplačila nasprotne stranke.

Pri pozavarovalnicah je slika sestave zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna. Tudi pri pozavarovalnicah je v letu 2021 največji delež pripadel tržnemu tveganju. Samo za 0,5 odstotne točke manjše je tveganje premoženjskega ali neživljenjskega zavarovanja. Deleži preostalih tveganj so zelo majhni. S 4,9 odstotka je omembe vredno še tveganje neplačila nasprotne stranke.

Naslednja slika prikazuje še sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja največje tveganje lastniških vrednostnih papirjev, kar je še posebej izrazito pri pozavarovalnicah, ki imata večji delež naložb v lastniške vrednostne papirje. Pri pozavarovalnicah je tudi precejšnje tveganje obrestnega tveganja. V tveganju iz pogodb neživljenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah največje tveganje pomenijo premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa je temu blizu še tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja je pri zavarovalnicah največje tveganje predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje stroškov življenjskega zavarovanja. Kot rečeno, je pri pozavarovalnicah tveganje življenjskega zavarovanja zaradi majhnega obsega premij življenjskega zavarovanja zelo majhno. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je, predvsem pri zavarovalnicah, največje tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna neživljenjskim oziroma premoženjskim zavarovanjem (NSLT zdravstvena zavarovanja).

Slika 14:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnici (v %)

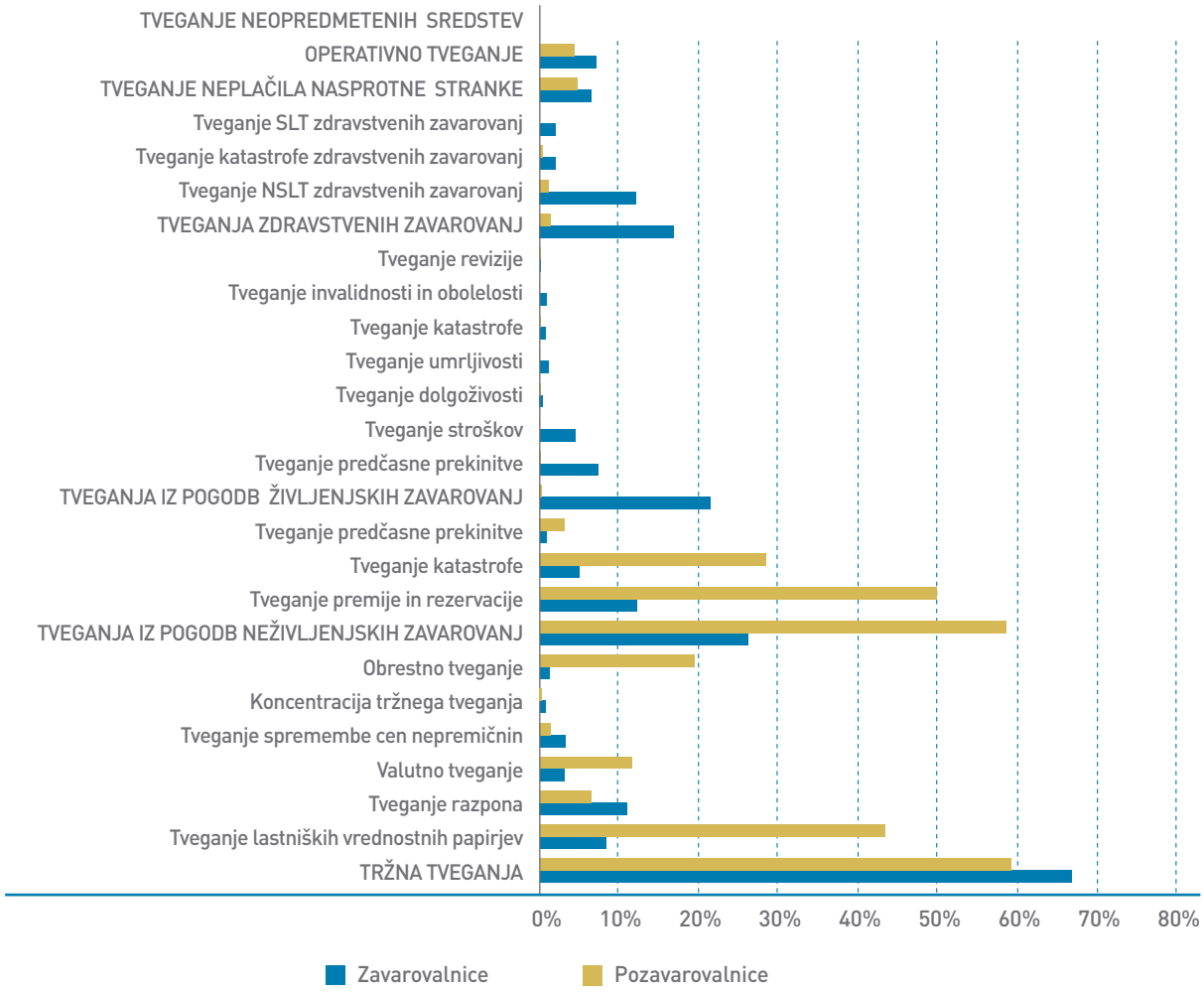

Vir: Letna S2-poročila

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

5. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

5.1. Pokojninske družbe

Skladno z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2020, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja — dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2. Dodatno zavarovanje, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, po ZPIZ-2 pomeni zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev, vključenih v to obliko zavarovanja, zato da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih s pokojninskim načrtom ali ZPIZ-2, zagotovijo pravica do dodatne pokojnine ali druge pravice, določene v ZPIZ-2.

Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe ZZavar-1, če ni drugače določeno z ZPIZ-2 ali predpisi, izdanimi na njuni podlagi. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki zajema posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo.

Konec leta 2021 so imele štiri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj se je prejšnjim trem - Savi, pokojninski družbi, d. d., Triglavu, pokojninski družbi, d. d., in Pokojninski družbi A, d. d., v letu 2021 pridružila še Prva pokojninska družba, d. d.

Prva pokojninska družba, d. d., je nastala v letu 2021 z oddelitvijo od Prve osebne zavarovalnice, d. d., s čimer je bilo nanjo preneseno tudi upravljanje vseh pokojninskih skladov Prve osebne zavarovalnice ter tistih produktov pokojninske rente, ki so oblikovani po ZPIZ-2. Oddeljena in novoustanovljena družba je bila vpisana v poslovni register dne 1. 10. 2021. Nastanek nove pokojninske družbe je treba imeti pred očmi, ko med sabo primerjamo postavke izkaza izida in bilance stanja za leto 2021 oziroma v tem letu z letom 2020.

Pri prvih treh pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

5.1.1. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2020 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, za leto 2021 pa na nerevidiranih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 104/15, 12/18 in 82/20), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13 in 12/18), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13)).

Pokojninske družbe so v letu 2021 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid, ki je znašal 2,4 mio EUR in je bil za 2,2 mio EUR višji od zavarovalno-tehničnega izida za leto 2020, kar je zelo razveseljivo, še posebej v primerjavi z dejstvom, da se je v preteklem primerjalnem obdobju, to je v letu 2020 glede na leto 2019, zavarovalno-tehnični izid znižal za 1,6 mio EUR. Višji zavarovalno-tehnični izid je predvsem posledica precej višjih čistih prihodkov za zavarovalne premije (za 4,7 mio EUR), katerih povišanje je močno višje od povišanja čistih odhodkov za škode, ki je znašalo (le) 1,6 mio EUR. Precej višji so tudi drugi čisti prihodki od zavarovanja oziroma drugi zavarovalni prihodki, v okviru katerih gre za prihodke od vstopnih in za upravljavske provizije ter prihodke za administrativne stroške, katerih povišanje znaša 2,4 mio EUR. Poleg tega je pozitiven tudi rezultat naložbenja.

Vse štiri pokojninske družbe so poslovno leto 2021 končale s pozitivnim čistim poslovnim izidom. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2021 ustvarile dobiček v višini 5,7 mio EUR, kar je precej, kar za 4,4 mio EUR ali 338 odstotkov več kot v letu 2020, k čemur vodi tudi zajem rezultata novoustanovljene Prve pokojninske družbe. Zaradi višjega čistega dobička je višji tudi celotni vseobsegajoči donos, ki

Preglednica 21:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	B) IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2020	Leto 2021
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	9,3	14,0
II.	Prihodki naložb	2,3	4,2
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja (drugi zavarovalni prihodki)	8,6	11,0
V.	Čisti odhodki za škode	3,5	5,1
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-6,2	-9,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	5,9	7,3
IX.	Odhodki naložb	1,2	0,8
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	2,1	1,2
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	1,1	3,3
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV - V - VI - VIII - IX - XI - XII)	0,2	2,4
	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	0,2	2,4
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	1,1	3,3
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj (1 + 2)	0,0	0,0
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj (1 + 2)	0,0	0,0
IX.	Drugi prihodki (1 + 2)	0,0	0,1
X.	Drugi odhodki (1 + 2)	0,0	0,1
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV - V - VI + VII - VIII + IX - X)	1,3	5,7
XII.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI - XII + XIII)	1,3	5,7
	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	1,3	5,7
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	0,4	-1,1
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	1,7	4,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021

bi bil na ta račun še višji, če ga ne bi zniževal drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi, ki je negativen zaradi čistih izgub iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2021 znaša 1.443,8 mio EUR, kar je kar za 506,2 mio EUR oziroma za 54,0 odstotka več kot na dan 31. 12. 2020, k čemur vodi predvsem dodana bilančna vsota novoustanovljene pokojninske družbe.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 89,5 odstotka, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Sredstva iz finančnih pogodb predstavljajo naložbe v korist članov skupin kritnih skladov življenjskega cikla, ki znašajo na bilančni datum 1.297,5 mio EUR. Omenjena postavka se je glede na predhodno leto povečala za 52,6 odstotka.

V zvezi z zgoraj navedenim podatkom so največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb predstavljale obveznosti iz finančnih pogodb, ki so na dan 31. 12. 2021 znašale 1.297,3 mio EUR, kar je 89,85 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se povečale za 52,6 odstotka. Skladno z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 (MSRP 4) se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj v obdobju varčevanja izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb, in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami. Prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja v obdobju varčevanja MSRP 4 torej obravnava kot finančne, in ne kot zavarovalne pogodbe.

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini zdajšnje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Preglednica 22:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2020 in 31. 12. 2021 (v mio EUR)

		Leto 2020	Leto 2021	Indeks 21/20
	SREDSTVA	936,6	1.443,8	154,2
A	Neopredmetena sredstva	0,3	0,5	141,8
B	Opredmetena osnovna sredstva	0,9	1,2	134,6
F	Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah	0,5	0,4	97,7
G	Finančne naložbe	80,0	133,2	166,4
J	Sredstva iz finančnih pogodb	850,5	1.297,5	152,6
K	Terjatve	0,7	1,8	259,7
M	Denar in denarni ustrezniki	3,6	6,1	167,2
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	936,6	1.443,8	154,2
A	Kapital	47,7	73,7	154,5
C	Zavarovalno-tehnične rezervacije	32,7	65,2	199,4
E	Druge rezervacije	3,3	3,1	92,6
H	Obveznosti iz finančnih pogodb	850,3	1.297,3	152,6
J	Obveznosti iz poslovanja	0,0	0,2	-
K	Ostale obveznosti	2,6	4,3	167,0

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2020 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2021

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2021 izkazale obveznosti iz finančnih pogodb v višini 1.297,3 mio EUR in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 65,2 mio EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so skladno z MSRP 4 v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, vendar po vsebini ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj povečale za 447 mio EUR oziroma za 52,6 odstotka, medtem ko so se zavarovalno-tehnične rezervacije kot obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 32,5 mio EUR oziroma 99,4 odstotka.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2021 sestavljal 5,1 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 73,7 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2020 se je kapital povečal za 26,0 mio EUR oziroma za 54,5 odstotka, pri čemer se je osnovni kapital povišal za osnovni kapital novoustanovljene Prve pokojninske družbe, d.d., poleg tega pa so se povečale tudi rezerve iz dobička za 8,0 mio EUR, preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let za 4,3 mio EUR in kapitalske rezerve za 0,7 mio EUR.

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v preglednici 23.

Pokojninske družbe so za leto 2021 izkazale delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji v višini 5,9 odstotka, kar je za 1,1 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. Navedeno gibanje sledi iz dejstva, da se je obračunana premija povišala bolj kot stroški.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med

Preglednica 23:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2020 in 2021 (v %)

KAZALNIK	2020	2021
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	7,0 %	5,9 %
Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami	104,4 %	103,6 %
Delež kapitala v financiranju	5,1 %	5,1 %
Čista donosnost kapitala	2,8 %	7,5 %
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100,0 %	100,0 %

Vir: Revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2020 oziroma za leto 2020 in nerevidirane bilance stanja in nerevidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2021 oziroma za leto 2021, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov na dan 31. 12. 2020 in 31. 12. 2021

Preglednica 24:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2020 in 31. 12. 2021 (v mio EUR)

KAPITAL	2020	2021
Temeljni kapital	45,2	64,7
Zajamčeni kapital	11,1	11,1
Izpolnjevanje zahteve iz tretjega odstavka 106. člena ZZavar	33,1	46,9
Dodatni kapital	0,0	0,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	44,8	64,3
Zahtevani minimalni kapital	33,1	46,9
Razpoložljivi kapital / zahtevani minimalni kapital	135,3 %	137,1 %

Vir: Obrazci KUS

naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v obdobju izplačevanja rent ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2020 in 31. 12. 2021 je zadovoljiv.

Delež kapitala v vseh obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2021 znašal 5,1 odstotka, kar je enako kot v preteklem letu.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2021 močno višja kot v letu 2020 in je znašala 7,5 odstotka, kar je posledica višje stopnje povečanja čistega poslovnega izida od stopnje povečanja povprečnega kapitala.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

Iz zgornje preglednice lahko razberemo, da se je v povprečju razmerje med razpoložljivim kapitalom in zahtevanim minimalnim kapitalom pokojninskih družb povečalo. Vse tri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2020 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom, kar velja tudi za vse štiri pokojninske družbe na dan 2021.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2021 znaša 64,7 mio EUR, kar je za 19,5 mio EUR oziroma za dobrih 43 odstotkov več kot leto prej. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja osnovnega kapitala novoustanovljene Prve pokojninske družbe, d.d., rezerv iz dobička za 8,0 mio EUR, prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let za 4,3 mio EUR in povečanja kapitalske rezerve za 0,7 mio EUR. Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2021 ne izkazuje dodatnega kapitala. Povečanje temeljnega kapitala je vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 19,5 mio EUR oziroma za 43,5 odstotka. Povečal se je tudi zahtevani minimalni kapital, ki je bil v primerjavi z 31. 12. 2020 višji za 13,8 mio EUR in je tako na dan 31. 12. 2021 znašal 46,9 mio EUR.

Ob večjem razpoložljivem kapitalu, ki se je povečal bolj kot zahtevani minimalni kapital, so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2021 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 17,4 mio EUR, kar je za 5,7 mio EUR več kot po stanju na dan 31. 12. 2020.

5.2. Splošni podatki pokojninskih skladov,[29] oblikovanih kot kritni skladi

Kritni sklad po 323. členu ZPIZ-2 je premoženje, namenjeno kritju obveznosti zavarovalnice ali pokojninske družbe iz dodatnega zavarovanja. Kritni sklad, ki je last zavarovalnice ali pokojninske družbe, se oblikuje in upravlja izključno v korist članov dodatnega zavarovanja, kritni sklad iz dodatnega

[19] Pokojninski sklad se po 216. členu ZPIZ-2 lahko oblikuje kot vzajemni pokojninski sklad, krovni pokojninski sklad ali kritni sklad. Pokojninski sklad lahko po 257. členu ZPIZ-2 oblikujejo in upravljajo pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, in banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov. Ne glede na navedeno lahko banka oblikuje pokojninski sklad samo kot vzajemni pokojninski sklad ali pa kot krovni pokojninski sklad.

zavarovanja pa je dovoljeno uporabiti samo za izplačilo obveznosti iz tega zavarovanja.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

Pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj so v letu 2021 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 128,2 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR oziroma 0,08 odstotka več kot v letu 2020. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale kar 81,7 odstotka (v letu 2020 58,4 odstotka, pri čemer je treba vzeti v obzir, da 20,3 odstotka odpade na novoustanovljeno Prvo pokojninsko družbo), zavarovalnice pa 18,3 odstotka. Največji tržni delež glede na vrednost vplačil v dodatno zavarovanje ima še vedno Triglav, pokojninska družba, d. d.,[31] s 26,7-odstotnim tržnim deležem. Za njo je Pokojninska družba A, d. d., s 24,3-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Prva pokojninska družba, d. d., z 20,3-odstotnim tržnim deležem. Sledijo Zavarovalnica Triglav, d. d., s 15,8-odstotnim deležem, Sava, pokojninska družba, d. d., z 10,5-odstotnim tržnim deležem in Generali, d. d., z 2,5-odstotnim tržnim deležem. Kot lahko vidimo, so pri vseh pokojninskih družbah in zavarovalnicah vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2021 glede na leto 2020 porasla, samo pri Generali zavarovalnici, d. d., so upadla.

Največje število zavarovancev ima Prva osebna zavarovalnica, sledita pa Triglav, pokojninska družba, d. d., in Pokojninska družba A, d. d.

Največ zavarovancev, in sicer 266.045, kar je 93,5 odstotka vseh, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe; le 18.581 zavarovancev ima sklenjene individualne. Povprečno mesečno vplačilo v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi, izračunano iz razmerja med vplačilom v dodatno zavarovanje in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2021 znašalo med 24,64 EUR in 48,37 EUR oziroma 38,44 EUR.

Preglednica 26 prikazuje vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del za leti 2020 in 2021. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokoj-

Preglednica 25:
Vplačila v dodatno zavarovanje in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži zavarovalnic[30] in pokojninskih družb v letih 2020 in 2021 (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba	Vplačila v dodatno zavarovanje 2020 v mio EUR	%	Število zavaro-vancev 2020	%	Vplačila v dodatno zavarovanje 2021 v mio EUR	%	Število zavaro-vancev 2021	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	12,6	9,8	34.141	12,2	13,4	10,5	33.928	11,9
2	Triglav, pokojninska družba, d. d.	32,8	25,6	61.066	21,8	34,2	26,7	61.285	21,5
3	Pokojninska družba A, d. d.	29,4	23,0	52.423	18,7	31,1	24,3	54.619	19,2
4	Prva pokojninska družba, d. d.	-	-	-	-	26,0	20,3	88.814	31,2
5	POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)	74,8	58,4	147.630	52,7	104,7	81,7	238.646	83,8
6	Generali, d. d.	9,5	7,4	7.979	2,8	3,2	2,5	8.148	2,9
7	Prva osebna zavarovalnica, d. d.	24,9	19,4	87.337	31,2	-	-	-	-
8	Zavarovalnica Triglav, d. d.	18,9	14,8	37.325	13,3	20,3	15,8	37.832	13,3
9	ZAVAROVALNICE SKUPAJ 9 = (6 + 7 + 8)	53,3	41,6	132.641	47,3	23,5	18,3	45.980	16,2
10	POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (5 + 9)	128,1	100	280.271	100	128,2	100	284.626	100

Vir: Letna statistična poročila

[30] Med zavarovalnicami ni zajeta Modra zavarovalnica, d. d., ker je v času varčevanja upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov, ne pa kritnih skladov. S temi podatki Agencija za zavarovalni nadzor ne razpolaga in omenjene zavarovalnice v tem delu tudi ne nadzoruje.

[31] Skupna pokojninska družba se je v skladu s sklepi skupščine, ki je bila 22. novembra 2019, preimenovala v Triglav, pokojninsko družbo, d. d.

Preglednica 26:
Vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del, kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije za rentni del ter tržni deleži v letih 2020 in 2021 po zavarovalnicah in pokojninskih družbah (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba	Prenosi den. sredstev V letu 2020 v mio EUR	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2020 v mio EUR	%	Prenosi den. sredstev V letu 2021 v mio EUR	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2021 v mio EUR	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	4,3	4,7	13,7	4,7	6,9	7,3	18,8	5,6
2	Triglav, pokojninska družba, d. d.[32]	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Pokojninska družba A, d. d.	5,0	5,4	19,0	6,6	5,5	5,8	22,1	6,6
4	Prva pokojninska družba, d. d.	-	-	-	-	7,5	7,9	24,2	7,2
5	POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 5 = (1 + 2 + 3 + 4)	9,3	10,1	32,7	11,3	19,9	21,1	65,1	19,4
6	Generali zavarovalnica, d. d.	1,0	1,1	2,5	0,9	0,9	1,0	3,1	0,9
7	Modra zavarovalnica, d. d.	59,2	66,2	162,2	56,0	54,0	57,1	191,2	56,9
8	Prva osebna zavarovalnica, d. d.	6,9	7,7	25,8	8,9	-	-	-	-
9	Zavarovalnica Triglav, d. d.	13,0	14,6	66,6	23,0	19,7	20,8	76,5	22,8
10	ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (6 + 7 + 8 + 9)	80,1	89,6	257,1	88,7	74,6	78,9	270,8	80,6
11	POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 11 = (5 + 10)	92,0	100	289,8	100	94,5	100	335,9	100

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

ninske družbe in vse zavarovalnice, ena pokojninska družba pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2020 so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj prenesle 92,0 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritne sklade, namenjene izplačilu rent, v letu 2021 pa je bil ta znesek 94,5 mio EUR. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 80,6-odstotni delež, sredstva pokojninskih družb pa 19,4-odstotnega.

V preglednici 27 je prikazana vrednost sredstev kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2021, hkrati pa vrednost sredstev po posameznih vrstah kritnih skladov življenjskega cikla. Za zavarovalnice in pokojninske družbe je leto 2021 šesto leto varčevanja za dodatno pokojnino v tako imenovanih skladih življenjskega cikla,[33] v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki sledi preudarnejši naložbeni politiki, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Sredstva navedenih skladov skupaj so v tem letu znašala 1.588,5 mio EUR. Večina teh sredstev, in sicer 79,2 odstotka, so sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. Zelo majhen delež, vendar kljub temu večji kot v letu 2020, pa tvorijo sredstva preudarnih podskladov in dinamičnih podskladov. Delež sredstev prvih

[32] Triglav, pokojninska družba, d. d., ne izplačuje pokojninskih rent, njeni člani se v večini odločajo za pokojninsko rento pri Zavarovalnici Triglav.

[33] Pokojninske družbe, pa tudi drugi izvajalci pokojninskih zavarovanj so v letu 2016 zavarovancem začeli ponujati tudi možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. Skladno s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada (pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj skladno z ZZavar-1, banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2) skladno s 312. členom ZPIZ-2 v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji naložbeno politiko sklada življenjskega cikla oblikovali tako, da ima prvi, dinamični podsklad najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad sledi preudarnejši naložbeni politiki, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci skladno z ZPIZ-2 v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad s preudarnejšo naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.

Preglednica 27:
Sredstva kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2021
(v mio EUR in %)

	Obveznosti (čiste ZTR)	Vrednost sredstev	Presežek / primanjkljaj	Pokritost (v %)
KS DPZ - zagotavlja zajamčeno donosnost	1.253,7	1.258,4	4,7	100,4
KS DPZ - namenjen srednji starostni skupini	155,7	158,2	2,5	101,6
KS DPZ - namenjen najmlajši starostni skupini	171,5	171,9	0,5	100,3

Vir: Nerevidirani izkazi bilance stanja zavarovalnic in pokojninskih družb za leto 2021

znaša 10,0 odstotka, kar je 2,1 odstotne točke več kot v letu 2020, delež drugih pa 10,8 odstotka, kar je 2,2 odstotne točke več kot v letu 2020.

Slika 15 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2020 in 2021. Vidimo lahko, da se naložbena politika med tremi skladi močno razlikuje.

Tako v zajamčenem skladu večino naložb v letu 2021 predstavljajo podjetniške (38 odstotkov) in državne obveznice (33 odstotkov), pri čemer je odstotek podjetniških obveznic v letu 2021 ostal enak kot v letu 2020, odstotek državnih obveznic pa je za 4 odstotne točke padel. Bistveno nižji odstotek imajo kolektivni naložbeni podjemi (14 odstotkov) ter denar in depoziti (6 odstotkov). Pri tem se je glede na leto 2020 za 2 odstotni točki povečal delež kolektivnih naložbenih podjemov, delež denarja in depozitov pa je ostal nespremenjen. Omembe vreden je s 4 odstotki tudi delež nepremičnin.

V zmernem skladu, ki je namenjen zmerni starostni skupini, večino, tj. 36 odstotkov, naložb predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov. Poskočil je delež lastniškega kapitala in si s 23 odstotki izboril drugo mesto. Za njimi so z

Slika 15:
Struktura naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2020 ter 2021

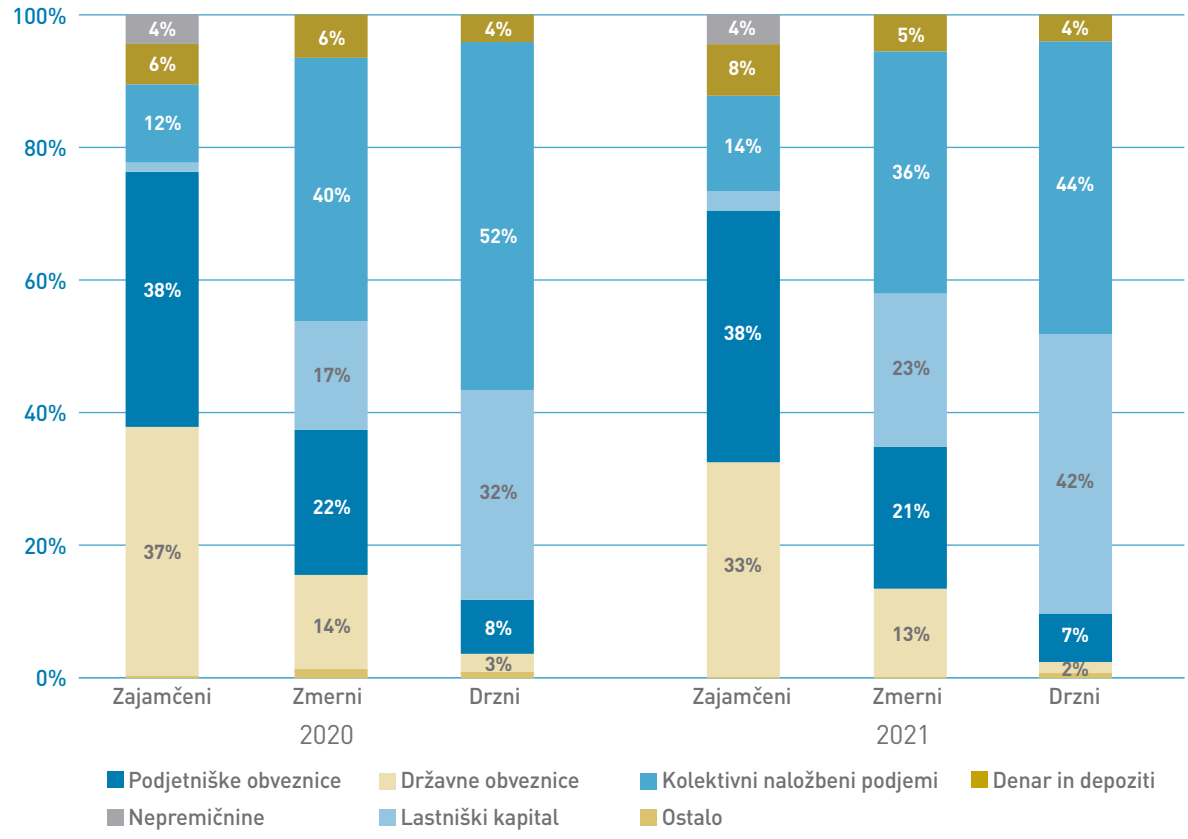

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

21 odstotki podjetniške in 13 odstotki državne obveznice. Vidimo, da se je struktura glede na leto 2020 spremenila predvsem v dobro naložb sredstev v lastniški kapital.

V drznem skladu, ki je namenjen najmlajši starostni skupini, največ sredstev, tj. 44 odstotkov, predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov. Z 42 odstotki jim sledijo vlaganja v lastniški kapital, ki so se glede na leto 2020 povečala za 10 odstotnih točk, predvsem na račun sredstev kolektivnih naložbenih podjemov. Na repu so s 7 odstotki podjetniške obveznice ter denar in depoziti s 4 odstotki.

Rast naložb v lastniški kapital je posledica oziroma potrditev dejstva, zapisanega v poglavju 3 tega poročila, da so delnice kljub zgodovinsko visoki inflaciji, motnjam v dobavnih verigah in pandemiji COVID-19 v letu 2021 dosegle visoke vrednosti.

Slika 16 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2020 in 2021. Kot je pričakovati, je glede na starost zavarovancev oziroma prejemnikov rent struktura naložb kritnih skladov rentnega dela podobna strukturi naložb zajamčenega sklada življenjskega cikla, in sicer so v letih 2020 in 2021 večino naložb predstavljale državne in podjetniške obveznice, prve 51 (62.139 tisoč EUR), druge pa 42 % ali 50.472 tisoč EUR. Pri tem se je delež obojih v letu 2021 zmanjšal v dobro kolektivnih naložbenih podjemov ter denarja in depozitov.

V letu 2021 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,11 odstotka na letni ravni. Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer do 50 odstotkov povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je pri nekaterih izvajalcih znašala manj, pri drugih pa več kot leto prej, saj se je gibala med -1,55 in 4,27 odstotka, medtem ko je leta 2020 znašala med -0,78 in 2,7 odstotka.

V prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je bila pri vseh zavarovalnicah in pokojninskih družbah donosnost v letu 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, precej višja kot v letu 2020. Tako je v letu 2021 donosnost v tem podskladu znašala med 18,28 in 27,35 odstotka in je bila celo na ravni leta 2019. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2021, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med 7,70 in 11,77, kar je tudi občutno višje kot v letu 2020, ko je znašala med 0,88 in 3,82, ter nekoliko, pa ne veliko nižje kot v letu 2019.

Slika 16:
Struktura naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2020 in 2021

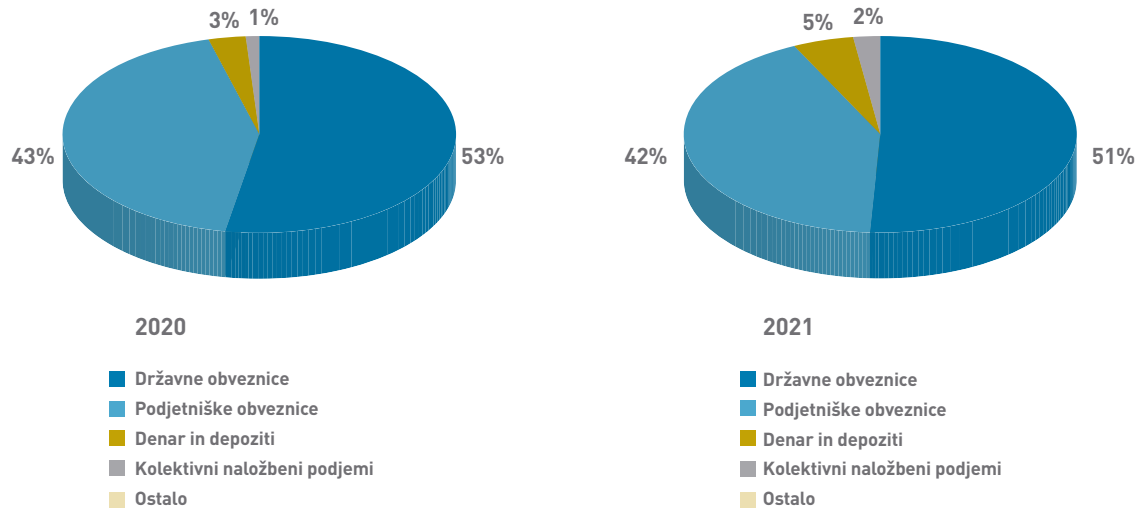

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

5.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi

Pokojninska družba premoženje kritnega sklada upravlja ločeno od drugega premoženja in zanj pripravlja tudi poseben izkaz poslovnega izida. V skladu s Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov pokojninska družba pripravlja poseben izkaz izida za obdobje varčevanja, na podlagi Sklepa o letnem poročilu zavarovalnic pa pokojninska družba sestavlja poseben izkaz izida za kritne sklade v času izplačevanja pokojninskih rent.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem pokojninskih družb prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo vse štiri pokojninske družbe. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin ter spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

Iz navedenega izkaza za leti 2020 in 2021 je razvidno, da so se finančni prihodki v letu 2021 v primerjavi z letom 2020, ki ni bilo preveč uspešno leto z vidika finančnih donosov, povečali kar za 40,4 mio EUR oziroma za dobrih 138 odstotkov. Povečanje finančnih prihodkov izhaja predvsem iz razloga, ker imamo v letu 2021 dodatno pokojninsko družbo, pa tudi iz razloga močnega povečanja

Preglednica 28:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2020	Leto 2021
I.	Finančni prihodki	29,2	69,6
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	5,3	3,7
III.	Finančni odhodki	11,6	10,8
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,6	0,5
V.	Rezultat iz naložbenja (I + II - III - IV)	22,3	61,9
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	7,4	10,8
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid, namenjen zavarovancem (V + VI +VII - VIII - IX)	14,9	51,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021

Preglednica 29:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2020	Leto 2021
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	9,3	20,0
II.	Prihodki od naložb	0,7	1,5
III.	Odhodki za škode	3,5	7,2
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-6,2	-12,9
V.	Stroški, vračunani po policah	0,3	0,9
V.a	Čisti obratovalni stroški	0,0	0,1
VI.	Odhodki naložb	0,1	0,4
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV - V - VI)	-0,1	0,1
VII.a	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV - V.a - VI)	0,2	0,9

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2021

čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 pri vseh pokojninskih družbah, ki so delovale že v letu 2020. Zaradi zelo močnega povišanja finančnih prihodkov in delnega znižanja finančnih odhodkov se je močno povečal tudi rezultat iz naložbenja, ki je v letu 2021 dosegel zavidljivih 61,9 mio EUR in tako celo presegel rezultat iz t. i. dobrega finančnega leta 2019, ko je znašal 42,9 mio EUR.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo tri pokojninske družbe, ena pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2021 so pokojninske družbe skupaj prenesle 20 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2020 je bil ta znesek 9,3 mio EUR, leta 2019 je ta znesek znašal 7,5 mio EUR, v letu 2018 je bil ta znesek 6,1 mio EUR, v letu 2017 je znašal 4,5 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 3,1 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika. Glede na povečanje zneskov iz leta v leto lahko vidimo, da vedno več zavarovancev pridobiva pravico do dodatne starostne pokojnine.

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2021 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 1.393,8 mio EUR (leta 2020 934,8 mio EUR, leta 2019 866,7 mio EUR, leta 2018 777,1 mio EUR, leta 2017 734,8 mio EUR, leta 2016 678,6 mio EUR, leta 2015 580,4 mio EUR, leta 2014 pa 550,6 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 1.339,5 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 53,8 mio EUR.

Slika 17:
Prenosi denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2021 (v mio EUR, 31. 12.)

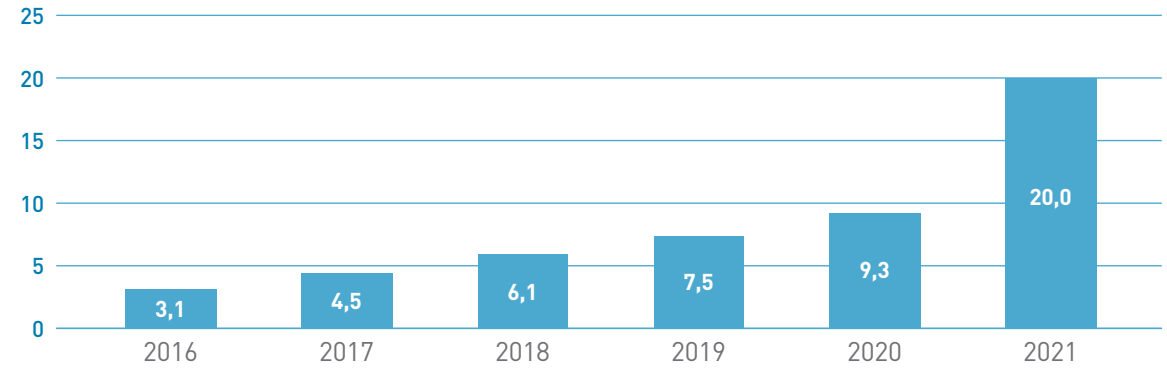

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta od 2016 do 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2021

Slika 18:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2020 in 31. 12. 2021 (v mio EUR)

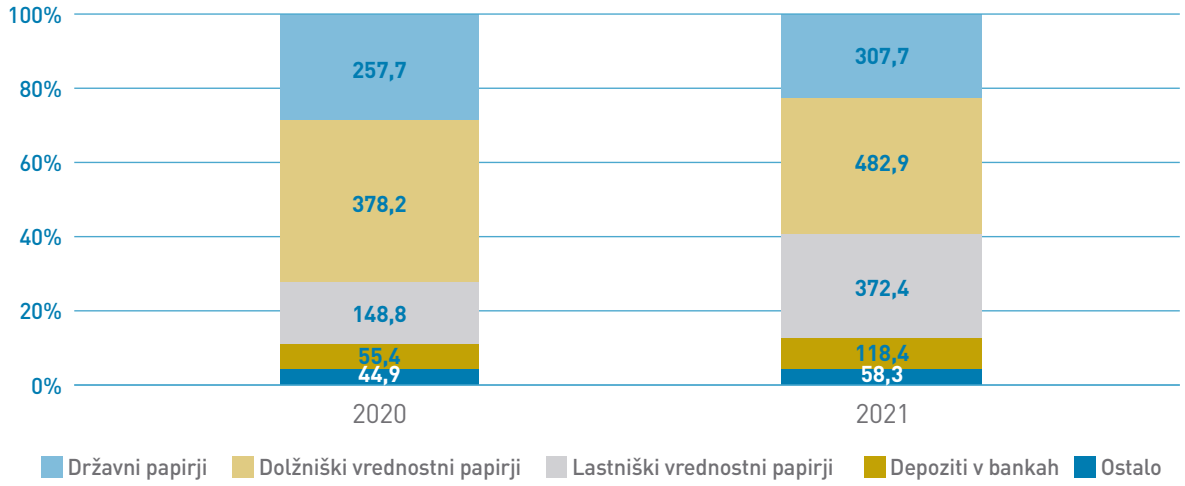

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

V sestavi naložb kritnih skladov pokojninskih družb so po stanju na dan 31. 12. 2021, tako kot prejšnje leto, največji delež imele naložbe v druge (podjetniške) dolžniške vrednostne papirje in znašajo 482,9 mio EUR ali 36,1 odstotka (v letu 2020 so znašale 378,2 mio EUR ali 42,7 odstotka). Drugo mesto so zasedle naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so znašale 372,4 mio EUR oziroma 27,8 odstotka in so glede na leto 2020 porasle kar za 150,3 odstotka ter tako prehitele državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država, ki so znašale 307, 5 mio EUR oziroma 23 odstotkov vseh naložb kritnih skladov. Precej manjše pa so naložbe v bančne depozite, ki znašajo 118,4 mio EUR ali 8,8 odstotka, in ostale naložbe, ki znašajo 58,3 mio EUR ali 4,4 odstotka.

Če primerjamo višino naložb kritnih skladov pokojninskih družb v letu 2021 z njihovo višino v letu 2020, lahko ugotovimo, da je bila rast zelo visoka in je znašala kar 51,4 odstotka, kar verjetno lahko pripišemo predvsem dejstvu, da smo v letu 2021 dobili dodatno pokojninsko družbo. Če pa primerjamo sestavo naložb kritnih skladov v letu 2021 z letom 2020, ugotovimo, da so se vrednostno in odstotno najbolj povečale naložbe v lastniške vrednostne papirje (kar za 223,6 mio EUR ali za 11 odstotnih točk), kar, kot smo predhodno že ugotovili, lahko pripišemo dejstvu, da so delnice kljub zgodovinsko visoki inflaciji, motnjam v dobavnih verigah in pandemiji COVID-19 v letu 2021 dosegle visoke vrednosti.

5.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi

Kot je v poglavju 4.3, ki se nanaša na pokojninske sklade pokojninskih družb, zapisano za pokojninske družbe, tudi za zavarovalnice velja, da premoženje kritnih skladov upravljajo ločeno od drugega premoženja in zanje pripravljajo posebne izkaze poslovnega izida. Ravno tako, kot je za pokojninske sklade pokojninskih družb za obdobje varčevanja podlaga za te izkaze za čas varčevanja Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, za izkaze za čas izplačevanja pokojninskih rent pa Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, velja tudi za pokojninske sklade zavarovalnic.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem zavarovalnic prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljata dve zavarovalnici. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin in spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada.

V nasprotju s pokojninskimi skladi, oblikovanimi kot kritni skladi pokojninskih družb, pa pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi zavarovalnic, ugotavljamo, da so se finančni prihodki v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 precej zmanjšali, in sicer za 11,2 mio EUR oziroma za

Preglednica 30:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2020	Leto 2021
I.	Finančni prihodki	26,0	14,8
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	1,2	0,0
III.	Finančni odhodki	8,3	7,0
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,3	0,0
V.	Rezultat iz naložbenja (I + II - III - IV)	18,6	7,8
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	6,0	2,9
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid, namenjen zavarovancem (V + VI +VII - VIII - IX)	12,6	5,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leti 2020 in 2021

43,1 odstotka. Po drugi strani so nekoliko upadli finančni odhodki, tj. za 1,0 mio EUR ali za 15,7 odstotka. Navedeno zmanjšanje finančnih prihodkov in finančnih odhodkov je predvsem posledica dejstva, da se je v letu 2021 od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, dejavnost ponujanja in izplačevanja pokojninskih rent in upravljanja pokojninskih skladov in kritnih skladov za izplačevanje pokojninskih rent.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve zavarovalnici. V letu 2021 so zavarovalnice skupaj prenesle 74,5 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2020 pa je bil ta znesek 80 mio EUR. Ob tem padcu je treba vedeti, da se je v letu 2021 od Prve osebne zavarovalnice, d. d., v postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe Prva pokojninska družba, d. d., oddelila dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, dejavnost ponujanja in izplačevanja pokojninskih rent in upravljanja pokojninskih skladov in kritnih skladov za izplačevanje pokojninskih rent. Leta 2019 je bil ta znesek 70,4 mio EUR, v letu 2018 je bil ta znesek 53,8 mio EUR, v letu 2017 je znašal 38,4 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 24,3 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi slika 19.

Preglednica 31:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) zavarovalnic za leti 2020 in 2021 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2020	Leto 2021
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	80,0	74,5
II.	Prihodki od naložb	11,4	5,9
III.	Odhodki za škode	33,0	33,7
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-52,8	-42,8
V.	Stroški, vračunani po policah	1,4	1,2
V.a	Čisti obratovalni stroški	0,7	0,6
VI.	Odhodki naložb	5,0	2,7
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV - V - VI)	-0,8	0,0
VII.a	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV - V.a - VI)	-0,1	0,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2021

Slika 19:
Prenosi denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2021 za zavarovalnice (v mio EUR, 31. 12.)

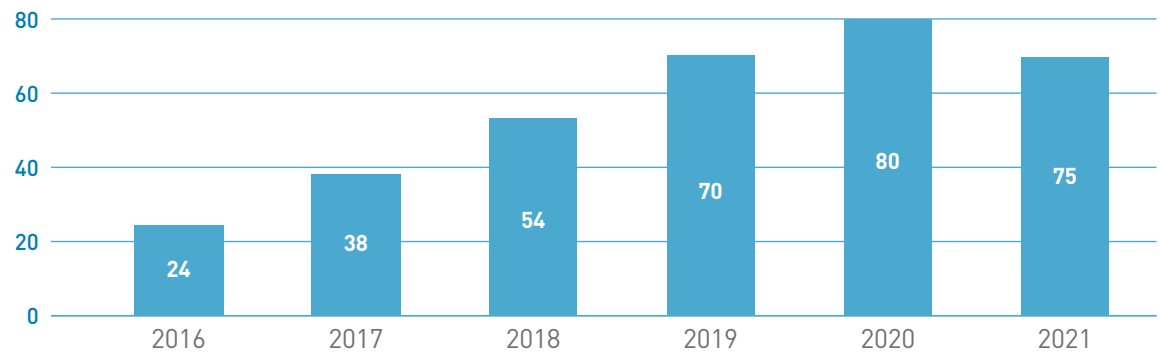

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leta od 2016 do 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2021

6. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2019 delovale tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je Prva Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine in v okviru tega tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine, in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Ker skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov poleg Agencije, sta za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembna sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. V okviru Slovenije velja omeniti sodelovanje vseh treh finančnih nadzornikov, tj. Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor, ki se sestajajo tudi v okviru Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov. Na ravni Evropske unije pa se je izoblikoval tako imenovani institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih nadzorovanih oseb, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije imajo položaj članov, predstavniki tretjih držav, tj. držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se srečevali navadno enkrat na leto.

Skupina Triglav

Osnovna in najobsežnejša dejavnost Skupine Triglav z Zavarovalnico Triglav kot nadrejeno zavarovalnico je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja ter pozavarovalno dejavnost. Zavarovalniški del Skupine Triglav sestavljajo:

- v Sloveniji: Zavarovalnica Triglav, d. d., Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in Triglav, pokojninska družba, d. d.;
- zunaj Slovenije: osem zavarovalnic na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Severni Makedoniji.

Skupino Triglav je 31. 12. 2021 sestavljalo 45 družb. Poleg matične družbe je obsegala še 28 odvisnih in 16 pridruženih družb.

Preglednica 32:
Družbe v Skupini Triglav, ki izvajajo strateške dejavnosti Skupine oziroma te dejavnosti podpirajo

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Zavarovalnica Triglav, d. d. – Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. – Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. – Triglav, pokojninska družba, d. d.	– Triglav Skladi, d. o. o. – Triglav, Upravljanje nepremičnin, d. o. o. – Trigal, d. o. o.	– Triglav INT, d. o. o. – Triglav Svetovanje, d. o. o. – Triglav Avtoservis, d. o. o. – Triglavko, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o. – Alifenet, d. o. o.
Hrvaška	– Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb		– Triglav Savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd		– Triglav Savetovanje, d. o. o.
Črna gora	– Lovćen Osiguranje, a. d., Podgorica – Lovćen životna osiguranja, a. d., Podgorica		– Lovćen avto, d. o. o.
Bosna in Hercegovina	– Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo – Triglav Osiguranje, a. d., Banjaluka	– PROF-IN, d. o. o. – Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Banjaluka	– Triglav Savjetovanje, d. o. o. – Autocentar BH, d. o. o.
Severna Makedonija	– Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje – Triglav Osiguruvanje Život, a. d., Skopje	– Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje	

Vir: Letno poročilo Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav

Tudi v letu 2021 je prišlo do nekaterih sprememb v sestavi Skupine Triglav. Med njimi omenjamo tiste, ki po našem mnenju vsebinsko najbolj vplivajo na Skupino Triglav.

Družba ZTSR, d. o. o., v kateri imata Zavarovalnica Triglav, d. d., in Sava Re, d. d., vsaka 50-odstotni lastniški delež, je bila v prvem četrtletju 2021 dokapitalizirana in nato v drugi polovici leta pripojena k svoji odvisni družbi Diagnostični center Bled, d. o. o. V zadnjem četrtletju 2021 je bila družba Diagnostični center Bled dokapitalizirana, v letu 2021 pa je izvedla tudi prevzem družbe Kirurški sanatorij Rožna dolina, d. o. o. Izvedene so bile dokapitalizacije družb Triglav Savetovanje, d. o. o., Beograd, Triglav Savjetovanje, d. o. o., Zagreb in Lovćen avto, d. o. o. Družba Triglav INT se je preoblikovala iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo ter povečala svoj lastniški delež v družbi Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje (povečanje za 0,50 % in tako dosegla 81,32-odstotni lastniški delež) in družbi Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd (povečanje za 0,12 % in tako dosegla 100-odstotni lastniški delež). Zavarovalnica Triglav je z naknadnim vplačilom kapitala v višini 2,3 mio EUR obdržala 49,9-odstotni delež v pridruženi družbi Trigal, d. o. o., in vplačilom v višini 194 tisoč EUR obdržala 100-odstotni delež v odvisni družbi Triglav Avtoservis, d. o. o.

Skupina Triglav je na vodilnem položaju med zavarovalnicami v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Severna Makedonija. Bruto obračunana zavarovalna premija Skupine Triglav je v letu 2021 znašala 1.353 mio EUR, kar predstavlja 10-odstotno rast glede na predhodno leto. Največji, 66,6-odstotni delež konsolidirane premije predstavlja premija premoženjskih zavarovanj; sledita življenjsko in pokojninsko zavarovanje z 18,5 odstotka in zdravstveno zavarovanje s 14,7 odstotka.

Zavarovalna skupina Sava

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava (Sava Re). Zavarovalna skupina Sava ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu in pomemben položaj na trgih Jugovzhodne Evrope.

Sava Re, ki je v Zavarovalni skupini Sava obvladujoča družba, se ukvarja z dejavnostjo pozavarovanja.

Preglednica 33:
Zavarovalna skupina Sava

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Pozavarovalnica Sava, d. d. – Zavarovalnica Sava, zavarovalna družba, d. d. – Življenjska zavarovalnica Vita, d. d., Ljubljana – Sava, pokojninska družba, d. d.	– Sava Infond, družba za upravljanje, d. o. o.	– TBS Team 24 podjetje za storitvene dejavnosti in trgovino, d. o. o. – ZS Svetovanje, storitve zavarovalnega zastopanja, d. o. o. – Ornatus klicni center, podjetje za posredovanje telefonskih klicev, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o.
Hrvaška	– Sava osiguranje, d. d. - Podružnica Hrvatska		– SO poslovno savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Sava neživotno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd – Sava životno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd		
Severna Makedonija	– Sava osiguruvanje, a. d., Skopje – Društvo za upravuvanje so zadolžiteini in dobovolin penzisko fondovi Sava, penzisko društvo, a. d., Skopje		– Društvo za tehničko ispituvanje in analiza na motorni vozila Sava Stejšn Dooel Skopje
Republika Kosovo	– Kompania e Sigurimeve »Illyria«, SH.A. – Kompania per Sigurimin e Jetes »Illyria – Life« SH.A.		– S Estate L.L.C.
Črna gora	– Akcionarsko društvo Sava osiguranje, Podgorica		– Društvo sa ograničenom odgovornošću - Sava Car - Podgorica – Društvo za zastupanje u osiguranju »Sava Agent«, d. o. o. - Podgorica
Velika Britanija			– Got2Insure Ltd

Vir: Letno poročilo Zavarovalne skupine Sava in Pozavarovalnice Sava

Zavarovalniški del skupine sestavlja še osem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah regije Adria.

V letu 2021 je Zavarovalna skupina Sava doživela pomembni spremembi, in sicer:

- Družba ZTSR, d. o. o., v kateri imata Sava Re, d. d., in Zavarovalnica Triglav, d. d., vsaka 50-odstotni lastniški delež, je bila v prvem četrtletju 2021 dokapitalizirana in nato v drugi polovici leta pripojena k svoji odvisni družbi Diagnostični center Bled, d. o. o. Slednja je bila v zadnjem četrtletju 2021 dokapitalizirana, v letu 2021 pa je izvedla tudi prevzem družbe Kirurški sanatorij Rožna dolina, d. o. o.
- Povečala je lastniški delež v Savi Osiguruvanju, a. d., Skopje z 92,57 % na 93,86 % in v družbi TBS Team 24, d. o. o., s 75 % na 87,5 %.

V letu 2021 je Zavarovalna skupina Sava realizirala 729,9 mio EUR kosmate premije, kar je 7,4-odstotno povečanje glede na preteklo leto.

Prva finančni konglomerat

V tretjo skupino spada Prva osebna zavarovalnica, ki ji je končno nadrejena družba Prva Finance, d. o. o. Ta skupina je bila marca 2019 spoznana za finančni konglomerat. Skupina ima na vrhu vertikalno tri nadrejene osebe oziroma holdinge, to so Prva Finance, Dej, d. o. o., Ljubljana in Skupina Prva, zavarovalniški holding, d. d., Ljubljana, ki se za namen Zakona o finančnih konglomeratih štejejo kot mešani finančni holdingi, nadrejeno osebo na vrhu pa predstavlja Prva Finance.

V letu 2021 je prišlo do nekaterih sprememb v skupini, in sicer sta bili izvedeni delitvi:

- nadrejene družbe A-Z Finance, d. o. o., Ljubljana po postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe AZ-DEOS, družba za oskrbo starejših, d. o. o., Ljubljana, sočasno se je obstoječa nadrejena družba A-Z Finance, d. o. o., preimenovala v PRVA FINANCE, d. o. o.;
- družbe Prva osebna zavarovalnica, d. d., Ljubljana po postopku oddelitve z ustanovitvijo nove družbe PRVA pokojninska družba, d. d., Ljubljana.

Skupino sestavljajo finančne nadzorovane in finančne nenadzorovane osebe. Zavarovalniški sektor predstavljajo: Prva osebna zavarovalnica, d. d., Ljubljana, Prva pokojninska družba, d. d., Ljubljana, KB Prvo penzijsko društvo, a. d., Skopje, DDOR — Garant Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Beograd in Fondi Slloveno Kosovar I Pensioneve Sh.a., Priština. Bančni sektor predstavlja DBS, d. d., Ljubljana in njena podrejena družba DBS Leasing, d. o. o., Ljubljana. Druge osebe iz finančnega sektorja so: A-Z Finance, d. o. o., Ljubljana, Dej, d. o. o., Ljubljana, Skupina Prva, d. d., Ljubljana, DBS Nepremičnine, d. o. o., Ljubljana in DBS Adria, d. o. o., Samobor.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, katere matična družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska.

7. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (Pool) je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Gre za gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v povezavi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene v državi in tujini. Svojo dejavnost izvaja z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v povezavi s temi zavarovanji oziroma s pozavarovanji in hranjenjem ter z uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2021 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici.

Pool zavaruje premoženje Nuklearne elektrarne Krško (NEK) pred jedrskimi, požarnimi in drugimi nevarnostmi ter strojelomna tveganja, jedrsko in splošno zakonsko odgovornost uporabnika jedrske naprave za škode tretjim osebam v času obratovanja jedrske naprave ter med prevozom jedrskih snovi v jedrsko napravo in iz nje. Obračunana kosmata premija je znašala 3,79 mio EUR; od tega 1,29 mio EUR obračunana kosmata pozavarovalna premija od domačih neposrednih zavarovalnih poslov in 2,50 mio EUR obračunana kosmata pozavarovalna premija od prevzetih pozavarovalnih poslov iz tujine. Premoženjsko tveganje NEK-a (obračunana kosmata pozavarovalna premija v znesku 0,85 mio EUR) je bilo v letu 2021 pozavarovano pri 18 tujih pozavarovalnih poolih. Skupni delež pozavarovanja v celotni strukturi nošenja tveganja je bil v letu 2021 za premoženjsko zavarovanje 99,70 %. Največje deleže so prevzeli britanski, švicarski in francoski pool. Zavarovanje odgovornosti (obračunana kosmata pozavarovalna premija v znesku 0,43 mio EUR) je v letu 2021 pozavarovalo 20 tujih poolov. Skupni delež, oddan v pozavarovanje, je bil 99,80 %. Največje deleže so prevzeli britanski, japonski in korejski pool.

Slovenski pool je pozavarovalne pogodbe sklenil z 18 tujimi pooli. Po teh pogodbah je Pool v letu 2021 od tujih poolov prejel obračunano premijo v skupnem znesku 2,50 mio EUR za pogodbena leta od 2017 do 2021, in sicer za premoženjska, strojelomna, odgovornostna in transportna zavarovanja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2021 izkazal 408 EUR obračunanih zneskov škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj.

Delovanje Škodnega sklada je vezano predvsem na reševanje odškodninskih zahtevkov iz naslova škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil, medtem ko v letu 2021 Škodni sklad ni obravnaval nobenih zahtevkov iz ostalih zavarovalnih vrst, kjer tudi obstoji njegova odgovornost. V letu 2021 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil obravnavanih 215 zahtevkov, pri čemer so 166.164 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2020 pomeni dva zahtevka več ali povečanje zadev za 1,22 odstotka, 49 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je 11 škod manj kot leta 2020 ali zmanjšanje za 18,33 odstotka.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katere delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada. Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretji državi, katere nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu

zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. maja 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Financira se s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in so sorazmerni z deležem v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2021 je bilo obravnavanih skupno pet zadev, od tega iz naslova nezavarovanih vozil tri in dve zadevi iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

AZN

2021

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2021

AZN

2021

KAZALO

I. UVOD 91

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 92

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 92
1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 92
1.2. Organa Agencije 92
1.2.1. Strokovni svet Agencije 92
1.2.2. Direktor Agencije 93
1.3. Naloge Agencije 93

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 95
2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 95
2.2. Financiranje Agencije 99

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA 100

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI 103
4.1. Izvajanje nadzora v času epidemije COVID-19 103
4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih 103
4.3. Preverjanje poročil in obvestil 104
4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami 104
4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli 105
4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora 105
4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije 106
4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma 106
4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov 107

5. SODNI POSTOPKI 109
5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije 109
5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 109

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU PREDSEDOVANJA SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE 110
6.1. Delo na področju predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/138/ES glede sorazmernosti, kakovosti nadzora, poročanja, ukrepov dolgoročnih jamstev, makrobonitetnih orodij, tveganj glede vzdržnosti, nadzora skupin in nadzora čezmejnega poslovanja (revizija Solventnosti II) 110
6.2. Delo na področju predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic 111

7. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU **112**
7.1. Delo na področju priprave zakonov 112
7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov 112

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 113
8.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi 113
8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA 114
8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 115

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 116
9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam 116
9.2. Delo na področju informiranja javnosti 116
9.3. Delo na področju informacijske tehnologije 116
9.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 117
9.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 118
9.6. Vključitev v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec« 118
9.7. Promocija zdravja na delovnem mestu 118

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE 120

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2021 (revidirani podatki) 122

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 127

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 127
2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 127
2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 127
2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 127
2.2.2. Financiranje 128
2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 128
2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 128
2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2021 132

Priloge:
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 134
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 135
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 138
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 139
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 140
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil 141
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev 142

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2021, ki ga sestavljata Letno poročilo o delu, pripravljeno na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1), in Letni obračun, ki je pripravljen na podlagi 514. člena ZZavar-1. Agencija o svojem delu letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Letno poročilo o delu Agencije v letu 2021, ki ga je skladno s 501. členom ZZavar-1 sprejel strokovni svet Agencije, obsega opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih nadzornih ukrepih, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o aktivnostih v okviru predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, poročilo o sodnih postopkih, poročilo o vključitvi v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec« ter poročilo o drugih dejavnostih Agencije, na katere je tudi v letu 2021 močno vplivala epidemija COVID-19. V skladu s hitro spreminjajočimi se razmerami, ki jim je botrovala omenjena epidemija, se je morala Agencija proaktivno odzivati, kar je storila s prilagoditvami poslovanja same Agencije, kot tudi s prilagoditvami dela njenih zaposlenih.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2021, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija z letnim obračunom seznani ministra, pristojnega za finance, in Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2021, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Glavni cilj nadzora, ki ga opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, ali zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne dejavnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k tveganjem zavarovalnic.

Temeljne naloge Agencije so: spodbujanje gospodarske varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite zdajšnjih in prihodnjih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje, da bodo zavarovalnice z visoko verjetnostjo zmožne pravočasno izpolnjevati svoje obveznosti do zavarovancev in zavarovalcev.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva ter pripravlja in sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je na Trgu republike 3 v Ljubljani.

1.2. Organa Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet Agencije in direktor Agencije.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta Agencije so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je član strokovnega sveta Agencije in je lahko tudi njegov predsednik.

Strokovni svet Agencije odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija; če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.

V letu 2021 je potekel mandat dvema članoma strokovnega sveta, in sicer Primožu Damjanoviču in mag. Andreju Zupančiču.

Državni zbor Republike Slovenije je za obdobje šestih let, od 9. 6. 2021 naprej, za člane strokovnega sveta Agencije imenoval Petra Papeža, Aleksandra Volaša in mag. Andreja Zupančiča.

Tako je strokovni svet Agencije na dan 31. 12. 2021 deloval v naslednji sestavi:

- mag. Gorazd Čibej, predsednik,
- mag. Andrej Zupančič, član,
- Florjan Lorger, član,
- Aleksandar Volaš, član,
- Peter Papež, član.

V letu 2021 se je strokovni svet Agencije sešel na 33 rednih sejah in opravil dve dopisni seji.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175-20 – ZIUOPDVE), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta Agencije so obenem tudi člani senata. Senat odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Funkcijo predsednika senata je v letu 2021 opravljal mag. Andrej Zupančič, v njegovi odsotnosti pa posamezen član strokovnega sveta.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije za obdobje šestih let imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvaja druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvajanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. Državni zbor je dne 27. novembra 2018 za obdobje šestih let na mesto direktorja Agencije imenoval mag. Gorazda Čibeja. Njegov mandat se je začel dne 1. januarja 2019.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalnozastopniškimi in zavarovalnoposredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola in poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje Škodnega sklada in Odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19 in 139/20 – ZFRO, 51/21, 121/21, 162/21, 196/21 – ZDOsk in 10/22; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, v katerem so predstavniki vseh treh slovenskih nadzornih organov subjektov finančnega sektorja (Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev). Poleg tega je Agencija pristojna, da na podlagi tega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, zbiranjem ter preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora skladno s področnimi zakoni ter z izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in instrumentov skladno s tem zakonom.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, ter z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom;
4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za preseganje omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi in spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalnim statističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, zastopnikov dopolnilnih zavarovanj, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) dne 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni zastopniki ali posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl. European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice, zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Direktor Agencije je dne 27. 6. 2019 na podlagi spremembe Poslovnika Agencije z dne 10. 6. 2019, ki ga je sprejel strokovni svet Agencije, sprejel novi Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, na podlagi katerega je Agencija v začetku leta 2021 delovala v petih sektorjih. Dne 25. 3. 2021 je bila sprejeta sprememba Poslovnika Agencije, dne 20. 4. 2021 pa sprememba Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, s katero je bil oblikovan nov sektor, in sicer Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov. Glavna naloga sektorja je nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb, z opravljanjem pregledov poslovanja ter s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah. V skladu z omenjenim pravilnikom je bila notranja organizacija Agencije v letu 2021 razdeljena v šest sektorjev, in sicer: Sektor za analize in mednarodne zadeve, Sektor za nadzor, Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov, Sektor za dovoljenja, Sektor za pravne zadeve in regulativo ter Sektor za splošne zadeve. Glavni namen spremembe organizacijske strukture je bil predvsem učinkovit nadzor, ki temelji na tveganjih, optimalen in učinkovit pretok informacij, medsektorsko sodelovanje ter enakomerna obremenjenost vseh zaposlenih.

Pristojnosti sektorjev v letu 2021 in priprava tega poročila so opisane v nadaljevanju.

- **Sektor za analize in mednarodne zadeve** pripravlja tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nadzora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja analize za potrebe poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, izdeluje interne analitike Agencije, analizira vsa kvantitativna poročila in obvestila, ki so jih na podlagi veljavne zakonodaje subjekti nadzora dolžni posredovati Agenciji, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb ter predlaga ukrepe v zvezi

Slika 1:
Notranja organizacijska sestava Agencije v letu 2021

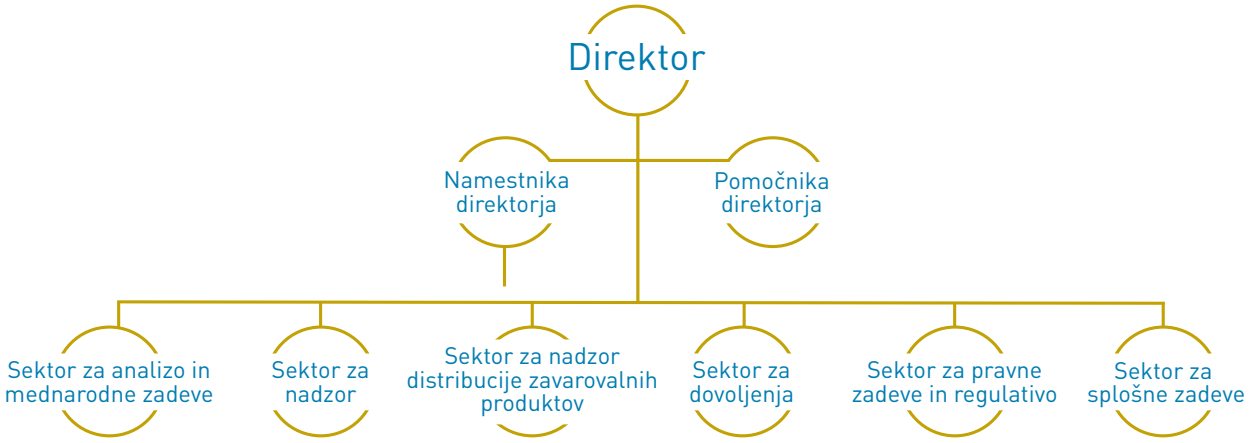

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest z dne 27. 6. 2019

s svojimi ugotovitvami, opravlja naloge v zvezi s Solventnostjo II, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in drugimi domačimi nadzornimi organi, oblikuje politike nadzora, oblikuje in skrbi za vsebino spletne strani s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z evropskim organom EIOPA (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority), z mednarodnim združenjem IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU in EEA ter drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji in z drugimi mednarodnimi institucijami, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor** opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja nadzor zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za nadzor distribucije zavarovalnih produktov** izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb z opravljanjem pregledov poslovanja, izvaja nadzor nad distributerji zavarovalnih produktov pri ponujanju, svetovanju, trženju in sklepanju zavarovalnih pogodb in pri drugih pripravljalnih opravilih pred sklenitvijo zavarovalnih pogodb s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, izvaja nadzor nad drugimi osebami, ki izvajajo distribucijo zavarovalnih produktov brez ustreznega dovoljenja Agencije, izvaja nadzor nad izvajanjem storitev pomoči pri vodenju in izvajanju zavarovalnih pogodb ter pri zahtevkih za izplačilo odškodnin, izvaja nadzor nad ustreznim ravnanjem v zvezi z reševanjem

pritožb in ustreznostjo postopkov obravnavanja zavarovalnih primerov, izvaja nadzor nad obvladovanjem prodajnih poti, nad obveščanjem zavarovalcev ter nad splošnimi in ostalimi zavarovalnimi pogoji, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, predlaga in pripravlja ukrepe zoper distributerje zavarovalnih produktov in druge osebe na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja distributerjev zavarovalnih produktov in drugih oseb in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, identificira slabe prakse pri distribuciji zavarovalnih produktov na zavarovalnem trgu, Sektorju za pravne zadeve in regulativo nudi pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge s področja dela sektorja in druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za dovoljenja** pripravlja predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju in odvzemu dovoljenj, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim subjektom nadzora izdaja Agencija, vodi registre izdanih dovoljenj ter vse spremembe in izbrise iz registrov, ki jih določa ZZavar-1, in druge evidence izdanih dovoljenj, odvzetih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, opravlja naloge s področja čezmejnih poslov, ki obsegajo notificiranje nadzornikov drugih držav članic za subjekte nadzora rezidente Republike Slovenije in za rezidente drugih držav članic, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, opravlja nadzor nad poročanjem subjektov nadzora, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, izvaja nadzor nad izobraževanjem zavarovalnih zastopnikov in posrednikov, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za pravne zadeve in regulativo** vodi upravne postopke Agencije, pri čemer je zlasti odgovoren za pravilno uporabo materialnega prava in za pravilno procesno vodenje postopka, sektor, ki je predlagatelj postopka, pa skrbi za podajanje vsebine, ugotovitev dejstev in pripravo dokazov, pri čemer mu Sektor za pravne zadeve in regulativo zagotavlja potrebno pravno in vsebinsko podporo, odgovoren je za pripravo predlogov sprememb zakonov oziroma druge zakonodaje in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, opravlja pravni pregled pri ostalih postopkih Agencije, opravlja naloge v zvezi z javnimi objavami ukrepov nadzora na podlagi določil ZZavar-1, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in zagotavlja podporo pri razlagi

predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

- **Sektor za splošne zadeve** zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskega varnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, skrbi za nabavo osnovnih sredstev ter za nabavo in dodeljevanje pisarniškega materiala, opravlja naloge z delovnopravnega področja, opravlja naloge s področja javnega naročanja, koordinira udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Na dan 31. 12. 2021 je bilo v Agenciji zaposlenih 49 delavcev, od tega 19 z magistrskim nazivom (15 s področja ekonomije, dva s področja prava, eden s področja ekonomske informatike ter eden s področja uprave), pet z magistrskim nazivom stroke, 17 z univerzitetno izobrazbo, sedem z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo.

Preglednica 1:
Podatki o zaposlenih v Agenciji po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2021 in 31. 12. 2021

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2021	31. 12. 2021
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	7	7
VII. – univerzitetna	17	17
VII. – magisterij stroke	4	5
VIII. – magisterij znanosti	17	19
Skupaj	**46**	**49**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 2:
Podatki o zaposlenih v Agenciji po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2021 in 31. 12. 2021

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2021	31. 12. 2021
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani germanist	1	0
Diplomirani upravni organizator	3	3
Diplomirani sociolog	0	1
Diplomirani ekonomist	3	3
Univerzitetni diplomirani ekonomist	8	8
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	4	4
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani organizator dela – informatik	1	1
Magister stroke	4	5
Magister znanosti	17	19
Skupaj	**46**	**49**

Vir: podatki Agencije

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16 in 75/19; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi Tarifo v Uradnem listu RS.

V letu 2019 je bila sprejeta Sprememba Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 75/19), ki je vplivala na višino prihodkov Agencije v letu 2021. Sprememba je posledica predvsem večjega obsega nalog, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja. V skladu s tarifno številko 54 Tarife je torej v letu 2021 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2. Za Slovensko zavarovalno združenje je letno nadomestilo znašalo 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno-tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2021 zbrala 4.101.029 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 147.450 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 100 % celotnih prihodkov Agencije, manjši znesek pa so finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2021 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2021 so opisane v nadaljevanju, njihovo število v primerjavi z letom 2020 pa je prikazano v preglednici 3.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice ali pokojninske družbe, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža na podlagi 31. člena ZZavar-1 oziroma 332. člena ZPIZ-2 pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2021 izdala eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v pokojninski družbi, in sicer je bilo to dovoljenje izdano za pridobitev neposrednega deleža, na podlagi katerega je družba postala nadrejena družba pokojninski družbi.

Agencija je v letu 2021 izdala tudi eno odločbo o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi.

Na podlagi četrtega odstavka 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala pet dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencije izdala tri ugotovitvene odločbe o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici oziroma pokojninski družbi.

Agencija je na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za združitev s pripojitvijo družbe.

Če je zavarovalnica udeležena pri združitvi ali delitvi družb, pridobi dovoljenje Agencije za to združitev oziroma delitev. Na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 je Agencija v letu 2021 na tej podalgi izdala eno odločbo.

Agencija je na podlagi 518. člena ZZavar-1 v letu 2021 izdala eno dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb.

Prav tako je Agencija v letu 2021 izdala eno dovoljenje za prenos pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in pogodb za izplačevanje pokojninske rente.

Poleg tega je Agencija na podlagi 124. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti 16, zavarovanju različnih finančnih izgub. Agencija je v letu 2021 izdala tudi tri ugotovitvene odločbe o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti.

V letu 2021 je Agencija izdala pet soglasij k spremembam pravil upravljanja pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni sklad.

Prav tako je Agencija izdala eno odločbo o izdaji dovoljenja za predhodno odobritev vračila podrejenega dolga.

Agencija je izdala eno dovoljenje za opravljanje dejavnosti dodatnega pokojninskega zavarovanja po ZPIZ-2.

V letu 2021 je Agencija izdala tudi odločbo o zavrnitvi izdaje soglasja za pripravo Skupnega poročila o solventnosti in finančnem položaju.

Agencija je v letu 2021 izdala skupno 507 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 96 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in zavarovalnoposredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopnikom dopolnilnih zavarovanj). 411 dovoljenj pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalnozastopniška oziroma zavarovalnoposredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha

opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalnozastopniške ali zavarovalnoposredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejetjem izjave zavarovalnozastopniške ali zavarovalnoposredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejetju sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2021 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 95 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

S spremembo ZZavar-1B je bilo dodano določilo, ki ureja prenehanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja na podlagi izjave zavarovalnega zastopnika ali zavarovalnega posrednika. Po prejemu izjave o prenehanju opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja Agencija izda odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo. Agencija je na tej podlagi izdala 56 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja.

Agencija je v letu 2021 zavrgla oziroma zavrnila pet zahtev za izdajo dovoljenja s področja opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, saj niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah ali zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Poleg navedenih upravnih postopkov Agencija skladno z zakonodajo obravnava tudi obvestila zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic EU ter na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificira opravljanje storitev zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah EU, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija skladno s predpisi redno posodablja register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije. Register je javno dostopen na spletnih straneh Agencije.

Iz preglednice 3 izhaja, da je Agencija v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 izdala primerljivo število odločb. Agencija je v letu 2021 predvsem izdala več ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Razlog so povečane aktivnosti glede preverjanja pogojev za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v povezavi s stalnim poklicnim usposabljanjem.

Preglednica 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2020 in 2021

Vrsta dovoljenja	2020	2021
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	1
Sklep o zavrženju zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	1	0
Ugotovitvena odločba o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	2	0
Odločba o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/ pokojninski družbi	0	1
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	4	5
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	5	3
Odločba o izdaji dovoljenja za združitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	1	1
Dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb na podlagi 518. člena ZZavar-1	1	1
Dovoljenje za prenos pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in pogodb za izplačevanje pokojninske rente	0	1
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	0	3
Soglasje k pravilom upravljanja	0	5
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	1	0
Odločba o izdaji dovoljenja za predhodno odobritev vračila podrejenega dolga	0	1
Dovoljenje za opravljanje pokojninske dejavnosti	0	1
Zavrnitev izdaje soglasja za pripravo Skupnega poročila o solventnosti in finančnem položaju	0	1
Dovoljenje za uporabo prehodnega odbitka pri zavarovalno-tehničnih rezervacijah	1	0
Odločba o odobritvi realnega sanacijskega načrta za vzpostavitev skladnosti primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala	1	0
Dovoljenje za uporabo prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere	1	0
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	403	411
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	121	96
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	0	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	11	56
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	84	95
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	5	5
SKUPAJ	**645**	**689**

Vir: podatki Agencije

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja. Prav tako pa Agencija lahko izda opozorilo, če so ugotovljene kršitve predpisov, ki po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Če pa so v pregledu poslovanja ugotovljene določene nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju subjekta nadzora in nimajo značilnosti kršitve predpisov, pa Agencija izda priporočilo za izboljšanje poslovanja.

4.1. Izvajanje nadzora v času epidemije COVID-19

V letu 2021 je Agencija v sodelovanju z EIOPO nadaljevala podrobnejše spremljanje likvidnosti zavarovalnic na podlagi trimesečnega poročanja, nazadnje po stanju na dan 30. 6. 2021.

Agencija je v marcu 2021, zaradi velike negotovosti glede širjenja pandemije COVID-19 in njenega vpliva na gospodarstvo in zavarovalniški sektor ter ob upoštevanju priporočil, ki so jih izdali:

- Evropski odbor za sistemska tveganja (Priporočilo ESRB/2020/15 z dne 15. 12. 2020),
- EIOPA (priporočilo z dne 18. 12. 2020) in
- Odbor za finančno stabilnost (Priporočilo OFS/2021/1 z dne 25. 1. 2021),

izdala priporočilo zavarovalnicam, pozavarovalnicam in pokojninskim družbam, da do 30. 9. 2021 zadržijo izplačilo dividend, ne prevzemajo nepreklicnih zavez za izplačilo dividend ter se vzdržijo odkupov lastnih delnic, namenjenih nagrajevanju delničarjev. Ob upoštevanju različne finančne trdnosti in različne prizadetosti poslovanja subjekta nadzora zaradi pandemije COVID-19 je bila dopuščena možnost, da subjekt nadzora izjemoma ne ravna v skladu s priporočilom. V takem primeru je moral subjekt nadzora Agenciji dokazati izpolnjevanje načela previdnosti ter o tem obvestiti Agencijo vsaj en mesec pred nameravanim izplačilom dividend.

Aprila 2021 je Agencija zaradi čim bolj enake obravnave subjektov nadzora v Evropski uniji (seja EIOPE z dne 31. 3. 2021) izdala prilagoditev omenjenega priporočila.

Agencija je obvestila o nameravanem izplačilu dividend prejela s strani šestih subjektov nadzora.

Na podlagi polletnih podatkov o poslovanju subjektov nadzora in ob upoštevanju gospodarskih razmer v Sloveniji in evrskem območju v prvi polovici leta 2021 se je Agencija odločila, da priporočila o zadržanju izplačila dividend, ki je veljalo do 30. 9. 2021, ne podaljša.

4.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih

Agencija je že od sprejetja ZZavar-1 začela vpeljevati načela nadzora, ki temeljijo na tveganjih. To je oblika nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, Agencija je tovrstni nadzor nadaljevala tudi v letu 2021. Agencija je na podlagi poročanja zavarovalnic v letu 2021 izvajala sklope nadzornih dejavnosti, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Agencija redno izvaja nadzorne postopke, s katerimi zagotavlja pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II. Prejete podatke na podlagi poročanj v letu 2021 in prejetih informacij je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih dejavnosti je Agencija na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2021 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Hkrati so ti postopki oblikovani na način, ki zagotavlja, da Agencija nadzorne postopke izvaja objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevajoč velikost, obseg in naravo poslov ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov iz različnih sektorjev Agencije v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena direktive Solventnost II. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulativno oceno. Tako pridobljena regulativna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških dejavnosti, obenem pa pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalniškega sektorja.

Pridobljeni podatki so obenem osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

4.3. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Subjekti nadzora v informacijski sistem Agencije predajajo različne vrste rednih poročil: poročila na osnovi evropske direktive Solventnost 2, kvalitativna poročila in druga poročila, predpisana z zakonodajo.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje nadzornih ukrepov ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), in občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine ter o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, da naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.4. Izvajanje nadzora nad ključnimi funkcijami

Agencija opravlja nadzor nad ključnimi funkcijami upravljanja, ki so funkcija upravljanja tveganj, funkcija spremljanja skladnosti, funkcija notranje revizije in aktuarska funkcija, tudi s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi 52. in 252. člena ZZavar-1 in od 1. 1. 2021 tudi na podlagi 333.č člena ZPIZ-2 ob vsaki podelitvi pooblastila in odvzemu pooblastila oziroma prenehanju imenovanja nosilca oziroma nosilke ključne funkcije.

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omenjenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanja skladnosti s temi predpisi, in sicer: 52. členom ZZavar-1 oziroma 333.č členom ZPIZ-2 in členom 273(2),(4) Delegirane uredbe 2015/35.

V letu 2021 je Agencija izvedla tudi tematski pregled organiziranosti nosilcev ključnih funkcij v vseh zavarovalnicah in pozavarovalnicah.

Agencija je v letu 2021 za potrebe presoje sposobnosti in primernosti nosilca oziroma nosilke ključne funkcije subjekta nadzora pripravila vprašalnik, ki je od 15. 1. 2021 objavljen na spletnih straneh Agencije (https://www.a-zn.si/zavarovalnice-pokojninske-druzbe/usmeritve-nadzora/zavarovalnice-in-pozavarovalnice/presoja-sposobnosti-primernosti-oseb/).

V letu 2021 je EIOPA, v skladu s svojimi pristojnostmi, izvedla v sodelovanju z Agencijo postopek spremljanja opravljenih strokovnih pregledov ključnih funkcij (angl. »Follow-up on Peer Review on Key Functions«) in o opravljenem postopku izdala poročilo[34] »Follow-up report on peer review of key

[34] https://www.eiopa.europa.eu/document-library/peer-review/follow-report-peer-review-of-key-functions-supervisory-practices-and_en

functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«.

Pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi s ključnimi funkcijami Agencija smiselno upošteva Smernice o postopku nadzornega pregleda, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/179 SL), in naslednje smernice, priporočila oziroma dobro prakso:

- Smernice o sistemu upravljanja, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/253 SL),
- priročnik »EIOPA SRP: Key Functions«, ki ga je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-15-213),
- poročilo »Peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«,[35] ki ga je izdala EIOPA leta 2018,
- poročilo »Follow-up report on peer review of key functions: Supervisory practices and application in assessing key functions«, ki ga je izdala EIOPA leta 2021.

4.5. Izvajanje nadzora nad izločenimi posli

Agencija opravlja nadzor nad izločenimi posli tudi s spremljanjem in preverjanjem prejetih obvestil, ki jih morajo subjekti nadzora sporočati Agenciji na podlagi sedmega odstavka 171. in 252. člena ZZavar-1 in desetega odstavka 333.č člena ZPIZ-2, pred vsako sklenitvijo pogodbe o izločenem poslu oziroma njenih spremembah.

- Agencija je v letu 2021 v zvezi z izločenimi posli pripravila in na svoji spletni strani objavila prenovljeno Stališče Agencije v zvezi z izločitvijo ključne funkcije (št. 40101-4/2021-1 z dne 14. 1. 2021) in
- Stališče Agencije v zvezi z izločenim poslom (št. 5420-22/2021-1 z dne 13. 7. 2021) ter
- Stališče Agencije glede mnenj EIOPE v zvezi z nadzorom institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje iz Direktive 2016/2341/EU z dne 10. 6. 2019 (št. 5420-43/2021-1).

Nadzorni postopki Agencije pri preverjanju omenjenih obvestil so usmerjeni predvsem v preverjanje skladnosti z naslednjimi predpisi, smernicami in stališči, in sicer:

- s 171., 172. in 173. členom ZZavar-1 oziroma s 333.č členom ZPIZ-2,
- z 274. členom Delegirane uredbe 2015/35,
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločitvijo ključne funkcije (št. 40101-4/2021-1 z dne 14. 1. 2021),
- s Stališčem Agencije v zvezi z izločenim poslom (št. 5420-22/2021-1 z dne 13. 7. 2021).

EIOPA je v skladu s svojimi pristojnostmi z namenom nadzorne konvergence v Evropski uniji v letu 2021 v sodelovanju z Agencijo začela strokovni pregled opravljanja nadzornih postopkov izločenih poslov (angl. »Peer Review on Outsourcing«), ki pa še ni končan.

Pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi z izločenimi posli Agencija smiselno upošteva Smernice o postopku nadzornega pregleda, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/179 SL), in Smernice o sistemu upravljanja, ki jih je izdala EIOPA (EIOPA-BoS-14/253 SL), pri pokojninskih družbah pa dokumenta »Opinion on the supervision of the management of operational risks faced by IORPs, EIOPA-BoS-19-247, 10 July 2019« in »Opinion on the use of governance and risk assessment documents in the supervision of IORPs, EIOPA-BoS-19-245, 10 July 2019«, ki sta tudi objavljena na spletnih straneh EIOPE.

Pri izvajanju nadzora nad ključnimi funkcijami in izločenimi posli (off-site nadzor) je Agencija v letu 2021 izdala subjektom nadzora 7 opozoril in 10 priporočil na podlagi 282. člena ZZavar-1 ter 31 zahtev za poročanje na podlagi 293. člena ZZavar-1.

4.6. Neposredni pregledi poslovanja subjektov nadzora

Z neposrednimi pregledi poslovanja Agencija preverja, ali subjekti nadzora poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko celoviti, usmerjeni na posamezna tvegana področja pri posameznem subjektu ali tematski. Poleg tega, da Agencija zagotavlja redne preglede poslovanja v okviru triletnega cikla, pri načrtovanju upošteva tudi informacije na podlagi spremljanja poročil in obvestil iz rednega

[35] https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/reports/peer_review_of_key_functions_-_supervisory_practices_and_application_in_assessing_key_functions_-_executive_summary.pdf

poročanja, pobude drugih sektorjev v povezavi z izvajanjem nalog Agencije, informacije na podlagi ocen tveganj subjektov nadzora, pa tudi informacije iz javno razpoložljivih virov. Agencija pri izvajanju pregledov poslovanja po potrebi sodeluje z drugimi slovenskimi in tujimi nadzorniki. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem preveritev poslovanja v praksi ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb pri ugotovljenih nesmotrnostih, nedoslednostih in kršitvah pri poslovanju subjektov nadzora Agencija izdaja nadzorne ukrepe. Strokovne službe spremljajo odpravljanje nesmotrnosti, nedoslednosti in kršitev, kar obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev, pa tudi morebitne ponovne preglede poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

V letu 2021 je Agencija načrtovala šest celovitih pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Začetih je bilo sedem pregledov poslovanja. Na dan 31. 12. 2021 je imela Agencija šest odprtih pregledov poslovanja, in sicer:

- dva pregleda poslovanja – Agencija je začela pregled poslovanja v decembru 2021,
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala zapisnik o pregledu poslovanja v januarju 2022,
- dva pregleda poslovanja – Agencija je izdala opozorilo, subjekta nadzora morata kršitev odpraviti do 31. 12. 2022,
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala odredbo, subjekt nadzora mora kršitve odpraviti do 31. 12. 2022.

Agencija izvaja tudi nadzor nad nominacijskimi postopki za člane nadzornih svetov. Tako je Agencija že v letu 2020 izdala posebno Priporočilo v zvezi z nominacijskimi postopki za kandidate za člane organov vodenja in nadzora v zavarovalnicah, pozavarovalnicah oziroma pokojninskih družbah. Agencija pa je v letu 2021 pri subjektih nadzora posebno pozornost namenjala nadzoru nad nominacijskimi postopki kandidatov za nadzorne svete. Nominacijski postopki pred imenovanjem članov nadzornih svetov so sicer v pristojnosti subjektov nadzora, vendar pa je po mnenju Agencije ključno, da so posamezni člani nadzornega sveta usposobljeni in primerni za nadzor ter tudi, da je sestava organa kot celota usposobljena in primerna, pri čemer mora biti sestava organa takšna, da je zagotovljena ustrezna raznolikost kvalifikacij, znanja in izkušenj za profesionalno upravljanje oziroma nadziranje zadevne zavarovalnice, pozavarovalnice oz. pokojninske družbe. Agencija je v letu 2021 nadzirala konkretne nominacijske postopke (ex ante) ter se redno udeleževala sej nadzornih svetov oz. kadrovskih (nominacijskih) komisij.

4.7. Pregledi poslovanja na področju informacijske tehnologije

Agencija je v letu 2021 nadaljevala preglede poslovanja na področju kibernetskih tveganj. Pri pregledu kibernetskih tveganj je Agencija pozornost namenila postopkom spremljanja incidentov, zunanjim in notranjim varnostnim pregledom, penetracijskim testom ter izobraževanju zaposlenih na področju informacijske varnosti in simulaciji socialnega inženiringa. Subjekti nadzora se zavedajo, da so izpostavljeni kibernetskim tveganjem in da lahko v primeru kibernetskega napada pride tako do materialne škode kot do izgube ugleda subjekta. Nekateri subjekti nadzora pa so tudi že vzpostavili varnostno-operativne centre, s pomočjo teh centrov zaznavajo poskuse kibernetskih napadov, po potrebi uvajajo dodatne ukrepe za zaščito informacijskega sistema in odpravljajo posledice, če pride do kibernetskega incidenta.

4.8. Nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

Nadzor nad izvajanjem določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16, 81/19, 91/20 in 2/21 – popr., v nadaljevanju: ZPPDFT-1) in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja v okviru svojih pristojnosti Agencija, ki v skladu s pooblastili, določenimi po ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor pri zavezancu-subjektu nadzora (zavarovalnica, pokojninska družba in upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov).

V letu 2021 je Agencija opravila pregled poslovanja

na področju preprečevanja pranja denarja pri štirih subjektih nadzora – zavarovalnicah. Pregled je bil usmerjen predvsem v ustreznost in popolnost internih aktov, primernost pooblaščenih oseb za preprečevanje pranja denarja, kakovost poročil glede notranje kontrole, doslednost pri izvajanju ukrepov pri pregledu strank in ustreznost izobraževanja zaposlenih, vse glede na določila ZPPDFT-1.

Agencija na podlagi opravljenih pregledov, v obsegu, navedenem zgoraj, ni ugotovila kršitev zakonodaje ter ugotavlja, da so zavarovalnice razvile ustrezen sistem nadzora in poročanja na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

4.9. Izrekanje nadzornih ukrepov

Agencija je v letu 2021 izrekala nadzorne ukrepe na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

Z ZZavar-1 sta bila na novo uvedena dva nadzorna ukrepa: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Agencija je v letu 2021 izdala skupno 30 opozoril in priporočil, od tega je Agencija izdala 13 opozoril, ki so se nanašala predvsem na odpravo kršitev, ki jih je Agencija ugotovila na podlagi pregledov poslovanja, ter na odpravo kršitev na področju ključnih funkcij ter izločenih poslov. Agencija je prav tako izdala 17 priporočil, ki so se nanašala na izboljšanje poslovanja zavarovalnic na podlagi pregledov poslovanja ter izboljšanje poslovanja na področju izločenih poslov ter ključnih funkcij.

Agencija je subjektom nadzora v letu 2021 izdala pet odredb o odpravi kršitev. Kršitve so se nanašale na določbo prvega odstavka 250.a člena ZPIZ-2, ki določa, da mora upravljavec pokojninskega sklada zagotoviti, da morajo biti informacije, ki jih zagotavlja, jasne, jedrnate, razumljive, nezavajajoče in navedene v lahko berljivi obliki, ter na določbo 5. točke šestega odstavka 333.č člena ZPIZ-2, ki določa, da pokojninska družba vzpostavi sistem upravljanja tveganj, ki zajema upravljanje zavarovalnih, tržnih, kreditnih, operativnih, likvidnostnih tveganj in tveganj koncentracije ter vseh drugih tveganj, ki jim je pokojninska družba izpostavljena. Prav tako so se kršitve nanašale na četrti odstavek 159. člena ZZavar-1, saj zavarovalnica ni vzpostavila učinkovitega sistema notranjih kontrol, saj ni zagotovila delovanja notranje kontrole, s katero bi zagotovila ažurno vodenje registra zavarovalnozastopniških družb, kršitve pa so se nanašale tudi na neusklajenost pokojninskih načrtov ter nerazumljivost splošnih pogojev.

V letu 2021 je Agencija izdala tri odredbe o dopolnitvi poročila o odpravi kršitev.

Agencija je v skladu z 2. točko prvega odstavka 275. člena ZZavar-1 pristojna tudi za nadzor nad osebami, ki opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ne da bi za opravljanje te dejavnosti pridobile oziroma imele dovoljenje Agencije. Agencija v tem primeru izda odredbo o prenehanju opravljanja dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Agencija je v letu 2021 izdala eno tovrstno odredbo.

Agencija je izdala dve odločbi ugovoru zoper odredbo. Enemu ugovoru je Agencija ugodila. Agencija je v letu 2021 prav tako izdala dve odločbi o ugovoru glede objave ukrepov nadzora na spletni strani Agencije.

Agencija je v letu 2021 izdala eno odločbo o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic.

V letu 2021 je Agencija prav tako izdala osem odločb o začetku postopka za odvzem dovoljenja. Agencija je nadalje izdala tudi dve odločbi o začetku postopka za odvzem dovoljenja ter tri odločbe o odvzemu dovoljenja.

Agencija je v letu 2021 izdala štiri ugotovitvene odločbe o odpravi kršitev. Prav tako je Agencija izdala en sklep, s katerim je ustavila postopek.

Zbirni pregled stanja v primerjavi s predhodnim letom povzemamo v preglednici 4.

Iz preglednice 4 izhaja, da je Agencija v letu 2021 izdala 62 nadzornih ukrepov. Agencija je v letu 2021 v primerjavi s preteklim letom izdala predvsem več priporočil in opozoril.

Agencija je v letu 2021 v vlogi prekrškovnega organa izrekala tudi sankcije, kot jih predpisuje ZZavar-1. Agencija je odločala o prekrških zoper zavarovalnozastopniške družbe zaradi nepredložitve poročil o sklenitvi oziroma podaljšanju zavarovanja poklicne odgovornosti iz 568. člena ZZavar-1. Agencija je v letu 2021 na tem področju izdala 22 obvestil in 18 opozoril.

Preglednica 4:
Podatki o izrekih nadzornih ukrepov v letih 2020 in 2021

VRSTA UKREPA	2020	2021
Priporočilo, opozorilo	16	30
Odredba o odpravi kršitev	6	5
Odredba o dopolnitvi poročila	0	3
Odredba o prenehanju opravljanja dejavnosti zavarovalnega zastopanja	0	1
Odločba o ugovoru proti odredbi	2	2
Odločba o ugovoru glede objave ukrepa nadzora	0	2
Odločba o prepovedi uresničevanja pravic iz delnic	0	1
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	4	8
Odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja	1	2
Odločba o odvzemu dovoljenja	1	3
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	5	4
Sklep o ustavitvi postopka	6	1
SKUPAJ	**41**	**62**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 5:
Podatki o izrekih nadzornih obvestil v letih 2020 in 2021

VRSTA OBVESTILA	2020	2021
Obvestila	29	22
Pisno opozorilo	22	18
Pisni opomin	0	0
Globa	2	0
SKUPAJ	**53**	**40**

Vir: podatki Agencije

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 1. 1. 2021 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v treh postopkih.

Avgusta 2019 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije v delu, da bo Agencija na svoji spletni strani objavila nadzorni ukrep. Upravno sodišče je oktobra 2021 odločilo, da se vložena tožba zavrne.

Septembra 2020 je Agencija prejela tožbo pokojninske družbe zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev, ker je za sredstva, vplačana pred uskladitvijo po pokojninskem načrtu kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, spremenila faktorje za odmero pokojninske rente prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Sodni postopek je v obravnavi.

Oktobra 2020 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je ta zavrnila izdajo dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, ker oseba ni izpolnjevala enega izmed šestih pogojev za izdajo dovoljenja, tj. izkušnje s področja zavarovalnih poslov. Agencija je januarja 2022 prejela sodbo Upravnega sodišča, ki je odločilo, da se tožba zavrne.

Agencija je aprila 2021 prejela tožbo zoper odločbo Agencije, s katero je Agencija subjektu nadzora prepovedala uresničevanje pravic iz delnic. O sodnem postopku še ni bilo odločeno.

Junija 2021 je Agencija prejela tožbo zoper odločbo Agencije, s katero je ta zavrnila izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici. Upravno sodišče Republike Slovenije o postopku še ni odločilo.

Agencija je decembra 2021 prejela tožbo zoper odločbo Agencije o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Sodni postopek je v obravnavi.

Na dan 31. 12. 2021 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v štirih postopkih.

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Agencija na dan 31. 12. 2021 ni bila stranka v nobenem postopku pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije.

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU PREDSEDOVANJA SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE

6.1. Delo na področju predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/138/ES glede sorazmernosti, kakovosti nadzora, poročanja, ukrepov dolgoročnih jamstev, makrobonitetnih orodij, tveganj glede vzdržnosti, nadzora skupin in nadzora čezmejnega poslovanja (revizija Solventnosti II)

Agencija je v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije prevzela vodenje dosjeja o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/138/ES glede sorazmernosti, kakovosti nadzora, poročanja, ukrepov dolgoročnih jamstev, makrobonitetnih orodij, tveganj glede vzdržnosti, nadzora skupin in čezmejnega nadzora (revizija Solventnosti II). Delovni skupini, ki je obravnavala omenjeni dosje, je predsedoval direktor Agencije mag. Gorazd Čibej.

Agencija se je v prvi polovici leta 2021 aktivno pripravljala na vodenje dosjeja in se zato na številnih bilateralnih srečanjih srečala z različnimi predstavniki evropskih ministrstev za finance, kakor tudi z ostalimi zainteresiranimi deležniki. Tovrstne sestanke je Agencija nadaljevala tudi v času predsedovanja Svetu Evropske unije.

Evropska komisija je zakonodajni predlog objavila 22. septembra 2022. Agencija je zaradi kratkega časovnega okvira, ki ga je imela na voljo, ter z namenom večje učinkovitosti predlog revizije Solventnosti II razdelila na naslednjih devet poglavij: Proporcionalnost, Kakovost nadzora, Poročanje in razkritja, Dolgoročni jamstveni ukrepi (Long-term guarantee measures), Makro bonitetna orodja (Macro-prudential tools), Evropski zeleni dogovor, Nadzor skupin, Nadzor čezmejnega poslovanja zavarovalnic in Ostalo.

Na področju revizije Solventnosti II je Agencija organizirala pet sestankov delovne skupine pri Svetu Evropske unije in še pred začetkom prvega sestanka delovne skupine zbrala odzive držav članic na zakonodajni predlog Komisije. Na prvem sestanku delovne skupine (14. 10.) je Evropska komisija predstavila zakonodajni predlog revizije Solventnosti II in odgovarjala na vprašanja držav članic. Za naslednji sestanek delovne skupine (27. 10.) je Agencija pripravila neuradni dokument predsedovanja, ki je pokrival proporcionalnost. V njem je predstavila predlagane spremembe in s pomočjo vnaprej postavljenih vprašanj dvignila kakovost obravnave na sestanku. Na naslednjem sestanku delovne skupine (15. 11.) je Agencija s pomočjo treh vnaprej pripravljenih neuradnih dokumentov, ki so pokrivali področje poročanja in razkritij, kakovosti nadzora in nadzora čezmejnega poslovanja, poskušala pridobiti mnenja držav članic o predlaganih spremembah. Za četrti sestanek delovne skupine (30. 11.) je Agencija pripravila dva neuradna dokumenta predsedovanja. S prvim je predstavila kompromisni predlog na področju proporcionalnosti, medtem ko je v drugem zbrala predloge za vse spremembe, ki jih vsebinsko ni bilo mogoče umestiti v predhodno navedenih prvih osem poglavij, zato se je tudi oblikovalo poglavje »Ostalo«. Na zadnjem sestanku delovne skupine (13. 12.) je Agencija predstavila še dva neuradna dokumenta predsedovanja. S prvim je Agencija oblikovala kompromisni predlog zakonodajnih določb in s tem poskusila zaključiti poglavje proporcionalnosti, medtem ko je drugi vseboval kompromisno besedilo določb dveh poglavij, in sicer na področju poročanja in razkritij ter kakovosti nadzora. Pri vseh treh poglavjih, ki so bila obravnavana na zadnjem sestanku delovne skupine, je bil v času slovenskega predsedovanja dosežen velik napredek.

6.2. Delo na področju predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic

Agencija je v okviru predsedovanja in opredeljevanja do predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembi direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012 (v nadaljevanju: Direktiva) sodelovala pri izvedbi sestanka z Evropsko komisijo in Svetom ter tremi delovnimi skupinami, na katerih so obravnavali posamezna področja in tematike, ki jih predlog Direktive ureja.

Poglavja, s katerimi se je delovna skupina ukvarjala, so Preventivno načrtovanje sanacije in Načrtovanje reševanja, Cilji in pogoji reševanja, Vrednotenje, Instrumenti za reševanje, Pooblastila za reševanje in Zaščitni ukrepi. Poleg tega je obravnavala tudi poglavji o čezmejnem reševanju in o odnosih s tretjimi državami.

Osnovni namen predloga Direktive je vzpostaviti sistem sanacije in reševanja zavarovalnic in pozavarovalnic, ki imajo sedež v EU in za katere se uporablja Solventnost II. Cilji reševanja, ki ga vodi organ za reševanje, so zaščita imetnikov polic in drugih upravičencev, ohranjanje finančne stabilnosti, zagotavljanje nadaljevanja kritičnih funkcij in zaščita javnih sredstev.

Postopki v predlogu Direktive se v osnovi ločijo v dve fazi, in sicer fazo sanacije oz. preventivno fazo ter fazo reševanja. Med preventivno fazo bi morali delničarji ohraniti polno odgovornost nad zavarovalnico ali pozavarovalnico, to odgovornost pa izgubijo, ko se za podjetje začne postopek reševanja. V preventivni fazi nadzor nad subjekti še vedno opravlja nadzorni organ, v fazi reševanja pa postopke prevzame organ reševanja, ki mora biti organizacijsko ločen in neodvisen od nadzornega organa.

7. DELO AGENCIJE NA ZAKONODAJNEM PODROČJU

7.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2021 na zaprosilo oziroma lastno pobudo vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije oziroma ki neposredno ali posredno vplivajo na delo Agencije ali na subjekte, ki jih Agencija nadzira. Pomembnejši izmed teh predpisov so:

- Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 – ZBNIP; ZBan-3),
- Zakon o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov (Uradni list RS, št. 32/15, 77/18 in 161/21 – ZUAIS),
- Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 31/15, 81/15, 77/16, 77/18 in 161/21; ZISDU),
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J, 63/13 – ZS-K, 30/16, 9/17, 77/18 – ZTFI-1, 66/19 – ZTFI-1A in 123/21 – ZTFI-1B),
- Zakon o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 – odl. US, 62/10, 98/11 – odl. US, 109/12 in 10/17 – ZPP-E; ZUS-1),
- Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (ZIER-DED),
- Predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah (ZPSJFS) in
- Predlog Zakona o hipotekarni in komunalni obveznici (Uradni list RS, št. 123/21; ZHKO-2).

Na področju zakonodaje Evropske unije je Agencija poleg prej omenjenih predlogov direktiv proučila in podala pripombe na:

- Delegirano uredbo o spremembi Delegirane uredbe 2017/565,
- Delegirano uredbo o spremembi Delegirane uredbe 231/2013, ki zadeva finančne instrumente,
- Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o potrošniških kreditih,
- Predlog sprememb UCITS direktive (Direktiva 2009/65) in PRIIPs uredbe (Uredba 1286/2014) ter
- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih zelenih obveznicah.

7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

V letu 2021 je Agencija izdala en sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa na podlagi ZZavar-1 ter en sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2, ki sta navedena v nadaljevanju:

1. SKLEP o spremembi in dopolnitvi Sklepa o poročanju oseb, ki opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja in zavarovalnega posredovanja (Uradni list RS, št. 80/21), izdan na podlagi 3. točke tretjega odstavka 564. člena ZZavar-1,
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o dodatnem revizijskem pregledu zavarovalnice in dodatnem revizorjevem poročilu (Uradni list RS, št. 161/21), izdan na podlagi drugega odstavka 254. člena ZZavar-1 in prvega odstavka 338.b člena ZPIZ-2.

Podzakonskih predpisov na podlagi ZPIZ-2 v letu 2021 ni bilo.

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

8.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi

Agencija pri svojem delu redno sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z nadzornimi organi Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z Ministrstvom za zdravje.

Skladno s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (v nadaljevanju: Pravilnik) so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner Banke Slovenije oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije v letu 2021 štiri srečanja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2021 je te naloge izvajala Agencija, v letu 2022 pa jih je prevzela Banka Slovenije.

Skladno z določili ZMbNFS deluje Odbor za finančno stabilnost, ki je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se zagotavlja vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so: guverner Banke Slovenije in viceguverner, pristojen za nadzor bančnega poslovanja, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in njegov namestnik, direktor Agencije in njegov namestnik ter dva predstavnika Ministrstva za finance, ki pa nimata glasovalne pravice. Člani odbora so pri svojem odločanju neodvisni in niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren izključno Državnemu zboru Republike Slovenije, ki mu poroča enkrat letno. Odbor po potrebi poroča tudi organom EU in Evropskemu odboru za sistemska tveganja. Guverner Banke Slovenije je predsednik odbora in predseduje sejam odbora. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora navadno skliče štirikrat letno. Ob zaznanih potrebah se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2021 sestal na štirih sejah. Agencija na sejah odbora sodeluje s pripravo prikazov tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni, pa tudi z analizami posameznih tveganj. V okviru Odbora za finančno stabilnost delujeta tudi dve podskupini, v katerih sodeluje tudi Agencija. Prva pokriva nove finančne tehnologije (FinTech) in kibernetsko varnost, druga pa podnebna tveganja.

Agencija je bila v letu 2021 vključena v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor. Poleg tega Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopanja pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Agencija sodeluje z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija svetuje nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje.

Agencija je leta 2021 organizirala kolegij nadzornikov za eno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

Zaposleni v Agenciji so v letu 2021 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl. College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic Evropske unije, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji, in sicer skupine Merkur zavarovalnice, Grawe zavarovalnice in Generali zavarovalnice.

8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA

Organ EIOPA je bil kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljen 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestil do takrat delujoči organ CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga EIOPE je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi, katere cilj je poenotenje nadzorne regulative oziroma zakonodaje in nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPE so: predsednik (angl. Chairman), ki ga nadomešča podpredsednik (angl. Vice-Chairperson), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Svet Evropske unije je maja 2021 sprejel sklep o imenovanju Petre Hielkema za predsednico EIOPE. Petra Hielkema je to vlogo prevzela 1. septembra 2021 za obdobje petih let. Funkcijo izvršnega direktorja pa je tudi v letu 2021 opravljal Fausto Parente. Upravni odbor EIOPE poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzornih organov iz držav članic. Konec leta 2021 so Upravni odbor EIOPE sestavljali predstavniki iz Nizozemske, Češke, Nemčije, Švedske, Italije in Francije.

V letu 2021 so zaradi pandemije COVID–19 zasedanja Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnega nadzora držav članic, potekala na daljavo (telefonske in videokonference) ter z uporabo t. i. dopisnih sej (angl. written procedures). V letu 2021 je bilo izvedenih pet zasedanj Odbora nadzornikov.

Glede na to, da je tudi leto 2021 zaznamovala pandemija COVID–19, ki je posegla na vsa področja našega življenja in poslovanja, so zaposleni Agencije intenzivno spremljali aktivnosti EIOPE na področju proučevanja potencialnega vpliva pandemije COVID-19 na zavarovalništvo ter sodelovali pri pripravi dokumentov, ki se nanašajo na ukrepe, povezane s pandemijo COVID-19. Smernice, pri pripravi katerih so sodelovali zaposleni v Agenciji, so namenjene tako nadzornikom kot tudi zavarovalnicam in potrošnikom.

V letu 2021 so v okviru EIOPE delovali Odbor za usmerjanje nadzornih dejavnosti (angl. Supervisory Steering Committee), Odbor za usmerjanje politik (angl. Policy Steering Committee), Odbor za tveganje in finančno stabilnost (angl. Risks and Financial Stability Committee), Odbor za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl. Committee on Consumer Protection and Financial Innovation), Skupina za IT in podatke (angl. IT and Data Committee) ter Skupina za insurtech (angl. InsurTech Task Force).

Na ravni nacionalnih nadzornih organov delujejo tudi t. i. ekspertne skupine (angl. Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov, finančne stabilnosti, revizije in računovodstva, pokojnine ter pozavarovanja. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih dejavnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPI.

Zaposleni Agencije so v letu 2021 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Odboru za tveganje in finančno stabilnost, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, Odboru za varstvo potrošnikov in finančne inovacije, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev (angl. SCR review) in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku (angl. Peer review on RSR). Agencija ima svojega predstavnika tudi v Posvetovalnem odboru za proporcionalnost (angl. Advisory Committee on Proportionality).

8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike in opazovalce iz več kot 200 držav. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Izvršni odbor (angl. Executive Committee), Implementacijska komisija (angl. Implementation and Assessment Committee), Proračunska komisija (angl. Budget Committee), Revizijska komisija s Komisijo za tveganja (angl. Audit in Risk Committee), Komisija za makronadzor (angl. Macroprudential Committee) in Komisija za razvoj politik (angl. Policy Development Committee). Znotraj IAIS deluje tudi veliko delovnih skupin. Zaposleni Agencije so v letu 2021 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev (angl. Financial Inclusion Working Group), Implementacijske komisije (angl. Implementation and Assessment Committee), Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu (angl. Market Conduct Working Group), Delovne skupine za podpisovanje (angl. Signatories Working Group) in Delovne supine za makroekonomsko politiko (angl. Macroprudential Committee). Zaradi pandemije COVID–19 so vse aktivnosti potekale na daljavo, med drugim tudi letna konferenca IAIS, ki se je je udeležilo več zaposlenih iz Agencije. Direktor Agencije je bil v letu 2021 ponovno imenovan v Izvršni odbor IAIS (angl. Executive Committee) kot predstavnik regije CEET (Central and Eastern and Transcaucasian region), v okviru katerega opravlja tudi funkcijo koordinatorja navedene regije, ki vključuje 25 držav.

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalniškem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOPO. Enkrat letno pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

9.2. Delo na področju informiranja javnosti

Agencija redno obvešča javnost glede novosti na področju zavarovalništva, prav tako odgovarja na novinarska vprašanja, ki jih redno prejema.

Agencija je junija 2021 v Ljubljani organizirala letno mednarodno konferenco z naslovom »How low can we go? Sustainable Insurance in an Uncertain World«. Osrednje vprašanje konference, ki je potekala le dva tedna pred začetkom predsedovanja Slovenije Svetu EU, je bilo, kako se zavarovalniški sektor spoprijema s tveganji v negotovem finančnem ozračju, ki ga zaznamuje dolgotrajno obdobje nizkih obrestnih mer. Razpravljavci so iskali tudi odgovore na vprašanje, ali lahko zavarovalniški sektor tekmuje z naravo, ki v zadnjih letih zavarovalništvu zaporedoma narekuje vedno nove izzive. O vsem naštetem so v dveh sklopih in panelnem delu razpravljali vodilni vrhunski domači in tuji strokovnjaki ter poznavalci zavarovalniškega in finančnega sektorja iz zavarovalniške industrije, regulatorjev in akademskega sveta. Med njimi sta bila Karel Van Hulle, profesor na KU Leuven in zaslužni profesor na Goethe University Frankfurt, in dr. Manuella Zweimueller, vodja nadzora pri Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov. Konferenca je zaradi pandemije COVID-19 potekala na hibriden način, poleg udeležbe v živo je Agencija omogočila tudi spremljanje prek spletnih kanalov.

Agencija je skupaj s partnerji Munich Re Foundation, Access to Insurance Initiative (a2ii), Microinsurance Network in IAIS prvič organizirala tudi dvodnevno digitalno konferenco o izzivih in priložnostih vključujočega zavarovanja (inclusive insurance) v CEET regiji, ki se je je prek spleta udeležilo blizu 400 udeležencev. V okviru navedenega dogodka je direktor Agencije predstavil tudi celovito študijo o stanju vključujočega zavarovanja v CEET regiji, ki jo je Agencija skupaj z a2ii pripravila na podlagi izvedene ankete v vseh državah CEET regije.

Agencija je konec leta 2021 izdala priročnik o sklepanju zavarovanj na spletu. Namen priročnika je potrošnikom na pregleden in razumljiv način predstaviti pomembne informacije o sklepanju zavarovanj na spletu, ki je v pandemiji COVID-19 postalo še pogostejši način sklepanja zavarovanj. Finančno opismenjevanje je pomemben segment ozaveščanja potrošnikov in opozarjanja na pasti sklepanja zavarovanj na daljavo, zato je temu treba nameniti pozornost. Temu poslanstvu je z izdajo priročnika sledila tudi Agencija, s katerim se lahko potrošniki seznanijo, na kaj morajo biti pozorni pri sklepanju zavarovanj na daljavo in kako lahko rešijo morebitne pritožbe.

9.3. Delo na področju informacijske tehnologije

Agencija se je tudi v letu 2021 soočala z izzivi, povezanimi s pandemijo koronavirusne bolezni. Zaposlenim smo omogočili delo po hibridnem delovnem modelu. Prek VPN-tehnologije so imeli zaposleni dostop do internih informacijskih virov Agencije, za medsebojno komunikacijo pa so uporabljali platformo MS Teams.

V prvi polovici leta 2021 je Agencija posodobila strežniško opremo, na kateri tečejo vsi zaledni (virtualizirani) sistemi. Zaradi starosti strežniške opreme je le-ta postala dejavnik tveganja tako z vidika odpovedi in servisiranja kot tudi z vidika kibernetske varnosti. Zamenjali smo oba primarna strežnika v gruči, na katerih teče najnovejša verzija operacijskega sistema Windows 2019 (Hyper-V), kot tudi primarno diskovno polje za shranjevanje podatkov. Hkrati smo v strežniško sobo namestili dodatno omaro (RACK), dodali dva nova sistema za neprekinjeno napajanje (UPS) strežnikov ter zamenjali dotrajano klimatsko napravo.

Leto 2021 je na področju naložb v informacijsko tehnologijo zaznamovalo tudi predsedovanje Slovenije Svetu EU. Agencija je s pomočjo zunanjega izvajalca opremila sejno sobo s primerno opremo za izvajanje videokonferenčnih sestankov delovnih skupin (AVK-oprema). Oprema je delovala brezhibno.

Tako kot leto pred tem je Agencija nadaljevala posodabljanje osebne računalniške opreme zaposlenih. Zamenjali smo četrtino osebnih računalnikov z novimi in tako dokončno izločili iz uporabe delovne postaje z zastarelim operacijskim sistemom (Windows 8).

V drugi polovici leta se je del zaposlenih (celotni Sektor za analize in mednarodne zadeve) v Agenciji preselil v prostore stolpnice TR3. Na področju informacijske tehnologije je to pomenilo naložbo v povezavo obeh lokacij z optičnim kablom, inštalacijo aktivne in pasivne mrežne opreme ter razširitev lokalnega (LAN) in brezžičnega (WLAN) omrežja Agencije na novi lokaciji. Zaradi zastarelosti sistema za registracijo in nadzor vstopa zaposlenih v poslovne prostore (TS Špica) smo morali še pred selitvijo zaposlenih v celoti posodobiti strojno in programsko opremo na tem področju.

Na področju programske opreme velja omeniti še implementacijo programske rešitve Solaria e-seje za podporo vodenja sej Strokovnega sveta Agencije. Aplikacija omogoča članom strokovnega sveta dostop do gradiv v elektronski obliki, elektronski podpis ter izvedbo glasovanja.

V letu 2021 se je iztekla vzdrževalna pogodba s podjetjem CRT za podporo in razvoj programskega paketa IFSS (Integral Financial Supervisory System), zato je Agencija izvedla razpis s pogajanji za podaljšanje vzdrževalne pogodbe. Poleg tehnične podpore obstoječi programski opremi IFSS bo podjetje CRT v naslednjem štiriletnem obdobju zagotavljalo prilagajanje programske opreme glede na spremembe na področju zakonodaje, zahtev s strani EIOPE in novih potreb Agencije.

9.4. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalnozastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalnoposredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;
4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;
5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);
6. register zavarovalnozastopniških oziroma zavarovalnoposredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;
7. register zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalnozastopniških oziroma zavarovalnoposredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtim odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi našteti registri javni.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje

Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

9.5. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Epidemija COVID-19 in z njo povezane spremembe so močno vplivale tudi na strokovna izpopolnjevanja zaposlenih v letu 2021, saj so številni delovni sestanki in seminarji tudi v letu 2021 potekali virtualno.

Kar se tiče spletnih dogodkov v organizaciji tujih organov, so se zaposleni udeleževali seminarjev in konferenc v okviru EIOPE in IAIS-a, prav tako pa tudi številnih drugih specializiranih seminarjev in konferenc. Tovrstna usposabljanja so ključna pri spodbujanju skupne kulture na področju nadzora in izmenjavi dobrih praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije in širše ter spoznavanju aktualnih tematik v povezavi z delom Agencije.

Poleg že omenjenih usposabljanj v tujini so se zaposleni udeleževali tudi številnih dogodkov v Sloveniji, ki so potekali v obliki strokovnih seminarjev in konferenc. Zaposleni so se tako v letu 2021 udeležili davčne konference, konference prava informacijske varnosti, konference revizorjev, konference korporativnega upravljanja, konference pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter Dnevov civilnega in gospodarskega prava.

Zaradi vpetosti v mednarodne aktivnosti in potrebe po odličnem pisnem komuniciranju je Agencija za dve skupini zaposlenih organizirala tudi tečaj poslovne angleščine s specializiranim maternim govorcem angleškega jezika.

9.6. Vključitev v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec«

V letu 2020 je Agencija pristopila k projektu pridobitve pristopnega certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, ki je bil na podlagi izvedenih aktivnosti zaključen ob koncu leta. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« je nastal pod okriljem Inštituta Ekvilib in ima podlago v načelih družbene odgovornosti, ki so opredeljena v standardu družbene odgovornosti ISO 26000. Po omenjenem standardu je dolžnost organizacije, da stoji za svojimi odločitvami in dejavnostmi na način preglednega in etičnega poslovanja. Glavni namen certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, ki je osnovan na podlagi tega standarda, pa je izboljšati družbeno odgovorno upravljanje v odnosu do zaposlenih.[36]

V prvi fazi tega projekta, v fazi pridobitve pristopnega certifikata, je Agencija v svoje poslovanje vpeljala dvanajst temeljnih ukrepov, ki sta jim sledila postopek priprave poročila o implementaciji teh ukrepov ter postopek priprave poročila o implementiranju nadaljnjih ukrepov, ki bodo podlaga za pridobitev naprednega certifikata. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« se osredotoča na štiri vsebinska področja, in sicer na področje organizacijskega upravljanja, medgeneracijskega sodelovanja, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter na področje zdravja in varnosti na delovnem mestu.

9.7. Promocija zdravja na delovnem mestu

Agencija se zaveda pomena zdravja in dobrega počutja svojih zaposlenih, zato je v ta namen izoblikovala delovno skupino, poimenovano Promocija zdravja na delovnem mestu, ki temelji na petih področjih (glejte organigram Promocija zdravja na delovnem mestu). Z izboljšanjem organizacije dela, delovnega okolja, spodbujanjem pripadnosti in motiviranosti zaposlenih želi Agencija izboljšati splošno počutje zaposlenih. Poseben poudarek je namenjen prav zdravju zaposlenih, ne samo v fizičnemu, temveč tudi v psihičnemu. Prav zaradi slednjega Agencija spodbuja zaposlene k zdra-

[36] https://certifikatdod.si/o-certifikatu/osnovne-informacije/

vemu življenjskemu slogu, pitju vode, dnevnemu uživanju sadja, telesni aktivnosti, ozaveščа zaposlene o svetovnih dnevih v povezavi z zdravjem ter zaposlenim omogoča pridobivanje ustreznih znanj in kompetenc prek izobraževanj in usposabljanj v želji, da bi jim nudila psihično razbremenitev.

Slika 2:
Vsebinska področja delovne skupine Promocija zdravja na delovnem mestu

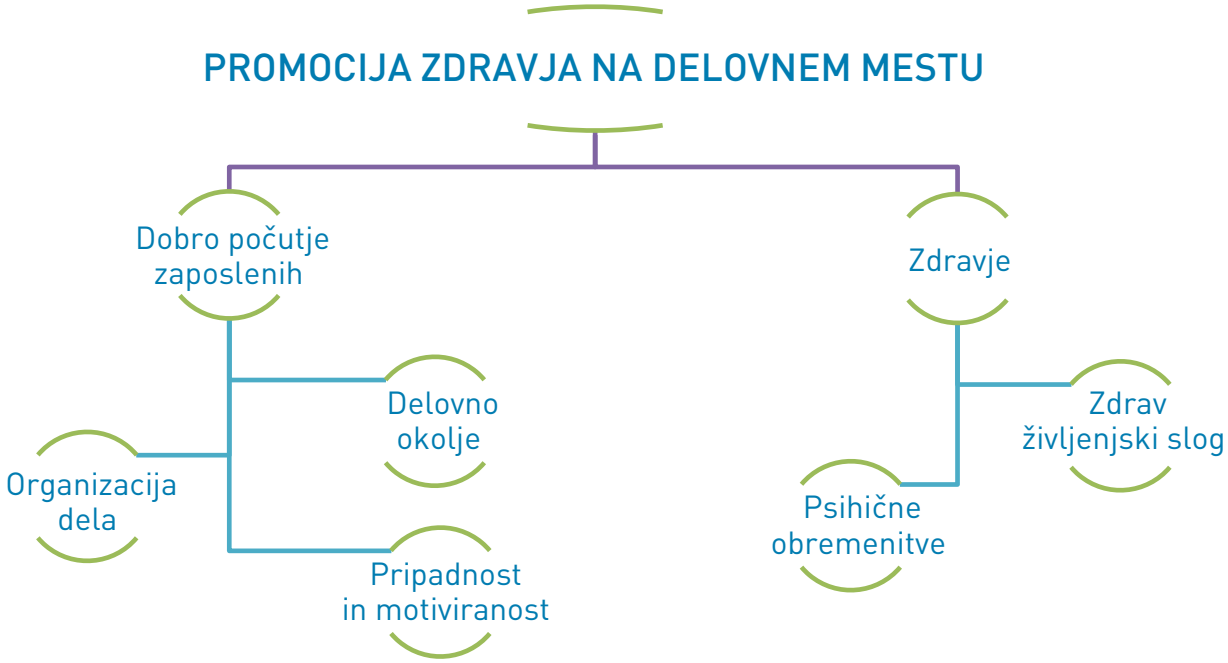

Vir: Poročilo o izvedbi Načrta Promocija zdravja na delovnem mestu v letu 2021

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2022 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2021, ki jo je poslala 17 subjektom nadzora.

Na anketo se je odzvalo 16 subjektov nadzora, od tega 15 zavarovalnic oziroma pozavarovalnic in ena pokojninska družba.

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,3 (preteklo leto: 4,2).

Izsledki ankete kažejo, da je stopnja zadovoljstva pri vseh vprašanjih podobna lanski.

Izsledki ankete so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 6:
Izsledki ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije v letu 2021

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni	Nezadovoljni	Niti zadovoljni niti nezadovoljni	Zadovoljni	Zelo zadovoljni	Nerelevantno vprašanje za subjekt
		1	2	3	4	5	6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?	0,00	0,00	0,00	58,33	41,67	0,00
2	Kako ste zadovoljni z delom Agencije v preteklem letu?	0,00	0,00	0,00	50,00	41,67	8,33
3	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastsavili Agenciji?	0,00	0,00	0,00	33,33	33,33	33,33
4	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?	0,00	0,00	16,67	16,67	33,33	33,33
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaša ostala vprašanja?	0,00	0,00	8,33	33,33	25,00	33,33
6	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo zaposlenih, ki opravljajo preglede pri subjektih nadzora?	0,00	0,00	8,33	25,00	16,67	50,00
7	Kako ste zadovoljni s časom trajanja pregleda poslovanja (od začetka pregleda pa do izdaje zapisnika o pregledu poslovanja)?	0,00	0,00	16,67	8,33	25,00	50,00
8	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov pri pregledu poslovanja?	0,00	0,00	0,00	25,00	33,33	41,67
9	Kako ste zadovoljni s potekom postopkov za pridobivanje dovoljenj, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	8,33	58,33	8,33	25,00
10	Kako ste zadovoljni s komunikacijo, vsebino in kakovostjo priprave podzakonskih predpisov, ki jih izdaja Agencija?	0,00	0,00	16,67	50,00	16,67	16,67
11	Kako ste zadovoljni z uporabnikovo izkušnjo spletne strani Agencije www.a-zn.si (spletna postavitev in podoba, navigacija, meniji ...)?	0,00	0,00	0,00	41,67	50,00	8,33
12	Kako ste zadovoljni z vsebino spletne strani Agencije www.a-zn.si (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete; vsebina je pregledna in ustrezno pojasnjena ...)?	0,00	0,00	0,00	41,67	50,00	8,33
13	Kako ste zadovoljni s portalom Agencije za oddajanje poročil?	0,00	0,00	8,33	66,67	25,00	0,00
14	Kako ste zadovoljni z odzivnostjo Agencije v času epidemije COVID-19?	0,00	0,00	16,67	50,00	33,33	0,00
15	Kako ste zadovoljni z dodatnimi nadzornimi aktivnostmi Agencije v času epidemije COVID-19 (ustrezen nabor zahtevanih informacij, ustrezna količina in časovnica)?	0,00	0,00	25,00	41,67	33,33	0,00

Vir: podatki Agencije.

AZN

2021

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2021 (revidirani podatki)

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002 - 003 + 004 - 005 + 006 - 007 + 008 + 009 + 010 + 011)	**001**	**559.550**	**256.450**
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	751.869	598.562
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	480.202	512.982
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	792.940	636.631
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	505.057	465.761
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA, DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG, IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013 + 014 + 015 + 016 + 017 + 018 + 019 + 020 + 021 + 022)	**012**	**3.368.901**	**3.605.498**
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	215.424	272.764
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	0	583
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	2.239	5.233
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.100.000	3.300.000
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	40.423	7.619
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	10.815	19.299
	C) ZALOGE (024 + 025 + 026 + 027 + 028 + 029 + 030 + 031)	**023**	**0**	**0**
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001 + 012 + 023)	**032**	**3.928.451**	**3.861.948**
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035 + 036 + 037 + 038 + 039 + 040 + 041 + 042 + 043)	**034**	**287.823**	**416.514**
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	21.867	85.148
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	159.723	171.735
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	69.410	70.307
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	36.291	89.098
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	532	226
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045 + 046 + 047 + 048 + 049 + 050 + 051 + 052 - 053 + 054 + 055 + 056 + 057 + 058 - 059)	**044**	**3.640.628**	**3.445.434**
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.402.393	3.288.210
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	237.394	156.383
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034 + 044)	**060**	**3.928.451**	**3.861.948**
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861 + 862 - 863 + 864)	**860**	**4.248.479**	**3.604.105**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	4.248.479	3.604.105
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**865**	**0**	**358**
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**866**	**0**	**0**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868 + 869)	**867**	**70**	**620**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	70	620
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860 + 865 + 866 + 867)	**870**	**4.248.549**	**3.605.083**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872 + 873 + 874)	**871**	**1.155.440**	**930.887**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	32.548	23.673
461	STROŠKI STORITEV	874	1.122.892	907.214
	F) STROŠKI DELA (876 + 877 + 878)	**875**	**2.539.448**	**2.208.776**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	2.046.640	1.792.898
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	342.544	302.413
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	150.264	113.465
462	**G) AMORTIZACIJA**	**879**	**138.946**	**120.867**
463	**H) REZERVACIJE**	**880**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**881**	**9.498**	**2.454**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**882**	**321**	**1.313**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**883**	**0**	**0**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885 + 886)	**884**	**0**	**2.268**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0	2.268
	N) CELOTNI ODHODKI (871 + 875 + 879 + 880 + 881 + 882 + 883 + 884)	**887**	**3.843.653**	**3.266.565**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870 – 887)	**888**	**404.896**	**338.518**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887 – 870)	**889**	**0**	**0**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	53.320	63.747
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888 - 890)	891	351.576	274.771
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889 + 890) oz. (890 - 888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	43	39
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

BM veritas

• REVIZIJA •

BM Veritas Revizija d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana
T: 01 568 43 80, 01 568 24 36, F: 01 568 40 75

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu javne agencije
Agencije za zavarovalni nadzor
Trg republike 3
1000 Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2021 ter izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor na dan 31. decembra 2021 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi in za tàko notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila agencije, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih. Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št. 3546845000, osnovni kapital 10.000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

BM veritas

• REVIZIJA •

BM Veritas Revizija d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana
T: 01 568 43 80, 01 568 24 36, F: 01 568 40 75

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačen. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem ni nič takega, o čemer bi morali poročati.

Revizorjeva odgovornost

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodskih izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganje pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanimi razkritji poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklep temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- poslovodstvo in pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med revizijo.

Ljubljana, 9. marec 2022

BM veritas
• REVIZIJA •
BM Veritas Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana

Benjamin Fekonja
Pooblaščeni revizor

BM VERITAS REVIZIJA družba za revizijo d.o.o., Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana, Slovenija,
ID št. za DDV SI92791026, TRR: SI56 0201 1025 7944 257, matična št. 3546845000, osnovni kapital 10.000,00 EUR
e-mail: revizija@bm-veritas.si, www.bm-veritas.si

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE, v nadaljevanju: ZR) in s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) sta oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisani.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in iz pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo členi 21–25 Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in preostali – v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) ter ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni upo-

rabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, pri čemer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, in sicer v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če rezerve ne zadostujejo, pa se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Proračunska sredstva se lahko zagotovijo le, če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

A) PRIHODKI v višini 4.248.549 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2021 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa (opravljanje storitev javne službe), kar predstavlja 100 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, kot tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. Agencija je v letu 2019 zaradi večjega obsega nalog, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja, spremenila višino letnega nadomestila subjektom nadzora. V skladu s tarifno številko 54 Tarife je v letu 2020 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po

Preglednica 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja – opravljanje javne službe	4.248.479	100
a) Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	4.101.29	97
b) Takse in pavšalna nadomestila	147.450	3
2. Finančni prihodki	0	0
3. Drugi prihodki	0	0
4. Prevrednotovalni prihodki	70	0
Skupaj prihodki	**4.248.549**	**100**

Vir: podatki Agencije

pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za Slovensko zavarovalno združenje 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno-tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2021 znašali 4.101.029 EUR, s finančnim načrtom za leto 2021 je bil predviden znesek prihodkov v višini 4.058.084 EUR. Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2021 znašali 147.450 EUR. S finančnim načrtom za leto 2021 je bilo predvidenih 160.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije lahko predstavljajo obresti, ki nastajajo v povezavi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR). Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2021 so ti prihodki znašali 0 EUR.

Prevrednotovalni prihodki v višini 70 EUR predstavljajo prihodke od prodaje odpisanih pisarniških stolov, ki so imeli knjigovodsko vrednost 0, zaposlenim.

B) STROŠKI IN ODHODKI v višini 3.843.653 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi

Preglednica 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

	EUR	%
Stroški materiala	32.548	1
Stroški storitev	1.122.892	29
Stroški dela	2.539.448	66
Amortizacija	138.946	4
Drugi stroški	9.498	0
Finančni odhodki	321	0
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	0	0
Skupaj stroški in odhodki	**3.843.653**	**100**

Vir: podatki Agencije

standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Odhodki navadno vsebujejo tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni zavezanec za DDV.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2021 znašali 4.175.354 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2021 izhaja, da so bili načrtovani stroški za 231.701 EUR nižji od realiziranih. Razlika je v največji meri nastala zaradi 146.366 EUR nižjih stroškov dela, ki so posledica dveh odsotnosti zaradi porodniškega dopusta, dveh dolgotrajnih odsotnosti zaradi bolezni in treh nerealiziranih odpravnin ob upokojitvi. Agencija je v finančnem načrtu za leto 2021 na dan 31. 12. 2021 načrtovala 49 zaposlitev in jih tudi realizirala; ena zaposlena se je med letom upokojila. Velika razlika je tudi na postavki službene poti, kjer so stroški za 85.300 EUR nižji od načrtovanih. Na postavki druge storitve so realizirani stroški nižji za cca 51.130 EUR glede na finančni načrt. V Prilogi 1, ki je na koncu pisnih pojasnil, je prikazana primerjava med realiziranimi in načrtovanim stroški po posameznih vrstah.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega materiala ter druge stroške materiala, tudi gorivo za službena vozila. Stroški materiala so v letu 2021 znašali 32.548 EUR. V finančnem načrtu za leto 2021 so bili predvideni stroški materiala v višini 31.138 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT- in telekomunikacijske storitve, sejnine ter druge storitve.

Na kontu »intelektualne storitve« Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške in prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2021 znašal 193.616 EUR. S finančnim načrtom za leto 2021 je bilo za to postavko predvidenih 179.585 EUR. Stroški so bili višji zaradi več izobraževanj zaposlenih in zaradi obdavčitve storitev iz EU z DDV, ki ga Agencija vključi med stroške in si ga ne odbija, saj ni davčni zavezanec.

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2021 znašajo 4.920 EUR. V finančnem načrtu za leto 2021 je bila ta postavka predvidena v višini 90.220 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP).

Stroški službenih potovanj so zaradi pandemije COVID-19, ki je prevladala v Sloveniji in celotni Evropi tudi v letu 2021, znižani skoraj na minimum. Agencija je opravljala delo v EU in nadzore ter sestanke v Sloveniji skoraj izključno na daljavo.

Preglednica 3:
Stroški storitev v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

	EUR	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	193.616	5
Stroški službenih potovanj	4.920	0
Najemnine z obratov. stroški	316.251	8
PTT- in telekomunikacijske storitve	40.659	1
Sejnine	66.705	2
Avtorske in podjemne pogodbe	6.740	0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje članarine mednarod., reprezent.)	494.000	13
Skupaj storitve	**1.122.892**	**29**

Vir: podatki Agencije

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in najem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije.

V letu 2021 je Agencija za stroške najemnin namenila 316.251 EUR. S finančnim načrtom za leto 2021 so bila predvidena sredstva v ta namen 284.169 EUR. Agencija je zaradi prostorske stiske v letu 2021 najela dodatne poslovne prostore v velikosti 170 m^2. Poleg tega so višji tudi obratovalni stroški najema, ki so v letu 2021 znašali 100.649 EUR, v letu 2020 pa 77.868 EUR.

Stroški PTT- in telekomunikacijskih storitev za leto 2021 znašajo 40.659 EUR. S finančnim načrtom za leto 2021 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 43.181 EUR.

Stroški sejnin v letu 2021 znašajo 66.705 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 76.142 EUR. Tudi v letu 2021 je strokovni svet v prvi polovici leta še deloval s štirimi člani namesto s petimi, kot to predvideva ZZavar-1. Od julija 2021 naprej pa deluje s petimi člani.

V postavki »**druge storitve«** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2021 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2021 je bilo za postavko »**druge storitve«** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 545.130 EUR sredstev. Dejansko nastalih stroškov pa je bilo pri tej postavki 494.000 EUR. V postavki »druge storitve« so zajete storitve za opravljanje dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški reprezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence programske opreme ...). Agencija je kljub zdravstveni situaciji uspela izvesti javne dogodke in konferenco v hibridni obliki, ki so bili načrtovani za leto 2021.

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, sredstva za povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2021 znašalo 49 in na dan 31. 12. 2020 46, v finančnem načrtu za leto 2021 je Agencija do konca leta načrtovala 49 zaposlenih.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2021 znašali 2.539.448 EUR. S finančnim načrtom za leto 2021 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 2.685.814 EUR. Agencija je pri načrtovanju stroškov dela upoštevala potencialne upokojitve (4) z odpravninami, dejansko pa je prišlo le do ene upokojitve. Poleg tega je v drugi polovici leta Agencija beležila dolgotrajno bolniško odsotnost dveh zaposlenih in odsotnost zaradi porodniškega dopusta tudi dveh zaposlenih.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2021 znaša 138.946 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 124.765 EUR. Predračun amortizacije za finančni načrt 2021 je bil pripravljen v januarju 2021, ko še niso bili znani vsi podatki za leto 2020.

Preglednica 4:
Stroški dela v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

	EUR	%
Bruto plače	2.046.640	53
Regres za letni dopust	49.438	1
Prispevki delodajalca na plače	322.967	8
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	19.577	1
Drugi stroški dela	100.826	3
Skupaj stroški dela	**2.539.448**	**66**

Vir: podatki Agencije

Od načrtovanih investicij za leto 2021 v višini 146.000 EUR je Agencija realizirala investicije v višini 442.046 EUR. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške, strojne in programske opreme, službenih telefonov ter za pisarniško opremo. Agencija je v letu 2021 objavila javni razpis za programsko opremo za poročanje zavezancev v višini 214.566 EUR. Predviden zaključek vseh aktivnosti je bil konec leta 2021, zato je bil denarni tok te investicije načrtovan za leto 2022. Zadeva je tekla brez zapletov in bila končana v letu 2021. Tudi z najemom dodatnih poslovnih prostorov je bilo povezanih več investicij od predvidenih, predvsem v pisarniško opremo. Agencija je vse investicije v letu 2021 financirala iz tekočih prihodkov in zanje ni najemala nobenih posojil.

C) DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja, in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2021 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki. V postopku obračuna davka od dohodka pravnih oseb je ugotovila davčno osnovo za leto 2021 in obračunala obveznost davka od dohodka v višini 53.320,20 EUR.

D) PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 351.576 EUR

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je bilo realiziranih 4.248.549,38 EUR prihodkov in 3.843.652,64 EUR odhodkov; po obračunu davka od dohodkov pravnih oseb v višini 53.320,20 EUR Agencija izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v znesku 351.576,54 EUR. Finančni načrt za leto 2021 je predvideval presežek prihodkov nad odhodki v višini 114.183 EUR.

Kadar ima Agencija presežek prihodkov, ga skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar prenese v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za tekoče leto, preostanek pa usmeri v proračun Republike Slovenije. Agencija bo skladno s tem predpisom presežek prihodkov nad odhodki v višini 114.183 EUR prenesla v rezerve v skupini 94; del presežka prihodkov nad odhodki v višini 237.393,54 EUR pa nakazala v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2021

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 Agencija izkazuje le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo 1. 6. 2000, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 14 %, medtem ko je v letu 2020 znašal 7 % in v letu 2019 9 %. Spremembe vrednosti osnovnih sredstev v letu 2022 glede na leto 2021, ko je bila sedanja vrednost teh sredstev 256.450 EUR, so posledica novih nabav in rednega letnega odpisa, amortizacije.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 86 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem

Preglednica 5:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2021 (v EUR)

Osnovna sredstva	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	600.955	329.288	271.667
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	168.994	122.824	46.170
Druga računalniška oprema	346.228	223.960	122.268
Pisarniška oprema, pohištvo	137.331	71.690	65.641
Službena vozila	37.889	22.306	15.583
Drobni inventar	64.277	64.277	0
Oprema v upravljanju	841	0	841
Druga osnovna sredstva – slike	37.380	0	37.380
Skupaj	**1.544.809**	**985.259**	**559.550**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 6:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2021

	EUR	%
Prejeti predujmi, preplačila terjatev	21.867	0
Obveznosti do zaposlenih	159.723	4
Obveznosti do dobaviteljev	69.410	2
Obveznosti do uporabnikov EKN	532	0
Druge kratkoročne obveznosti	36.291	1
Skupaj	**287.823**	**7**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 7:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2021

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2021	351.576	9
Rezerve, oblikovane po ZZavar-1	3.288.210	84
Skupaj	**3.640.628**	**93**

Vir: podatki Agencije

denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 5 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 79 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve (1 %), pri čemer je najvišja postavka terjatev do ZZZS za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne naprej v posameznih primerih, in sicer za oktober, november in december. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij in online dostopov za leto 2022, članarine za leto 2022).

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.100.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov itn. Skladno s Pravilnikom o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine mora Agencija prosta denarna sredstva od 200.000 EUR naprej ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava eno leto) je leta 2021 znašala 0 %, enako tudi za sredstva na TRR.

C) OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 7 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le tiste, ki zapadejo v plačilo v letu 2022, navadno v januarju. Obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do Ministrstva za javno upravo in Uprave za javna plačila, saj moramo proračunski uporabniki medsebojne obveznosti in terjatve izkazovati ločeno.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 36.291 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, obveznost za izplačila bruto sejnin in obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 93 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2021 znaša 351.576,54 EUR in ga bo Agencija v višini 114.183 EUR razporedila v rezerve skupine 94 skladno s 512. členom ZZavar. Preostanek presežka prihodkov nad odhodki v višini 237.393,54 EUR pa bo po pridobljenem soglasju k letnemu poročilu nakazala v proračun Republike Slovenije.

Letno poročilo je bilo sprejeto na 593. seji strokovnega sveta dne 22. 3. 2022.

mag. Gorazd Čibej
predsednik strokovnega sveta Agencije

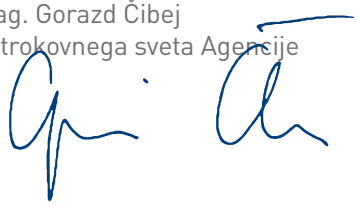

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV (v EUR)

		LETO 2021	FN2021	IND
		1	2	1/2
A)	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti javne službe (a + b)	4.248.479	4.218.084	101
	a) Letna nadomestila za opravljanje nadzora	4.101.029	4.058.084	101
	b) Takse in pavšalna nadomestila	147.450	160.000	92
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**4.248.479**	**4.218.084**	**101**
II.	**Prihodki iz financiranja**	**0**	**0**	
III.	**Drugi prihodki**	**0**	**0**	
IV.	**Prevrednotovalni prihodki**	**70**	**0**	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**4.248.549**	**4.218.084**	**101**
B)	**ODHODKI**			
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	1.155.440	1.261.565	92
1.	Stroški materiala	32.548	31.138	105
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f + g)	1.122.892	1.230.427	91
	a) Intelektualne storitve (izobraževalne, svetov., odvetn., prevajalske ...)	193.616	179.585	108
	b) Stroški službenih potovanj	4.920	90.220	5
	c) Najemnine	316.251	284.169	111
	d) PTT- in telekomunikacijske storitve	40.659	43.181	94
	e) Sejnine	66.705	76.142	88
	f) Avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	6.740	12.000	56
	g) Druge storitve	494.000	545.130	91
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3 + 4)**	**2.539.448**	**2.685.814**	**95**
	1. Bruto plače zaposlenih	2.046.640	2.133.578	96
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno PDPZ)	342.544	364.426	94
	3. Regres za letni dopust	49.438	48.139	103
	4. Drugi stroški dela	100.826	139.671	72
III.	**Amortizacija**	**138.946**	**124.765**	**111**
IV.	**Drugi stroški**	**9.498**	**3.210**	**296**
V.	**Finančni odhodki**	**321**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**		**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**0**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.)	**3.843.653**	**4.075.354**	**94**
C)	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**404.896**	**142.730**	**284**
D)	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**53.320**	**28.546**	
E)	**REZULTAT OBDOBJA**	**351.576**	**114.183**	**308**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402 + 431)	**401**	**4.185.158**	**3.610.300**
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403 + 420)	**402**	**0**	**0**
	A) Prihodki iz sredstev javnih financ (404 + 407 + 410 + 413 + 418 + 419)	**403**	**0**	**0**
	a) Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405 + 406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b) Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408 + 409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c) Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411 + 412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d) Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414 + 415 + 416 + 417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e) Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f) Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422 + 423 + 487 + 424 + 425 + 426 + 427 + 428 + 488 + 489 + 490 + 429 + 430)	**420**	**0**	**0**
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	0
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432 + 433)	431	4.185.158	3.610.300
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	4.185.158	3.610.300
del 7102	Prejete obresti	433	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438 + 481)	**437**	**4.136.418**	**3.180.049**
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439 + 447 + 453 + 464 + 465 + 466 + 467 + 468 + 469 + 470)	**438**	**4.136.418**	**3.180.049**
	A) Plače in drugi izdatki zaposlenim (440 + 441 + 442 + 443 + 444 + 445 + 446)	**439**	**2.199.986**	**1.887.035**
del 4000	Plače in dodatki	440	2.049.511	1.773.350
del 4001	Regres za letni dopust	441	49.437	42.013
del 4002	Povračila in nadomestila	442	72.743	69.506
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	0	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	28.295	2.166
	B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448 + 449 + 450 + 451 + 452)	**447**	**344.093**	**298.778**
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	174.342	152.114
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	146.956	126.154
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.302	1.128
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	2.073	1.779
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	19.420	17.603
	C) Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454 + 455 + 456 + 457 + 458 + 459 + 460 + 461 + 462 + 463)	**453**	**1.164.279**	**911.166**
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	334.800	193.181
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	39.885	36.779
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	10.471	7.564
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	5.316	14.394
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	26.386	23.387
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	309.049	278.615
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	438.372	357.246
403	**D) Plačila domačih obresti**	**464**	**0**	**0**
404	**E) Plačila tujih obresti**	**465**	**0**	**0**
410	**F) Subvencije**	**466**	**0**	**0**
411	**G) Transferji posameznikom in gospodinjstvom**	**467**	**0**	**0**
412	**H) Transferji neprofitnim organizacijam in ustanovam**	**468**	**0**	**0**
413	**I) Drugi tekoči domači transferji**	**469**	**0**	**0**
	J) Investicijski odhodki (471 + 472 + 473 + 474 + 475 + 476 + 477 + 478 + 479 + 480)	**470**	**428.060**	**83.070**

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	428.060	83.070
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483 + 484)	**481**	**0**	**0**
del 400	**A) Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**482**	**0**	**0**
del 401	**B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**483**	**0**	**0**
del 402	**C) Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**484**	**0**	**0**
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401 – 437)	**485**	**48.740**	**430.251**
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437 – 401)	**486**	**0**	**0**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev podskupin kontov		Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
				ZNESEK – prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK – prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1		2	3	4	5
	A)	**PRIHODKI OD POSLOVANJA (661 + 662 - 663 + 664)**	**660**	**4.248.479**	**0**
760		PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	4.248.479	0
		POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
		ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761		PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	**B)**	**FINANČNI PRIHODKI**	**665**	**0**	**0**
763	C)	DRUGI PRIHODKI	666	0	0
	Č)	**PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668 + 669)**	**667**	**70**	**0**
del 764		PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	70	0
del 764		DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D)	**CELOTNI PRIHODKI (660 + 665 + 666 + 667)**	**670**	**4.248.549**	**0**
	E)	**STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672 + 673 + 674)**	**671**	**1.155.440**	**0**
del 466		NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0
460		STROŠKI MATERIALA	673	32.548	0
461		STROŠKI STORITEV	674	1.122.892	0
	F)	**STROŠKI DELA (676 + 677 + 678)**	**675**	**2.539.448**	**0**
del 464		PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	2.046.640	0
del 464		PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	342.544	0
del 464		DRUGI STROŠKI DELA	678	150.264	0
462	**G)**	**AMORTIZACIJA**	**679**	**138.946**	**0**
463	**H)**	**REZERVACIJE**	**680**	**0**	**0**
465	**J)**	**DRUGI STROŠKI**	**681**	**9.498**	**0**
467	**K)**	**FINANČNI ODHODKI**	**682**	**321**	**0**
468	**L)**	**DRUGI ODHODKI**	**683**	**0**	**0**
	M)	**PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685 + 686)**	**684**	**0**	**0**
del 469		ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469		OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0	0
	N)	**CELOTNI ODHODKI (671 + 675 + 679 + 680 + 681 + 682 + 683 + 684)**	**687**	**3.843.653**	**0**
	O)	**PRESEŽEK PRIHODKOV (670 – 687)**	**688**	**404.896**	**0**
	P)	**PRESEŽEK ODHODKOV (687 – 670)**	**689**	**0**	**0**
del 80		Davek od dohodka pravnih oseb	690	53.320	0
del 80		Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688 – 690)	691	351.576	0
del 80		Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689 + 690) oz. (690 - 688)	692	0	0
		Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	**IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501 + 502 + 503 + 504 + 505 + 506 + 507 + 508 + 509 + 510 + 511)**	**500**	**0**	**0**
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od zasebnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil – iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil – državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	**V. DANA POSOJILA (513 + 514 + 515 + 516 + 517 + 518 + 519 + 520 + 521 + 522 + 523)**	**512**	**0**	**0**
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila zasebnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500 – 512)	**524**	**0**	**0**
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512 – 500)	**525**	**0**	**0**

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	**VII. ZADOLŽEVANJE (551 + 559)**	**550**	**0**	**0**
500	Domače zadolževanje (552 + 553 + 554 + 555 + 556 + 557 + 558)	551	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	**VIII. ODPLAČILA DOLGA (561 + 569)**	**560**	**0**	**0**
550	Odplačila domačega dolga (562 + 563 + 564 + 565 + 566 + 567 + 568)	561	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550 – 560)	**570**	**0**	**0**
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560 – 550)	**571**	**0**	**0**
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485 + 524 + 570) - (486 + 525 + 571)	**572**	**48.740**	**430.251**
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486 + 525 + 571) - (485 + 524 + 570)	**573**	**0**	**0**

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	**800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	**801**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	**806**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	**813**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	**814**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	**819**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	**820**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	**829**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	**832**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	**835**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III. Skupaj (800+819)	**836**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1. 1.)	Popravek vrednosti (1. 1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31. 12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3 - 4 + 5 - 6 - 7 + 8 - 9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	**700**	**841**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**841**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	**708**	**1.234.352**	**978.743**	**442.046**	**0**	**132.431**	**132.431**	**138.946**	**558.709**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	598.562	512.982	233.538	0	80.231	80.231	47.451	271.667	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	598.410	465.761	208.508	0	52.200	52.200	91.495	249.662	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	37.380	0	0	0	0	0	0	37.380	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	**716**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si

AZN

Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency